

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Τεύχος 606
Ιανουάριος
Φεβρουάριος 2003

- Σε φάση αναμονής η ελληνική οικονομία
- Οι επιχειρήσεις της Ευρώπης οροθετούν τις προτεραιότητες της ελληνικής Προεδρίας
- Το μέλλον της Εργασίας
- Η ασφαλιστική μεταρρύθμιση
- Επιχειρηματικότητα και Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις
ΤΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ
ΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΟΥ ΣΕΒ
- Πρόκληση για τη Βιομηχανία η διεύρυνση της Ε.Ε.
- Μεταναστευτική πολιτική
- Επιχειρηματικότητα των νέων
- Επιχειρηματικές προοπτικές για το μέλλον της Κύπρου
- Δύσκολη η διεθνής συγκυρία
- Προβολή των θέσεων του ΣΕΒ στις Βρυξέλλες

Η επιτάχυνση των διαρθρωτικών αλλαγών απάντηση στη διεθνή κρίση

Η αβεβαιότητα που προκαλεί η διεθνής δυσμενής συγκυρία είναι τη στιγμή αυτή ο σημαντικότερος ίσως παράγων που επηρεάζει αρνητικά την ελληνική οικονομία. Τα προβλήματα όμως της τρέχουσας συγκυρίας δεν είναι τα μόνα. Εξίσου σημαντικές παραμένουν οι μεγάλες διαρθρωτικές αδυναμίες, οι οποίες αν είχαν έγκαιρα αντιμετωπισθεί θα θωράκιζαν πιο αποτελεσματικά την ελληνική οικονομία απέναντι στο ενδεχόμενο μιας παρατεταμένης διεθνούς κρίσης.

Μπροστά στις συνδυασμένες αυτές δυσχέρειες η ελληνική οικονομία μοιάζει να υιοθετεί μια στάση αναμονής και διστακτικότητας. Είναι αλήθεια βέβαια ότι οι ρυθμοί ανάπτυξης παραμένουν υψηλοί στη χώρα μας. Αν όμως δεν βελτιωθεί δραστικά το κλίμα, είναι πιθανόν να αρχίσει να επηρεάζει και τα πραγματικά μεγέθη. Η βελτίωση του κλίματος είναι εφικτή ακόμη και μέσα στο σημερινό αβέβαιο περιβάλλον, αν προχωρήσουν με αποφασιστικότητα οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις που καθυστερούν.

Εκείνο συνεπώς που απαιτείται σήμερα είναι εντονότερη και συντονισμένη προσπάθεια για την αντιμετώπιση των χρόνιων προβλημάτων της ελληνικής οικονομίας. Αντ' αυτού όμως η οικονομική πολιτική δείχνει σαν να έχει χάσει τον δυναμισμό της και να εξαντλείται σε επιμέρους παρεμβάσεις, χωρίς ενοποιό σχέδιο και, κυρίως, χωρίς συντονισμό. Το βασικό κεφαλαίωδες ζήτημα παραμένει η λειτουργία του Κράτους, η πολυνομία, τα εμπόδια που θέτει η γραφειοκρατία στην άσκηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας, στην ανταγωνιστικότητα και στην προσέλκυση ξένων επενδύσεων. Και στα θέματα αυτά όχι μόνο δεν γίνονται ουσιαστικές προσπάθειες, αλλά δεν έχουμε καν αποφασίσει τί θέλουμε να κάνουμε και πώς.

Είναι καιρός να προχωρήσουμε πλέον με γοργά βήματα στην απλοποίηση των διαδικασιών, τη μείωση των γραφειοκρατικών αντικινήτρων και τη δημιουργία μιας δημόσιας διοίκησης φιλικής προς τον πολίτη και την επιχείρηση. Και δεν αρκεί πια η βούληση, η οποία επαναλαμβάνεται στερεότυπα. Πρέπει να περάσουμε στην πράξη. Να υιοθετήσουμε τις βέλτιστες πρακτικές που υπάρχουν σε άλλες χώρες και να προχωρήσουμε στη δουλειά με σαφείς ποσοτικούς στόχους και δεσμευτικά χρονοδιαγράμματα. Στην Ολλανδία, π.χ., έχει δημιουργηθεί μια υψηλού επιπέδου Επιτροπή η οποία έχει θέσει στόχο να καταργήσει μέσα σε δύο χρόνια το 25% των νόμων και κανονιστικών ρυθμίσεων που επηρεάζουν την επιχειρηματική δραστηριότητα. Μία ανάλογη απόφαση στη χώρα μας, που θα άρχιζε να υλοποιείται πειστικά, θα μπορούσε να συμβάλει ουσιαστικά στη βελτίωση του κλίματος και να βελτιώσει δραστικά τις αναπτυξιακές προοπτικές της ελληνικής οικονομίας. ♦

Σύμφωνα με τα συμπεράσματα της Τριμηνιαίας Έκθεσης του IOBE ΣΕ ΦΑΣΗ ΑΝΑΜΟΝΗΣ Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Η επιδείνωση του κλίματος, λόγω και της ενδεχόμενης σύρραξης στη Μέση Ανατολή επηρέασε αρνητικά τον δείκτη επιχειρηματικών προσδοκιών και στη χώρα μας

Η ανάκαμψη στη διεθνή οικονομία, που προβλεπόταν για τις αρχές του 2003, μετατίθεται τώρα στο δεύτερο εξάμηνο του έτους ή στις αρχές του 2004. Όμως και αυτή η πρόβλεψη υπόκειται σε έντονη αβεβαιότητα, καθώς τροφοδοτείται από την πτωτική πορεία των χρηματιστηρίων, την υποχώρηση της καταναλωτικής εμπιστοσύνης και το ενδεχόμενο σύρραξης στη Μέση Ανατολή, που αναμένεται να επιδράσει στη διεθνή οικονομία με δύο τρόπους. Πρώτον να πλήξει το κλίμα προκαλώντας απρόβλεπτες αντιδράσεις στα χρηματιστήρια και, δεύτερον, να αυξήσει δραματικά τις τιμές του πετρελαίου, γεγονός που θα προκαλέσει αλυσιδωτές επιπτώσεις στον πληθωρισμό, αρχικά, και στην πραγματική οικονομία σε δεύτερο στάδιο.

Οι εκτιμήσεις αυτές αποτελούν το συμπέρασμα της Τριμηνιαίας Έκθεσης του Ιδρύματος Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (IOBE) που κυκλοφόρησε πρόσφατα και στην οποία αναφέρεται ότι τη στιγμή αυτή δεν είναι δυνατόν να προβλεφθούν οι συνέπειες του πολέμου, επειδή δεν μπορεί να προβλεφθεί το εύρος και η διάρκεια της σύρραξης καθεαυτής.

Έτσι, στο ένα άκρο είναι βάσιμο να υποτεθεί ότι μια σύντομη σύρραξη μπορεί να λειτουργήσει, με τη λήξη της, τονωτικά στη διεθνή οικονομία, η οποία θα αντιμετωπίσει γρήγορα και αποτελεσματικά τις πρόσκαιρες επιπτώσεις

(εκτόξευση των τιμών του πετρελαίου) και – απαλλαγμένη από τη σημερινή αβεβαιότητα – θα ανακάμψει με δυναμισμό και ταχύτητα.

Στο άλλο άκρο, όμως, αν θεωρηθεί ότι ο πόλεμος θα διαρκέσει επί μακρόν και θα γενικευθεί, οι αρνητικές επιπτώσεις του θα λειτουργήσουν σωρευτικά με αποτέλεσμα η διεθνή οικονομία να αντιμετωπίσει νέας τάξης προβλήματα που θα είναι αδύνατον να αντιμετωπισθούν με μεσοπρόθεσμες παρεμβάσεις. Στην περίπτωση αυτή το ενδεχόμενο βαθιάς και παρατεταμένης ύφεσης δεν μπορεί να αποκλεισθεί.

ΤΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΚΛΙΜΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Ειδικότερα σε ό,τι αφορά την ελληνική οικονομία στην Τριμηνιαία Έκθεση του IOBE αναφέρονται τα ακόλουθα: Η ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας επιβραδύνθηκε το 2002, η επιβράδυνση όμως ήταν πολύ μικρή σε σύγκριση με τις άλλες χώρες της Ε.Ε. Ωστόσο, παρά τις σχετικά ευνοϊκές εξελίξεις του 2002, οι αβεβαιότητες παραμένουν, και στις αρχές του 2003 το κλίμα παρουσιάζει περαιτέρω επιδείνωση. Στη βιομηχανία ειδικότερα ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών τον Ιανουάριο 2003 μειώθηκε αισθητά, προσεγγίζοντας το χαμηλότερο επίπεδο των τελευταίων τεσσάρων ετών. Εξάλλου και οι επενδυτικές προοπτικές στον βιομηχανικό τομέα παρουσιάζονται ιδιαίτερα μετριασθείς.

Στην παρούσα φάση το κλίμα στην ελληνική οικονομία εκφράζει μια στάση αναμονής και διστακτικότητας, η οποία τροφοδοτείται αφενός από τις αβεβαιότητες του διεθνούς περιβάλλοντος και αφετέρου από καθαρώς εγχώριους παράγοντες.

Αν διατηρηθεί το κλίμα αυτό είναι πιθανόν να αρχίσει να επηρεάζει και τα πραγματικά μεγέθη στο άμεσο μέλλον.

Ο ταχύτερος περιορισμός του χρέους, προτεραιότητα της οικονομικής πολιτικής: Στην οικονομική πολιτική, τα

σημαντικότερα προβλήματα εντοπίζονται στον δημοσιονομικό τομέα και ιδιαίτερα στις δαπάνες, οι οποίες δεν μειώνονται με ρυθμούς που θα επέτρεπαν πλεονάσματα ικανά να επιταχύνουν τον περιορισμό του χρέους.

Το Αναθεωρημένο Πρόγραμμα Σταθερότητας και Ανάπτυξης, αναγνωρίζοντας ότι οι βραδείς ρυθμοί μείωσης του Δημοσίου χρέους αποτελούν ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα της ελληνικής οικονομίας, προβλέπει περιορισμό και αυστηρότερο έλεγχο των πρωτογενών δημοσίων δαπανών. Η πρόβλεψη όμως δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί αν δεν υιοθετηθούν μηχανισμοί αποτελεσματικού ελέγχου των δαπανών.

Πρόβλεψη ταχείας ανόδου του ΑΕΠ και το 2003. Οι αβεβαιότητες όμως εντείνονται: Σύμφωνα με όλες τις προβλέψεις που έχουν διατυπωθεί ως τώρα (ΔΝΤ, ΟΟΣΑ, Ε.Ε.), το 2003 η ελληνική οικονομία θα συνεχίσει να αναπτύσσεται με ταχύ ρυθμό, αισθητά ταχύτερο απ' αυτόν της ευρωζώνης. Η πρόβλεψη όμως της ανόδου υπόκειται τη στιγμή αυτή σε μεγαλύτερες αβεβαιότητες, απ' ό,τι τα προηγούμενα χρόνια. Και να μεν η ροή των κοινοτικών πόρων και οι «ολυμπιακές» επενδύσεις μπορεί να θεωρηθούν σταθερές, άλλα μεγέθη όμως είναι ενδεχόμενο να παρου-

σιάσουν επιβράδυνση επηρεάζοντας αρνητικά την τελική διαμόρφωση του ΑΕΠ. Ισχυρές αβεβαιότητες εντοπίζονται ήδη:

Στις **επιχειρηματικές επενδύσεις** – πλην κατασκευών – οι οποίες τα τρία τελευταία χρόνια συνέβαλαν θετικά στην εξέλιξη του ΑΕΠ και είναι τώρα ενδεχόμενο να επιβραδυνθούν, επηρεαζόμενες από την επιδείνωση του κλίματος των τελευταίων μηνών.

Στις **εξαγωγές**, οι οποίες προβλέπεται μεν ότι το 2003 θα παρουσιάσουν ταχύτερη ανάκαμψη, η πρόβλεψη όμως αυτή συνδέεται με την εξέλιξη της ζήτησης στις χώρες όπου κατευθύνονται οι ελληνικές εξαγωγές, εξέλιξη που μπορεί να επηρεασθεί καθοριστικά από το ενδεχόμενο πολέμου.

Στην **ιδιωτική κατανάλωση**, η οποία υπήρξε τα τέσσερα τελευταία χρόνια ισχυρός παράγων μεγέθυνσης του ΑΕΠ, υπάρχουν όμως ενδείξεις ότι η άνοδος το 2003 μπορεί να είναι βραδύτερη από την προβλεπόμενη.

Επιδείνωση του επιχειρηματικού κλίματος στη βιομηχανία: Το 2002 η βιομηχανική παραγωγή παρέμεινε σχεδόν στάσιμη στα επίπεδα του προηγούμενου χρόνου, επηρεαζόμενη κυρίως από τη ζήτηση. Σύμφωνα δε με τις ενδείξεις που προκύπτουν από τις έρευνες συγκυρίας, και τους πρώτους μήνες του 2003 η βιομηχανική δραστηριότητα θα κινηθεί πτωτικά.

Συγκρατημένη εμφανίζεται, εξάλλου, και η επενδυτική δραστηριότητα στη βιομηχανία, καθώς οι επιχειρήσεις εκτιμούν ότι οι επενδυτικές δαπάνες τους μειώθηκαν το 2002, ενώ πριν ένα χρόνο προέβλεπαν σημαντική άνοδο. Η αποδυνάμωση των προβλέψεων εκτιμάται ότι αντανακλά μεταβολές στα πραγματικά δεδομένα των επιχειρήσεων, όπως κερδοφορία, εξασφάλιση πηγών χρηματοδότησης κ.λπ. Από την άλλη πλευρά όμως η αποδυνάμωση αυτή θα πρέπει να θεωρηθεί και ως σαφής ένδειξη επιδείνωσης του επενδυτικού κλίματος: Στο τέλος του 2002 οι επιχειρήσεις εμφανίζονται πιο απαισιόδοξες απ' ό,τι στα τέλη του 2001.

Έτσι, οι προβλέψεις τους για τις επενδύσεις το 2003 αναφέρονται μεν σε άνοδο, αλλά με βραδύ ρυθμό και οι πιθανότητες να πραγματοποιηθεί έστω και αυτή η βραδεία άνοδος είναι μειωμένες.

Μείωση της ανεργίας το 2002: Το 2002 οι εξελίξεις στην απασχόληση ήταν θετικές. Συγκεκριμένα καταγράφεται άνοδος του εργατικού δυναμικού και του αριθμού των απασχολούμενων και ταυτόχρονα μείωση της ανεργίας, το ποσοστό της οποίας περιορίζεται κάτω του 10%. Υπάρχουν ωστόσο μακροχρονιότερες τάσεις που αναδεικνύουν τα διαρθρωτικά χαρακτηριστικά της ανεργίας στη χώρα και καθιστούν τη δραστική μείωσή της ιδιαίτερα δυσχερή. Τα χαρακτηριστικά αυτά συνοψίζονται στα ακόλουθα:

α) Στο χαμηλό ποσοστό συμμετοχής του πληθυσμού στο εργατικό δυναμικό, το οποίο μάλιστα βαίνει μειούμενο.

β) Στους βραδείς ρυθμούς ανόδου της απασχόλησης.

γ) Στα υψηλά ποσοστά ανεργίας στους νέους και στις γυναίκες που υποδηλώνουν μεγαλύτερες δυσκολίες ανεύρεσης εργασίας στους νεοεισερχόμενους στην αγορά.

Επιτάχυνση του πληθωρισμού, κυρίως λόγω της εισαγωγής του ευρώ: Ο πληθωρισμός το 2002 ήταν υψηλότερος από τον προβλεπόμενο. Σε σχέση δε με τον μέσο όρο της ευρωζώνης, η απόκλιση διευρύνθηκε από 1 ποσοστιαία μονάδα το 2001 σε 1,5 ποσοστιαία μονάδα το 2002. Ένας από τους λόγους που επέδρασε αυξητικά στις τιμές ήταν η εισαγωγή του ευρώ, η οποία επηρέασε τόσο την προσφορά, ιδιαίτερα στις υπηρεσίες, όσο και τη συμπεριφορά των καταναλωτών.

Η πρόβλεψη για τον πληθωρισμό το 2003 θα πρέπει να θεωρείται επισφαλής, ιδιαίτερα όσον αφορά τον εισαγόμενο πληθωρισμό κυρίως λόγω των καυσίμων. Από την άλλη πλευρά παράγοντες, όπως η συγκράτηση του κόστους εργασίας, η περαιτέρω εξυγίανση των δημοσίων οικονομικών και οι διαρθρωτικές αλλαγές με την ενίσχυση του ανταγωνισμού, θα μπορούσαν να συντελέσουν στη διατήρηση του πληθωρισμού σε χαμηλά επίπεδα. Στον βαθμό όμως που η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα θα υιοθετήσει χαλαρή νομισματική πολιτική για να περιορίσει τις επιπτώσεις της ύφεσης στην Ευρώπη, υπάρχει κίνδυνος να παρατηρηθεί αναζωπύρωση των πληθωριστικών πιέσεων στην Ελλάδα μέσα στο 2003, αν η δημοσιονομική πολιτική δεν αντισταθμίσει τις πιέσεις αυτές.

Η διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης: Το 2003 πραγματοποιείται η διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης με την υπογραφή της Συνθήκης Προσχώρησης δέκα νέων κρατών-μελών.

Η διεύρυνση αποτελεί ιστορικό σταθμό για την Ε.Ε. και θα προκαλέσει σοβαρές ανακατατάξεις επηρεάζοντας, σε διαφορετικό βαθμό, όλες τις χώρες.

Οι επιπτώσεις της διεύρυνσης για την Ελλάδα θα πρέπει να αναζητηθούν:

α) στα κέρδη και τις απώλειες που ενδέχεται να υποστεί η ελληνική οικονομία από τον αυξημένο ανταγωνισμό,

β) στην κατανομή των κοινοτικών πόρων, η οποία είναι βέβαιο ότι θα επηρεασθεί σημαντικά από τη διεύρυνση, δεδομένου ότι οι κοινοτικοί πόροι είναι συγκεκριμένοι και περιορισμένοι. Αυτό θα σημαίνει μείωση των κοινοτικών πόρων προς την Ελλάδα.

Η εκτιμώμενη μείωση αυτών των πόρων τροφοδοτεί τις ανησυχίες για τη διατηρησιμότητα υψηλών ρυθμών οικονομικής ανάπτυξης μετά το 2006. Κι αυτό διότι οι κοινοτικοί πόροι αποτελούν έναν από τους σημαντικότερους παράγοντες που τροφοδότησαν και τροφοδοτούν ταχείς ρυθμούς ανόδου του ΑΕΠ στη χώρα μας.

Ο δραστικός περιορισμός των πόρων αυτών, ο οποίος θα πρέπει να θεωρείται βέβαιος, επιβάλλει την αναζήτηση νέων πηγών ανάπτυξης και νέων τρόπων χρηματοδότησης. Αυτή είναι η κύρια πρόκληση που θα αντιμετωπίσει η ελλη-

ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

νική οικονομία στο μέλλον.

Οι εξελίξεις το 2002: Οι τελευταίες εκτιμήσεις επιβεβαιώνουν προγενέστερες προβλέψεις για την εξέλιξη της ελληνικής οικονομίας το 2002 και δεν αλλάζουν ουσιαστικά τα όσα έχουν εκτεθεί στην προηγούμενη έκθεση του IOBE. Συνοπτικά: Το 2002 το ΑΕΠ εκτιμάται ότι αυξήθηκε με ρυθμό που κυμαίνεται μεταξύ 3,5 και 3,8%, βραδύτερα δηλαδή από το 2001, όταν η αύξηση ήταν 4,1% αλλά σημαντικά ταχύτερα από τον μέσο όρο της ευρωζώνης (1%). Η άνοδος στηρίχθηκε στην αύξηση της κατανάλωσης κατά 3% περίπου και των επενδύσεων κατά 7%. Οι εξαγωγές εκτιμάται ότι ανέκαμψαν ελαφρά, μετά τη μείωση του 2001, ενώ οι εισαγωγές αυξήθηκαν ταχύτερα. Οι τιμές τέλος αυξήθηκαν με ρυθμό 3,6%, ταχύτερα απ' ό,τι το 2001 (3,4%).

Προβλέψεις για το 2003: Σύμφωνα με όλες τις προβλέψεις που έχουν διατυπωθεί ως τώρα (ΔΝΤ, ΟΟΣΑ, Ε.Ε.) το 2003 η ελληνική οικονομία θα συνεχίσει να αναπτύσσεται με ταχύ ρυθμό, αισθητά ταχύτερο απ' αυτόν της ευρωζώνης. Η άνοδος του ΑΕΠ θα στηριχθεί, όπως και τα προηγούμενα χρόνια, στη διεύρυνση της τελικής ζήτησης, η οποία τροφοδοτείται από τις αυξημένες ροές κοινοτικών πόρων και τις επενδυτικές δαπάνες που σχετίζονται με τους Ολυμπιακούς Αγώνες. Θετική τέλος εκτιμάται και η συμβολή της κατανάλωσης, η οποία προβλέπεται ότι θα συνεχίσει να αυξάνει με σχετικά ταχείς ρυθμούς.

Η πρόβλεψη όμως της ανόδου, που διατυπώνεται παραπάνω, υπόκειται τη στιγμή αυτή σε μεγαλύτερες αβεβαιότητες, απ' ό,τι τα προηγούμενα χρόνια. Και ναι μεν η ροή των κοινοτικών πόρων και οι «ολυμπιακές» επενδύσεις μπορεί να θεωρηθούν σταθερές, άλλα μεγέθη όμως είναι ενδεχόμενο να παρουσιάσουν επιβράδυνση επηρεάζοντας αρνητικά την τελική διαμόρφωση του ΑΕΠ. Ισχυρές αβεβαιότητες

εντοπίζονται ήδη στα ακόλουθα:

Στις **επιχειρηματικές επενδύσεις** – πλην κατασκευών – οι οποίες τα τρία τελευταία χρόνια συνέβαλαν θετικά στην εξέλιξη του ΑΕΠ και είναι τώρα ενδεχόμενο να επιβραδυνθούν, επηρεαζόμενες από την επιδείνωση του κλίματος των τελευταίων μηνών. Μια πρώτη ένδειξη είναι οι επενδυτικές προοπτικές στον βιομηχανικό τομέα, οι οποίες, όπως περιγράφεται σε επόμενες παραγράφους, είναι τώρα συγκρατημένες.

Στις **εξαγωγές**, οι οποίες προβλέπεται ότι το 2003 θα παρουσιάσουν ταχύτερη ανάκαμψη, αυξανόμενες κατά 4% περίπου. Ωστόσο, και η πρόβλεψη αυτή υπόκειται σε ισχυρές αβεβαιότητες, οι οποίες συνδέονται με την εξέλιξη της ζήτησης στις χώρες όπου κατευθύνονται οι ελληνικές εξαγωγές. Οι συνθήκες όμως της ζήτησης στις περιοχές αυτές θα εξαρτηθούν από την αβέβαιη – αυτή τη στιγμή τουλάχιστον – πορεία της ανάκαμψης και ασφαλώς από το ενδεχόμενο του πολέμου.

Στην **ιδιωτική κατανάλωση**, η οποία υπήρξε τα τέσσερα τελευταία χρόνια ένας ισχυρός παράγων μεγέθυνσης του ΑΕΠ. Σε σταθερές τιμές αυξάνεται από το 1999 με μέσο ετήσιο ρυθμό 3% περίπου, τροφοδοτώντας την τελική ζήτηση. Το 2001 και το 2002 η μεγάλη άνοδος της ιδιωτικής κατανάλωσης αποδίδεται κυρίως στη μείωση των επιτοκίων, η οποία επέδρασε ανοδικά στην καταναλωτική πίστη. Η άνοδος της καταναλωτικής πίστης φαίνεται ότι αντιστάθμισε εν μέρει τη μείωση του πλούτου των νοικοκυριών, η οποία προήλθε από την πτώση του χρηματιστηρίου. Έτσι, η πώση αυτή δεν έγινε αισθητή από την κατανάλωση.

Το 2003 όμως είναι ενδεχόμενο να αποδυναμωθούν κάποιοι από τους παράγοντες που συντήρησαν υψηλούς ρυθμούς καταναλωτικής επέκτασης τα τελευταία χρόνια και τελι-

ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία, που φτάνουν μέχρι τον Νοέμβριο, η βιομηχανική παραγωγή το 2002 παρουσίασε σημαντική επιβράδυνση του ρυθμού ανόδου της.

Συγκεκριμένα, την περίοδο Ιανουαρίου-Νοεμβρίου 2002, η άνοδος του σχετικού δείκτη ήταν μόλις 0,1%, ενώ στην αντίστοιχη περίοδο των δύο προηγούμενων ετών είχαν καταγραφεί σημαντικές αυξήσεις: 5% το 2000 και 2,4% το 2001.

Ο δεύτερος λόγος της στασιμότητας της βιομηχανικής παραγωγής κατά το 2002 ήταν η επιβράδυνση της ανόδου σε ορισμένους σημαντικούς κλάδους, με αποτέλεσμα η άνοδος σ' αυτούς να μην αρκεί για να αντισταθμίσει την πώση των άλλων, όπως συνέβη το 2001. Χαρακτηριστική είναι η εξέλιξη στα τρόφιμα-ποτά, όπου η αύξηση από 3,1% το 2001 περιορίστηκε στο 1,4% το 2002. Αξίζει δε να σημειωθεί ότι οι εξελίξεις στα τρόφιμα-ποτά είναι καθοριστική για το σύνολο, δεδομένου ότι ο συγκεκριμένος κλάδος παράγει το 22,5% του συνόλου της βιομηχανικής παραγωγής.

Οι έρευνες οικονομικής συγκυρίας στη βιομηχανία δεν παρουσίασαν σημαντικές διακυμάνσεις των στοιχείων κατά τη διάρκεια του 2002. Προς τα τέλη όμως του έτους, καθώς και τον πρώτο μήνα του 2003, οι εκτιμήσεις των βιομηχανιών

παρουσιάζουν σταθερή επιδείνωση, η οποία δεν προοιωνίζεται βελτιώσεις κατά τους 3-4 πρώτους μήνες του 2003.

Συγκεκριμένα, τον Ιανουάριο 2003 ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στη βιομηχανία υποχώρησε, για δεύτερο κατά σειρά μήνα, προσεγγίζοντας το χαμηλότερο επίπεδο των τελευταίων τεσσάρων ετών. Η επιδείνωση οφείλεται, κατά κύριο λόγο, στην αύξηση του ποσοστού των επιχειρήσεων που κρίνουν ότι οι παραγγελίες τους είναι χαμηλές, γεγονός που περιορίζει τους μήνες εξασφαλισμένης παραγωγής από 5,2 τον Δεκέμβριο 2002, σε 4,7 μήνες τον Ιανουάριο του 2003.

Στην ερώτηση, εξάλλου, για τους λόγους που δημιουργούν προσκόμματα στην παραγωγική δραστηριότητα καταγράφεται ένα αυξημένο ποσοστό απαντήσεων που αναφέρονται στην ανεπάρκεια της ζήτησης (28% του συνόλου, έναντι 20% που είχε καταγραφεί τον Ιανουάριο του 2002). Τέλος, περιορίζεται αισθητά και το ποσοστό επιχειρήσεων που δηλώνουν ότι η δραστηριότητά τους δεν συναντά εμπόδια είτε από την πλευρά της ζήτησης, είτε από την πλευρά της παραγωγής. Το ποσοστό αυτό που τον Ιανουάριο του 2002 ήταν 75%, φτάνει τώρα το 63%. ♦

ΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ ΟΡΟΘΕΤΟΥΝ ΤΙΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ

Υπόμνημα της UNICE με τις βασικές προτεραιότητες σε τρέχοντα θέματα οικονομικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης επιδόθηκε στον πρωθυπουργό κ. Κώστα Σημίτη

Συνάντηση του πρωθυπουργού κ. Κώστα Σημίτη με τους κ. Οδυσσέα Κυριακόπουλο, πρόεδρο του ΣΕΒ και αντιπρόεδρο της UNICE (Ένωση Βιομηχανικών και Εργοδοτικών Συνδέσμων της Ευρώπης), και τον κ. Philippe de Buck, γενικό γραμματέα της UNICE, πραγματοποιήθηκε στις 28 Ιανουαρίου 2003, στο πλαίσιο του διαλόγου του προεδρεύοντος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου με τους κοινωνικούς εταίρους στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Σκοπός της συνάντησης αυτής ήταν η επίδοση στον Έλληνα πρωθυπουργό μνημονίου με τις βασικές προτεραιότητες της UNICE σε θέματα μείζονος σημασίας για την ευρωπαϊκή οικονομική κοινότητα, όπως : 1) Η στρατηγική της Λισαβόνας, 2) Η Συντακτική Συνέλευση για το μέλλον της Ευρώπης, 3) Κοινωνικές υποθέσεις, 4) Υπουργική Συνδιάσκεψη του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ) τον Σεπτέμβριο στο Κανκούν, 5) Διατλαντικές σχέσεις, 6) Διεύρυνση, 7) Εταιρική διακυβέρνηση και 8) Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη.

Με την ευκαιρία αυτή οι εκπρόσωποι του επιχειρηματικού κόσμου επισήμαναν την ανάγκη η Ευρώπη να παραμείνει σταθερά προσηλωμένη στους στόχους της Λισαβόνας, για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας της. Ζήτησαν μάλιστα πάνω στα θέματα του μνημονίου να γίνει ανταλλαγή απόψεων με τον πρωθυπουργό κ. Κώστα Σημίτη, με την ευκαιρία της συνάντησης αντιπροσωπείας υψηλών εκπροσώπων της UNICE, που έχει προγραμματισθεί για τις 20 Μαρτίου 2003 στις Βρυξέλλες. Στη συνάντηση αυτή θα πάρουν μέρος οι πρόεδροι και οι γενικοί διευθυντές όλων των Συνομοσπονδιών, που είναι μέλη της UNICE.

Αναλυτικότερα τα κύρια τρέχοντα ζητήματα πολιτικής, την προώθηση των οποίων ζητεί η UNICE από τον Έλληνα πρωθυπουργό και προεδρεύοντα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, έχουν ως εξής :

1. Η ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΗΣ ΛΙΣΑΒΟΝΑΣ

Η οικονομική ανάκαμψη στην Ευρώπη καθυστερεί : η εμπιστοσύνη των παραγωγών, των καταναλωτών και των επενδυτών κυμαίνεται σε χαμηλά επίπεδα, οι προσδοκίες για οικονομική ανάπτυξη παραμένουν κάτω από το 1% τη φετινή χρονιά και παρατηρείται μια γενικότερη έλλειψη οικονομικής δραστηριότητας σε ολόκληρη την Ευρώπη.

Επιπλέον, ο κίνδυνος της ύφεσης είναι ορατός, απειλώντας την ευρωπαϊκή και την παγκόσμια οικονομία. Η ευρωπαϊκή αναπτυξιακή μηχανή παρουσιάζει δυσλειτουργίες. Στην παρούσα συγκυρία, όπως συμβαίνει και στις Ηνωμένες Πολιτείες, έτσι και η Ευρώπη δεν μπορεί να στηριχτεί σε μια ανάκαμψη που θα έχει ως κινητήρια δύναμη μία αύξηση των εξαγωγών. Η εμπιστοσύνη των καταναλωτών κάμπτεται από τη διεθνή αβεβαιότητα και τα υψηλά ποσοστά ανεργίας.

Για τον λόγο αυτό, η UNICE ζητά τη λήψη γενναίων μέτρων για την επίλυση των συγκεκριμένων προβλημά-

των. Η εξασφάλιση χαμηλότερου κόστους εργασίας είναι αναγκαία προκειμένου να καταστεί ενδιαφέρουσα για τους εργοδότες ή πρόσληψη νέου προσωπικού. Η προσπάθεια αυτή θα πρέπει να συμβαδίζει με μια πιο ευέλικτη αγορά εργασίας. Η εμπιστοσύνη θα πρέπει να αποκατασταθεί, οι κυβερνήσεις θα πρέπει να αποδείξουν ότι έχουν υπό έλεγχο τους προϋπολογισμούς τους μέσω της πλήρους συμμόρφωσής τους με το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Επιπλέον, θα χρειαστεί μια πολιτική που θα ενθαρρύνει την επιχειρηματική δράση.

Σε ό,τι αφορά τη στρατηγική της Λισαβόνας, η UNICE προχώρησε προσφάτως σε μια εκτίμηση της προόδου αλλά και των εργασιών που δεν ολοκληρώθηκαν το 2002. Τα πορίσματα συνοψίζονται με ξεκάθαρα παραδείγματα στο επισυναπτόμενο έγγραφο «*Η Στρατηγική της Λισαβόνας / καθεστώς 2003, ο χρόνος τελειώνει, η δράση είναι άμεσα αναγκαία*». Υπάρχει έντονη ανησυχία σχετικά με το «χάσμα στην ταχύτητα υιοθέτησης» στο επίπεδο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το «χάσμα στην ταχύτητα εφαρμογής» σε εθνικό επίπεδο. Μπορούν να προσδιοριστούν πέντε βασικοί τομείς αναγκών δράσεων :

- **Επιχειρηματική δράση**, για την τόνωση της δημιουργίας νέων επιχειρήσεων.

- **Καινοτομία**, συμπεριλαμβανομένης της έρευνας και της ανάπτυξης, της βιοτεχνολογίας και της Κοινοτικής ευρεσιτεχνίας.

- **Εσωτερική Αγορά**, συμπεριλαμβανομένης της απελευθέρωσης των αγορών ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου, της απελευθέρωσης των σιδηροδρομικών μεταφορών, υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος, τομείς δημοσίων συμβάσεων και το πρόγραμμα δράσης για τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες.

- **Ανθρώπινο Δυναμικό**, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της απασχόλησης και των αυξανόμενων δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού.

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ – ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

• **Αειφόρος Ανάπτυξη**, με την ενθάρρυνση αειφόρου παραγωγής και κατανάλωσης.

Η UNICE ζητά την κατά προτεραιότητα εφαρμογή της στρατηγικής προκειμένου να υλοποιηθούν οι στόχοι που είχαν τεθεί το 2000.

2. ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

Η Συντακτική Συνέλευση έχει καθοριστική σημασία για τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις. Η συμμετοχή της UNICE με την ιδιότητα του παρατηρητή στις εργασίες της Συνέλευσης, της έδωσε από την αρχή των συζητήσεων τη δυνατότητα να εκφράζει ενεργά τις ανησυχίες του επιχειρηματικού κόσμου, και τα μέλη της μεταφέρουν στο υψηλότερο επίπεδο τις απόψεις της Ένωσης. Πραγματοποιήθηκαν, εξάλλου, επωφελείς συναντήσεις με τον Πρόεδρο της Συνέλευσης, Valéry Giscard d'Estaing και άλλα μέλη αυτής.

Η Συντακτική Συνέλευση έχει εισέλθει πλέον σε μια κρίσιμη φάση, όπου πρόκειται να υποβληθούν οι τελικές προτάσεις για τους όρους της μελλοντικής συνταγματικής Συνθήκης. Είναι ώρα πια να ενοποιηθούν τα αποτελέσματα των διαφόρων ομάδων εργασίας σε ένα συγκροτημένο κείμενο.

Η UNICE συμμετέχει ενεργά στην ομάδα εργασίας για την Οικονομική Διακυβέρνηση. Έχει ήδη εκφράσει στην τελική αναφορά την έντονη ανησυχία της για τη δυσχέρεια εξεύρεσης μιας ομόφωνης λύσης. Η τελική συνταγματική Συνθήκη θα πρέπει να καταστήσει σαφές ότι η Ε.Ε. οφείλει να εξασφαλίσει ένα φιλικό περιβάλλον για τις επιχειρήσεις που θα ευνοεί τη λειτουργία και τον ανταγωνισμό τους σε ένα ισότιμο πεδίο δράσης και την προσαρμογή τους στις ολοένα αυξανόμενες προκλήσεις που επιφέρει η παγκοσμιοποίηση. Η UNICE καλεί τα μέλη της Συνέλευσης και την εκτελεστική γραμματεία να δώσουν τη δέουσα προσοχή στα ζητήματα αυτά κατά την κατάρτιση της μελλοντικής συνταγματικής Συνθήκης.

Κατά την τελευταία ολομέλεια της Συντακτικής Συνελεύσεως την 21η Ιανουαρίου 2003, ο Πρόεδρος της UNICE, Georges Jacobs, υπογράμμισε κατά τη συζήτηση επί του θέματος της λειτουργίας των θεσμών την ανάγκη να δοθεί ιδιαίτερη σημασία στην αρχή της λειτουργικής επικουρικότητας στα πλαίσια της μελλοντικής Συνθήκης. Είναι καθοριστικής σημασίας για τους οικονομικούς και κοινωνικούς φορείς να τους δοθεί η δυνατότητα και η ευελιξία της εξεύρεσης λύσεως επί ζητημάτων στα οποία δραστηριοποιούνται ενεργά. Υπάρχει ήδη πληθώρα αντίστοιχων παραδειγμάτων στην πλειοψηφία των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Τέλος, στα πλαίσια της ομάδας εργασίας για την κοινωνική Ευρώπη που κατέθεσε προσφάτως την αναφορά της, η UNICE υπογράμμισε την αναγκαιότητα ενός ισχυρού οικονομικού και ανταγωνιστικού επιχειρηματικού τομέα ως βάση για τη διατήρηση (και βελτίωση) της κοινωνικής προόδου στην Ευρώπη. Στις συζητήσεις που

έλαβαν χώρα εντός της ομάδας εργασίας, η UNICE με την ιδιότητα του κοινωνικού εταίρου προχώρησε σε μια κοινή παρουσίαση με τις Ενώσεις σχετικά με τον ρόλο των κοινωνικών εταίρων, προσβλέποντας σε μια αναγνώριση του ρόλου τους στη μελλοντική θεσμική δομή της Ευρώπης.

3. ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ

Η UNICE παρουσίασε στις 28 Νοεμβρίου μαζί με τους υπόλοιπους κοινωνικούς εταίρους το πρόγραμμα εργασίας για τον κοινωνικό διάλογο για το 2003-2005. Ο κατάλογος περιλαμβάνει θέματα σχετικά με την εργασία, τη διεύρυνση, καθώς και την κινητικότητα. Η πληθώρα των προς ενασχόληση τομέων και ο συγκεκριμένος χρονικός προγραμματισμός για τον καθένα εξ αυτών μπόρεσαν να πραγματοποιηθούν χάρη στην αυτονομία των κοινωνικών εταίρων, απόλυτα αναγκαίο και καθοριστικό στοιχείο του κοινωνικού διαλόγου.

4. ΥΠΟΥΡΓΙΚΗ ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΗ ΤΟΥ ΠΟΕ

Στα πλαίσια της απαισιόδοξης οικονομικής κατάστασης που επικρατεί, οι καθοδόν διαβουλεύσεις του ΠΟΕ τον προσεχή Σεπτέμβριο στο Κανκούν είναι καθοριστικής σημασίας για τον περιορισμό των προστατευτικών μέτρων, το άνοιγμα νέων αγορών για τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις και τη βελτίωση των συνθηκών στις οποίες λειτουργούν παγκοσμίως. Μόνο μια επιτυχία στο Κανκούν θα επιτρέψει στη διαδικασία της Αναπτυξιακής Ατζέντας της Ντόχα (DDA) να προχωρήσει. Οι προετοιμασίες γίνονται εντατικότερες στη Γενεύη, αλλά καθώς απομένουν πια μόνο εννέα μήνες, η διαδικασία αρχίζει να εμφανίζει καθυστερήσεις, ενώ εξακολουθεί να υπάρχει έλλειψη πολιτικής βούλησης και δέσμευσης.

Επιπλέον, οι διατλαντικές εντάσεις δεν βοηθούν τη διμερή συνεργασία στα θέματα της DDA. Η UNICE προσβλέπει στη συνεχιζόμενη στενή συνεργασία της Ελληνικής Προεδρίας και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη στήριξη των πρωτοβουλιών που θα δώσουν νέα ώθηση στη διαδικασία των διαβουλεύσεων, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα ότι όλα τα μέλη του ΠΟΕ θα συμβάλουν αναλογικά με την οικονομική τους ανάπτυξη. Ο ηγετικός ρόλος που έπαιξε μέχρι στιγμής η ΕΚ θα πρέπει να διατηρηθεί αλλά να μην ασκείται σε βάρος των νόμιμων ευρωπαϊκών συμφερόντων και δη των επιχειρηματικών συμφερόντων. Η UNICE θα συνεχίσει να δραστηριοποιείται ενεργά για να διευκολύνει την επιτυχία στο Κανκούν και προσβλέπει στην ανάπτυξη στενής σχέσης με την Προεδρία γι' αυτά τα ζητήματα.

5. ΔΙΑΤΛΑΝΤΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

Προτεραιότητα της UNICE παραμένει η αποκλιμάκωση των υφιστάμενων διενέξεων σε θέματα εμπορίου και για τον λόγο αυτό ενθαρρύνει τον στενό διάλογο μεταξύ των δύο πλευρών προκειμένου να βρεθούν αμοιβαία ικα-

νοποιητικές και συμβατές με τον ΠΟΕ λύσεις. Για τη UNICE δεν υπάρχει καλύτερη εναλλακτική από την εφαρμογή των αποφάσεων της επιτροπής εμπειρογνομόνων και την ανάκληση κάθε αντιφατικής νομοθεσίας. Στα πλαίσια της αξιοπιστίας του συστήματος του ΠΟΕ, θα πρέπει να υπάρχει πλήρης συμμόρφωση στους κανονισμούς που έχουν θεσπιστεί. Η προσφυγή σε κυρώσεις θα πρέπει να αποτελεί την τελευταία λύση, όταν όλες οι υπόλοιπες διαδικασίες και εναλλακτικές λύσεις έχουν εξαντληθεί.

Η UNICE ανησυχεί από την πρόθεση των Ηνωμένων Πολιτειών να προσφύγει στον ΠΟΕ κατά της Ε.Ε. για το θέμα των γενετικά τροποποιημένων οργανισμών. Μια τέτοια κίνηση δεν θα μπορούσε παρά να οξύνει τις υφιστάμενες εντάσεις μεταξύ των δύο εταίρων, αλλά και να δυσχεράνει τις συζητήσεις που διεξάγονται στην Ευρωπαϊκή Ένωση για τους γενετικά τροποποιημένους οργανισμούς, να προκαλέσει καθυστέρηση των πρωτοβουλιών / αποφάσεων που θα μπορούσαν να συμβάλουν στην εξεύρεση λύσης της διενέξεως και πιθανώς να προκαλέσει αντιπαραγωγικές αντιδράσεις σε άλλους τομείς και να βλάψει, κατά συνέπεια, εταιρείες άσχετες με τη διένεξη.

Η UNICE στηρίζεται στην Ελληνική Προεδρία για την προώθηση μιας σταθερής και ταυτόχρονα εποικοδομητικής στάσης απέναντι στους αμερικανούς εταίρους πάνω σε όλα αυτά τα ζητήματα.

6. ΔΙΕΥΡΥΝΣΗ

Η UNICE χαιρετίζει τις αποφάσεις που ελήφθησαν στην Κοπεγχάγη για την ένταξη των δέκα υποψηφίων κρατών στην Ευρωπαϊκή Ένωση μέχρι τον Μάιο του 2004.

Παρά την επίτευξη σημαντικής προόδου, πρέπει ακόμα να καταβληθούν προσπάθειες στους ακόλουθους τομείς: ανάγκη βελτίωσης της διοικητικής και δικαστικής ικανότητας, ιδιωτικοποίηση και αναδιάρθρωση των εταιρειών του δημοσίου, βελτίωση του επιχειρηματικού κλίματος και εντατικοποίηση της καταπολέμησης της διαφθοράς. Η διεύρυνση δεν θα πρέπει να οδηγήσει σε απορύθμιση του ανταγωνισμού και διαταραχή της λειτουργίας της Εσωτερικής Αγοράς. Οι εισερχόμενες χώρες θα πρέπει να συμμορφωθούν πλήρως με το κοινοτικό κεκτημένο και τις δεσμεύσεις που ανέλαβαν κατά την περίοδο των προενταξιακών διαβουλεύσεων, εάν πρόκειται η Εσωτερική Αγορά να αποτελέσει τον κινητήριο μοχλό μιας αειφόρου οικονομικής ανάπτυξης στην Ευρώπη.

Θα πρέπει επίσης να συνεχιστούν οι διαβουλεύσεις με τη Βουλγαρία και τη Ρουμανία και να εφαρμοστούν οι αποφάσεις που ελήφθησαν σχετικά με την Τουρκία.

Δεδομένου του καθοριστικού ρόλου που παίζουν οι επιχειρήσεις στις τρέχουσες διαδικασίες προσχώρησης και επικύρωσης για όλες τις εισερχόμενες και υποψήφιες χώρες, η UNICE αναλαμβάνει νέες δράσεις προκειμένου να ενισχύσει τις ομοσπονδίες-μέλη της από αυτές τις χώρες και να τις βοηθήσει να δραστηριοποιηθούν πιο

ενεργά σε εθνικό επίπεδο, καθώς και να προάγουν αποτελεσματικά τα επιχειρηματικά συμφέροντα στις αντίστοιχες χώρες τους.

7. ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

Σε ό,τι αφορά την Πράξη Σαρμπάνις-Οξλεϊ, η UNICE εξακολουθεί να ανησυχεί θεωρώντας ότι κάποια στοιχεία των νέων κανονισμών των Ηνωμένων Πολιτειών παρουσιάζουν ασυμβατότητα με τα πρότυπα των ευρωπαϊκών κρατών-μελών, ενώ κάποια άλλα στοιχεία μπορεί να οδηγήσουν στην επιβολή ανώφελων πιέσεων στις ευρωπαϊκές εταιρείες. Οι ευρωπαϊκές επιχειρήσεις, ωστόσο, υποδέχτηκαν θετικά την πρόσφατη απόφαση της αμερικανικής Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς (SEC) που προβλέπει εξαιρέσεις για τις ευρωπαϊκές εταιρείες που πληρούν έναν αριθμό απαιτήσεων. Η UNICE ενθαρρύνει ένα στενότερο διάλογο μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της SEC προκειμένου να συζητηθούν είτε σχέδια απαλλαγής είτε σχέδια αμοιβαίας αναγνώρισης, όπου οι εταιρείες στην Ευρώπη πληρούν ήδη παρόμοια πρότυπα.

8. ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ

Η UNICE θεωρεί ότι οι επιχειρήσεις, μικρές και μεγάλες, έχουν να παίξουν σημαντικό ρόλο συμβάλλοντας σε μια αειφόρο οικονομική, περιβαλλοντική και κοινωνική ανάπτυξη στις κοινωνίες όπου δραστηριοποιούνται. Για τον λόγο αυτό χαιρετίζει την ανταλλαγή απόψεων για την εταιρική κοινωνική ευθύνη (ΕΚΕ) που δρομολογήθηκε σε ευρωπαϊκό επίπεδο και θα συνεχιστεί καθ' όλη τη διάρκεια του 2003, ειδικότερα στα πλαίσια του προσφάτως δημιουργηθέντος Ευρωπαϊκού Φόρουμ των πολλών ενδιαφερομένων μερών για την ΕΚΕ.

Εφόσον υπάρξει η κατάλληλη οργάνωση που θα επιφέρει τη στήριξη όλων των ενδιαφερομένων μερών, το Ευρωπαϊκό Φόρουμ των πολλών ενδιαφερομένων μερών μπορεί να συμβάλει στην προώθηση της ΕΚΕ. Θα πρέπει ωστόσο να επικεντρωθεί στις δραστηριότητες εκείνες όπου μπορεί να φέρει επιπρόσθετη αξία: βελτίωση της γνώσης επιχειρηματικών περιπτώσεων ΕΚΕ, βελτίωση της γνώσης σε θέματα πρακτικής και εργαλείων ΕΚΕ και ενθάρρυνση της ανταλλαγής εμπειριών.

Οι ευρωπαϊκές δραστηριότητες για την προώθηση της ΕΚΕ μπορούν να αναπτυχθούν αποκλειστικά λαμβάνοντας υπόψη μια σειρά βασικών αρχών που διέπουν τις επιχειρήσεις και με την τήρηση των ρόλων που μπορούν νομίμως να διαδραματίσουν τα διάφορα ενδιαφερόμενα μέρη σε αυτή τη διαδικασία. Προκειμένου να είναι επιτυχημένη, μια στρατηγική για την προώθηση της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης πρέπει να στοχεύει στην αναγνώριση των πολλαπλών προσπαθειών των επιχειρήσεων προς αυτή την κατεύθυνση και στη δημιουργία κινήτρων για τις εταιρείες προκειμένου να αναπτύξουν (περαιτέρω) τις δικές τους πολιτικές ΕΚΕ και να προχωρήσουν στην εξεύρεση δυναμικών και καινοτόμων λύσεων ♦

ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Βασικές προκλήσεις της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής της Απασχόλησης

Χαιρετισμός του Προέδρου του ΣΕΒ κ. Οδυσσέα Κυριακόπουλου στο ομώνυμο ευρωπαϊκό Συνέδριο που οργάνωσε στην Αθήνα το υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων

Στην εποχή των μεγάλων αλλαγών, των ταχυτήτων, των τεχνολογικών επιτευγμάτων και της αδιάκοπης ροής της πληροφορίας, καλούμαστε να σταθούμε με πολλή σκέψη και βαθιά θεώρηση μπροστά σε ένα θέμα εξόχως κοινωνικό, ιστορικό και άμεσα οικονομικό. Στο θέμα της «εργασίας», θέμα που συνδέεται άμεσα με τον άνθρωπο. Κανείς σήμερα δεν μπορεί να αρνηθεί ότι οι θεωρίες για την εργασία έχουν αλλάξει, αλλάζουν και θα αλλάζουν, αφού σηματοδεύονται από τα διαδοχικά στάδια της ιστορικής εξέλιξης του ανθρώπου. Στις σύγχρονες κοινωνίες η εργασία αποτελεί σημαντικό στοιχείο για τη συγκρότηση της ταυτότητας του ατόμου, της προσωπικότητάς του και της κοινωνικοποίησής του, καταστάσεις απαραίτητες για την ομαλή εξέλιξη κάθε κοινωνίας. Η εργασία εξασφαλίζει εισόδημα για την επιβίωση του ατόμου, ευκαιρίες για την απόκτηση δεξιοτήτων και ικανοτήτων αλλά και για την οργάνωση του κύκλου των καθημερινών του δραστηριοτήτων.

Τις επισημάνσεις αυτές έκανε ο πρόεδρος του ΣΕΒ κ. Οδυσσέας Κυριακόπουλος απευθύνοντας χαιρετισμό προς το Ευρωπαϊκό Συνέδριο για το μέλλον της εργασίας, που οργάνωσε στις 13 και 14 Φεβρουαρίου 2003 στον Αστέρα Βουλιαγμένης το υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, και πρόσθεσε ότι, από το περιεχόμενο που δίνουμε στην εργασία προκύπτει και η δεινή θέση αυτών που τη στερούνται.

Η ανεργία, συνέχισε, εμφανίσθηκε στην Ευρώπη την επομένη της πρώτης πετρελαϊκής κρίσης, και από τα τέλη του 1973 δεν έπαψε ουσιαστικά να επιδεινώνεται, ξεπερνώντας το 1993 το 11% του ενεργού ευρωπαϊκού πληθυσμού! Έκτοτε, η κατάσταση αυτή απασχολεί ευρύ φάσμα της κοινωνίας, της πολιτικής, των κοινωνικών εταίρων τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε εθνικό επίπεδο.

Στην ανατολή του 21ου αιώνα φαίνεται ότι μία από τις κυριότερες προκλήσεις για το μέλλον της εργασίας αποτελεί η δημιουργία απασχόλησης και ο έλεγχος και περιορισμός της ανεργίας.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει από αρκετά χρόνια αρχίσει να λαμβάνει μέτρα και πολιτικές με στόχο την ενίσχυση της απασχόλησης, αποκορύφωμα των οποίων υπήρξε η θεσμοθέτηση το 1997 της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής για την Απασχόληση. Σήμερα συζητούμε την Αναθεώρησή της καθώς και τα Συμπεράσματα του Συμβουλίου της Λισαβόνας. Η σύνδεση αυτών των πολιτικών με τις οικονομικές πολιτικές υπογραμμίζει την αλληλεξάρτηση αλλά και την κατεύθυνση για την επιτυχία του στόχου.

Η ανεργία σήμερα αντιπροσωπεύει μεν τη σπατάλη των ανθρωπίνων πόρων, απειλεί δε τη συνοχή του ευρωπαϊκού γίγνεσθαι, της πορείας της οικονομικής και

νομισματικής ένωσης, και προξενεί κινδύνους αποσταθεροποίησης των δημοκρατικών μας δομών.

Οι γρήγορα μεταβαλλόμενες ανάγκες στην κατανάλωση και επομένως στην προσφορά και παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών, η επιτακτική ανάγκη για συνεχείς αλλαγές στα συστήματα παραγωγής έχουν καταστήσει την αγορά εργασίας περισσότερο πολύπλοκη και απαιτούν μεγάλη ευελιξία. Συγχρόνως η αποτελεσματική διαχείριση του έμφυχου δυναμικού έχει καταστεί ίσως ο πλέον κρίσιμος παράγοντας επιτυχίας για κάθε επιχειρηματική μονάδα σε μια ανταγωνιστική οικονομία.

Ο ανταγωνισμός δεν σταματάει στο επίπεδο των μακροοικονομικών δεδομένων, αλλά αφορά το σύνολο της κοινωνίας. Οι επιχειρήσεις κατ' αρχήν για να είναι ανταγωνιστικές πρέπει να στηρίζονται κάθε μέρα και περισσότερο στη γνώση, στις ικανότητες των ατόμων και στη δυνατότητα προσαρμογής στα νέα δεδομένα, οδηγούμεθα αναπότρεπτα σε ποικίλες μορφές απασχόλησης που ξεπερνούν το υπάρχον νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο, που απαιτούν ευρύτερες γνώσεις, περισσότερες δεξιότητες, μεγαλύτερη υπευθυνότητα και αυξημένη κινητικότητα άρα και ευελιξία. Οι νέες μορφές απασχόλησης θα διαχειρίζονται με άλλο τρόπο τον χρόνο εργασίας που θα συνδυάζει την ανάγκη της επιχείρησης για γρήγορη προσαρμογή στις ανάγκες της αγοράς, με παράλληλη όμως εξασφάλιση του εργαζομένου ότι θα εξακολουθήσει να έχει μια θέση εργασίας.

Γνώμονας αυτών των αναγκών προσαρμογών είναι η επίτευξη ισορροπίας στη ρύθμιση της εργασίας με στόχο την ευέλικτη λειτουργία των επιχειρήσεων με ανθρώπινο δυναμικό που θα μπορεί να ανταποκρίνεται ταχύτερα στις αναγκαίες αλλαγές.

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ – ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

Την ευελιξία πρέπει να τη δούμε με θετικό περιεχόμενο. Η έννοια της ευελιξίας μπορεί να τρομάζει μερικούς γιατί βάλλει κατά της ομοιομορφίας και του τρόπου οργάνωσης, που είχαμε συμφωνήσει, νομοθετήσει και συνηθίσει τις τελευταίες δεκαετίες.

Ευελιξία όμως είναι μια πλούσια λέξη που μπορεί να σημαίνει και:

- **Αναδιοργάνωση και προσαρμογή**
- **Περισσότερο ελεύθερο χρόνο**
- **Μεγαλύτερη απασχολησιμότητα**
- **Αυξημένη κινητικότητα**
- **Μεγαλύτερη ικανοποίηση και δημιουργικότητα**

Η **Στρατηγική της Λισαβόνας** ανάγει την εργασία και τα ποιοτικά της χαρακτηριστικά στο κέντρο των επιδιώξεων για το μέλλον της Ευρώπης. Θα ήθελα εδώ να παρατηρήσω ότι δεν πρέπει να δούμε τη **Στρατηγική της Λισαβόνας** απλά ως συγκεκριμένους στόχους αλλά ως εφαλτήριο για νέες πανευρωπαϊκές δράσεις, για επανεκτίμηση όλων των μέτρων που επηρεάζουν θετικά ή αρνητικά την επίτευξη νέων στόχων.

Το World Economic Forum και η έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, σε πρόσφατη αξιολόγηση της προόδου για την επίτευξη των στόχων για τη Στρατηγική της Λισαβόνας, επισημαίνουν ότι:

• **Η ευρωπαϊκή οικονομία υπολείπεται από πολλές χώρες του ΟΟΣΑ και τις ΗΠΑ σε όλες τις βασικές διαστάσεις της Στρατηγικής της Λισαβόνας εκτός από αυτήν του «κοινωνικού αποκλεισμού».**

• **Οι επιχειρηματικές επιδόσεις του κάθε κράτους μέλους υπολείπονται αυτών των ΗΠΑ.**

• **Οι υπό ένταξη χώρες υπολείπονται και αυτές των βασικών διαστάσεων της Στρατηγικής της Λισαβόνας, γεγονός που σημαίνει ότι ενδέχεται να μειώσουν περαιτέρω τον ευρωπαϊκό μέσο όρο στους περισσότερους δείκτες.**

Παρά την διακήρυξη της Λισαβόνας, στην οποία συμφωνήσαμε όλες οι χώρες μέλη της Ε.Ε., εάν συνεχίσουμε με αυτούς τους ρυθμούς δεν φαίνεται να επιτυγχάνεται στα επόμενα επτά χρόνια, δηλαδή **μέχρι το 2010, να γίνει η Ευρώπη η ανταγωνιστικότερη και δυναμικότερη οικονομία της γνώσης ανά την υφήλιο, ικανή για θιώσιμη οικονομική ανάπτυξη με περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας και με μεγαλύτερη κοινωνική συνοχή.**

Από τη διακήρυξη της Λισαβόνας θα σταθώ σε δύο πολύ σημαντικά σημεία για την πορεία και το μέλλον της απασχόλησης:

- **την καλλιέργεια της επιχειρηματικότητας και**
- **την αξιοποίηση της κοινωνίας της γνώσης.**

I. Η επιχειρηματικότητα είναι παράγοντας ανάπτυξης και δημιουργίας θέσεων εργασίας, όπως ορθώς

αναγνωρίστηκε στα συμπεράσματα του Συμβουλίου της Βαρκελώνης και όπως αναφέρεται και στην Αναθεώρηση της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής για την Απασχόληση.

Επιχειρηματίες είναι αυτοί που δημιουργούν νέες πηγές πλούτου, αντικαθιστούν αναποτελεσματικές επιχειρήσεις με καινούργιες, συχνά καινοτόμες, και δημιουργούν νέες θέσεις εργασίας. Η δημιουργία ενός πλαισίου ευνοϊκού για την επιχειρηματικότητα είναι απαραίτητη, όχι μόνο για τα άτομα που επιθυμούν να ξεκινήσουν δική τους επιχείρηση ή για την επιβίωση των μικρών επιχειρήσεων αλλά ακόμη και για τις μεγάλες επιχειρήσεις, προκειμένου αυτές να συνεχίσουν να είναι δημιουργικές και κερδοφόρες, να προσαρμόζονται και να αναπτύσσονται στα νέα δεδομένα.

Στις σημερινές συνθήκες η ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας είναι άμεση προτεραιότητα για μια πολιτική που επιδιώκει την οικονομική ανάπτυξη και μέσω αυτής, τη δημιουργία θέσεων εργασίας. Η επιχειρηματικότητα αναγνωρίζεται πλέον ως θεμέλιος λίθος της ευρωπαϊκής ανταγωνιστικότητας.

Χρειάζεται να αναπτύξουμε περαιτέρω την έφεση των νέων στο επιχειρείν και να εφοδιασθεί το επιχειρηματικό δυναμικό της Ευρώπης με περισσότερες γνώσεις, που βοηθούν την επιχειρηματική δράση και περιορίζουν την αποτυχία στα πλαίσια του παγκόσμιου ανταγωνισμού.

II. Καθόσον αφορά την κοινωνία της γνώσης. Στην παραδοσιακή οικονομική σκέψη, η εργασία είναι ένας από τους συντελεστές παραγωγής. Ωστόσο, σε μια οικονομία που βασίζεται στη γνώση, οι οργανισμοί αξιολογούνται όχι βάσει των προϊόντων ή των μηχανών τους αλλά κυρίως βάσει της ικανότητας του εργατικού δυναμικού τους να αξιοποιήσουν την πληροφορία και τη γνώση. Ο ρυθμός των καινοτομιών, των αλλαγών στις τεχνολογίες, στα προϊόντα και τις υπηρεσίες είναι τόσο γρήγορος πλέον ώστε τα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα των επιχειρήσεων και των χωρών εξαρτώνται από την προσαρμοστικότητα και την ικανότητα του ανθρώπινου δυναμικού τους.

Σήμερα, όλος ο κόσμος χρησιμοποιεί τους όρους «βιομηχανίες της γνώσης», «εργασία της γνώσης» και «εργαζόμενος της γνώσης» χωρίς να κατανοεί πλήρως τί συνέπειες έχουν για μας, για τους νέους, για τις ανθρώπινες αξίες και συμπεριφορές, για τη διοίκηση των επιχειρήσεων, για την οικονομία, τη δημόσια διοίκηση και την πολιτική. Εντούτοις, ένα πράγμα που φαίνεται ήδη ξεκάθαρα είναι – και πρέπει όλοι να το συνειδητοποιήσουμε – ότι η ανατέλλουσα κοινωνία και οικονομία της γνώσης θα διαφέρουν ριζικά από την κοινωνία και την οικονομία του τέλους του 20ού αιώνα.

Η γνώση διαφέρει απ' όλα τα υπόλοιπα μέσα παρα-

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ – ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

γωγής, στο ότι δεν μπορεί να κληρονομηθεί ή να κληροδοτηθεί. Πρέπει να την αποκτήσει κανείς από την αρχή, ενώ όλοι ξεκινούμε από το ίδιο επίπεδο αμάθειας. **Στην σημερινή κοινωνία της γνώσης και της πληροφορίας, ο επιχειρηματίας μελετά την παγκόσμια αγορά. Ο επιχειρηματίας είναι αυτός που βλέπει ανικανοποίητες ανάγκες, τις αντιλαμβάνεται ως ευκαιρίες και αναλαμβάνει τον επιχειρηματικό κίνδυνο δημιουργώντας παράλληλα νέες θέσεις εργασίας και απασχόληση.**

Η γνώση γίνεται τον 21ο αιώνα γρήγορα απηρχαιωμένη και οι εργαζόμενοι της γνώσης πρέπει να ξαναγυρίζουν τακτικά στα θρανία. Οι απαιτήσεις της εργασίας σήμερα δεν μοιάζουν με τις παραδοσιακές ειδικεύσεις, οι οποίες ακόμα αλλάζουν με πολύ αργό ρυθμό. **Τα επόμενα χρόνια η συνεχής εκπαίδευση των ήδη πολύ μορφωμένων εργαζομένων θα αποτελεί τον πυρήνα ανάπτυξης κάθε κοινωνίας.**

Η μεγάλη πρόκληση για την Ευρώπη σήμερα είναι πώς θα γίνει η πλέον ανταγωνιστική περιοχή του κόσμου διατηρώντας και ανανεώνοντας το κοινωνικό της πρόσωπο. Από τις πολιτικές κατευθύνσεις, τη μέθοδο και τα εργαλεία που θα χρησιμοποιηθούν, την αποτελεσματικότητα των μέτρων της δημόσιας διοίκησης καθώς και από την πορεία της διεύρυνσης της Ευρώπης εξαρτάται η επιτυχία αυτού του στόχου.

Καίριο και κεντρικό ρόλο μπορούν και οφείλουν να ασκήσουν και οι Κοινωνικοί Εταίροι. Τόσο η Συνθήκη του Άμστερνταμ, όσο οι στόχοι της Λισαβόνας καθώς και μια σειρά από Αποφάσεις Συμβουλίων Κορυφής εμπιστεύονται τους Κοινωνικούς Εταίρους διδοντάς τους πρωταγωνιστικούς ρόλους. Σε επιβεβαίωση των παραπάνω στη Διάσκεψη Κορυφής του Κοινωνικού Διαλόγου τον Νοέμβριο 2002 στις Βρυξέλλες οι Κοινωνικοί Εταίροι δεσμεύτηκαν σ' ένα **πολυετές Πρόγραμμα Δράσης** που έχει διπλό σκοπό: τη συνεισφορά τους στους

στόχους της Λισαβόνας και την έμπρακτη ανάπτυξη αυτόνομου διαλόγου.

Συμπερασματικά, προκειμένου να έχουμε μια ανταγωνιστική και δυναμική οικονομία, οι κοινωνικοί εταίροι θα πρέπει να εξασφαλίσουν ότι οι αυξήσεις των εισοδημάτων θα διαμορφώνουν συνθήκες για τη διατήρηση και την αύξηση της απασχόλησης και τη σταθερότητα των τιμών. Ταυτόχρονα η οικονομική πολιτική κάθε κράτους θα πρέπει να βελτιώνει τη δημοσιονομική σταθερότητα και να λαμβάνει υπόψη της τις επιπτώσεις της γήρανσης του πληθυσμού.

Τα κράτη-μέλη οφείλουν να προχωρήσουν σθεναρά στην προώθηση διαρθρωτικών αλλαγών σε πολλούς τομείς. Αλλαγές χρειάζονται και στην αγορά εργασίας, διότι το μέλλον της εργασίας εξαρτάται αναπόφευκτα από την ταχύτητα προσαρμογής μας, δηλαδή των κοινωνικών εταίρων κάθε χώρας, στις αναγκαιότητες αυτές. Η εργασία αναδεικνύεται όλο και περισσότερο σε ποιοτικό παράγοντα αλλά και σε κύριο συντελεστή του αποτελέσματος. Πρόκειται για μια διαρκώς ανανεούμενη συνέργεια.

Καταλήγοντας ο κ. Κυριακόπουλος τόνισε τα εξής: Αν στην καινούργια παγκόσμια οικονομία της γνώσης, όπου ο χρόνος και οι αποστάσεις ελαχιστοποιούνται με τις σύγχρονες τεχνολογίες, αισθανόμαστε συχνά ανίσχυροι, αυτό δεν πρέπει να είναι σημάδι προσωπικής ή ομαδικής αποτυχίας αλλά απλά αντανάκλα τις αδυναμίες των θεσμών μας.

Υπάρχει ανάγκη αναδόμησης των θεσμών και ανάγκη δημιουργίας καινούργιων. Γιατί η παγκοσμιοποίηση δεν είναι κάτι παροδικό και τυχαίο, ούτε αναστρέψιμο. Είναι μια μεταλλαγή των συνθηκών της ζωής μας. Είναι ο τρόπος που βιώνουμε σήμερα την εξέλιξη της γνώσης και την πρόοδο της τεχνολογίας. Υπενθυμίζω σε όλους μας ότι μόνη σταθερή αξία είναι η συνεχής αλλαγή. ♦

ΝΙΚΟΣ ΑΝΑΛΥΤΗΣ: Αντιπρόεδρος της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων της UNICE και Αντιπρόεδρος του Δ.Σ. του ΣΕΒ

Στην εισήγησή του, εξάλλου, κατά τη διάρκεια των εργασιών του ιδίου Συνεδρίου, ο κ. Νίκος Αναλυτής, Αντιπρόεδρος της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων της UNICE (Ένωσης Βιομηχανικών και Εργοδοτικών Συνδέσμων της Ευρώπης) και Αντιπρόεδρος του Δ.Σ. του ΣΕΒ (Συνδέσμου Ελληνικών Βιομηχανιών) επεσήμανε ότι, η Ευρώπη αντιμετωπίζει μια σειρά από μεγάλες προκλήσεις, ιδιαίτερα μετά τη διαμόρφωση των στόχων και την οριοθέτηση των διαδικασιών της Λισαβόνας, σημαντικότερη των οποίων είναι να βελτιώσει με ταχείς ρυθμούς την ανταγωνιστικότητά της ενσωματώνοντας ενεργά την πληροφορική και τη νέα τεχνολογία και τη γνώση στην παραγωγική διαδικασία και στη διακίνηση των αγαθών και των υπηρεσιών.

Η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, τόνισε, πρέπει να γίνει με τέτοιο τρόπο ώστε όχι μόνο να διαμορφώνει τις συνθήκες διατήρησης του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Μοντέλου, αλλά και να συμβάλει δυναμικά στον εκσυγ-

χρονισμό του. Άξονες, όπως το αίσθημα ασφαλείας των εργαζομένων, η άνοδος του βιοτικού τους επιπέδου, η διατήρηση υψηλής ποιότητας κοινωνικής προστασίας και κοινωνικής συνοχής, αποτελούν στο σύνολό τους

στόχους τους οποίους η βελτιωμένη ανταγωνιστικότητα πρέπει να υποστηρίξει και εκσυγχρονίζει, γιατί κι αυτή επηρεάζεται από το κοινωνικό και εργασιακό κλίμα.

Αυτά, δε, πρέπει να συμβούν σε μία εποχή που συγχρόνως θα αντιμετωπίζονται δύο ιδιαίτερα σοβαρά και πολύπλοκα θέματα :

- **Το ένα είναι η οικονομική συγκυρία, η οποία από όλες τις ενδείξεις που υπάρχουν δεν δημιουργεί αισιοδοξία για το άμεσο οικονομικό μέλλον.**

- **Το δεύτερο είναι η διεύρυνση και η ενσωμάτωση στην Ευρωπαϊκή Ένωση των δέκα νέων χωρών.**

Η συγκυρία αυτή σημαίνει μεγαλύτερη προσπάθεια ώστε να ανέβει το επίπεδο ανταγωνιστικότητας αυτών των χωρών καθώς και η διαμόρφωση μιας κουλτούρας κοινωνικού διαλόγου.

Οι παραπάνω προκλήσεις, τόνισε ο κ. Αναλυτής, δεν είναι εύκολο να αντιμετωπισθούν ούτε αυτό θα γίνει αυτόματα. Απαιτείται μια συνολική ενεργοποίηση των κρατών-μελών, των υπηρεσιών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής καθώς και των λοιπών θεσμικών οργάνων της Ένωσης.

Καίριο και κεντρικό ρόλο, είπε, μπορούν και οφείλουν να ασκήσουν οι Κοινωνικοί Εταίροι, στους οποίους ήδη τόσο η Συνθήκη του Άμστερνταμ όσο και οι Στόχοι της Λισαβόνας καθώς και μια σειρά από Αποφάσεις των Συνόδων Κορυφής αποδίδουν πρωταγωνιστική και υπεύθυνη σημασία. Σημείωσε δε ότι, στη Συμφωνία των Κοινωνικών Εταίρων σε Ευρωπαϊκό επίπεδο για ένα τριετές πρόγραμμα ενεργειών, επί 19 διαφόρων θεμάτων τα 12 θέματα αφορούν στην απασχόληση.

Τα παραπάνω αποτελούν τις άμεσες ανησυχίες για την οικονομική διεύρυνση, τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και την αύξηση της απασχόλησης. Πρόσθεσε, στη συνέχεια, και δύο-τρεις έμμεσες μελλοντικές ανησυχίες, που ήδη εκφράζονται και στα κείμενα της Επιτροπής και που θα επηρεάσουν τον μεγάλο στόχο της ποσότητας και ποιότητας της απασχόλησης. Αυτές είναι :

Πρώτον, οι δημογραφικές τάσεις οι οποίες οδηγούν σε μείωση και γήρανση του ενεργού πληθυσμού. Άρα, εδώ απαιτείται μια συνολική αντιμετώπιση του θέματος της μετανάστευσης και ορισμένοι χειρισμοί, που θα προταθούν από την Επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες που έχουν για το θέμα της μετανάστευσης τα κράτη-μέλη.

Δεύτερον, η ταχύτητα με την οποία μεταβάλλεται η τεχνολογία, η πληροφορική, η επικοινωνία, θα ακυρώνει όλο και περισσότερο τις γνώσεις του εργατικού δυναμικού και θα απαιτεί μια συνεχή διαδικασία ανανέωσης της γνώσης. Μια τέτοια προοπτική δημιουργεί ανησυχία μιας νέας μορφής κοινωνικού αποκλεισμού, που θα χωρίζει αυτούς που γνωρίζουν από αυτούς που δεν γνωρίζουν.

Αυτό σημαίνει ότι από τώρα όχι μόνο πρέπει να γίνουν επενδύσεις στο ανθρώπινο δυναμικό αλλά και να διαμορφωθούν μέσα από ένα εκτεταμένο διάλογο, μια ουσιαστική μεταρρύθμιση, μια νέα στρατηγική για την εκπαίδευση σε όλα τα επίπεδα.

Τρίτος χώρος μελλοντικού προβληματισμού που ήδη έχει αρχίσει να εμφανίζεται, είναι το γεγονός ότι ο επαγγελματικός βίος γίνεται όλο και πιο σύνθετος και απαιτητικός.

Οι συνθήκες θα οδηγούν στην ανάγκη αλλαγής θέσεων εργασίας, αλλαγής εργοδοτών, αλλαγής αντικειμένου εργασίας. Αυτό σημαίνει ότι οι εργαζόμενοι πρέπει να είναι προσαρμοσμένοι στη διαχείριση των αλλαγών και σε μία αυξημένη αίσθηση ευελιξίας, που θα τους επιτρέπει να προσαρμόζονται, χωρίς να μειώνεται το αίσθημα της ασφάλειας, που έχουν ανάγκη.

Όλα τα δεδομένα μεταβάλλονται και κυρίως η τεχνολογία και φυσικά και οι εργασιακές σχέσεις θα αλλάζουν επίσης.

Δεν μπορούμε να στηριζόμαστε στην αδράνεια. Πρέπει να δημιουργήσουμε συνθήκες ώστε η ασφάλεια, που είναι ζητούμενο, να προέρχεται από τη γνώση του εργαζόμενου και τη δική του ευελιξία.

- **Σε όλα τα παραπάνω προσπαθεί να δώσει απάντηση με σοβαρό προβληματισμό και επαρκή γνώση η αναθεωρημένη Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την απασχόληση.**

Η 5/ετής εφαρμογή της πρώτης στρατηγικής, από το 1997 έως σήμερα, έχει αφήσει τη βεβαιότητα θετικών αποτελεσμάτων. Σημείωσε δε ότι εκτός από τα ποσοτικά αποτελέσματα η στρατηγική έχει δημιουργήσει εμπειρία, προσαρμοστικότητα και τρόπο επικοινωνίας μεταξύ της Επιτροπής, των κρατών-μελών και των Κοινωνικών Εταίρων.

Έτσι, η αναθεώρηση η οποία αυτή τη στιγμή βρίσκεται στην τελική διαμόρφωση, βρίσκει τη δική μας, τουλάχιστον, πλευρά απόλυτα σύμφωνη.

Η φιλοσοφία, οι αρχές, οι στόχοι που περιέχει, έχουν λάβει υπόψη τους τις πολιτιστικές ποικιλίες και ιδιαιτερότητες αλλά και την ανάγκη συντονισμού, τις προκλήσεις που θα παρουσιάσει η ενσωμάτωση των νέων χωρών καθώς και η ευελιξία που απαιτεί μια δύσκολη εποχή και ένα πλαίσιο που μεταβάλλεται γρήγορα.

Στη συνέχεια ο κ. Αναλυτής τόνισε τα εξής : Για να είμαι πιο συγκεκριμένος, θα ήθελα να αναφέρω την πλήρη μας συμφωνία με την απλοποίηση και τη σταθερότητα των κατευθυντηρίων γραμμών πολιτικής, τη συνέργεια και τη συμπληρωματικότητα της πολιτικής απασχόλησης με άλλες διαδικασίες, όπως η οικονομική πολιτική, η πολιτική κατάρτισης κ.λπ. Και ακόμη τη μεγαλύτερη συμμετοχή και εμπλοκή των κοινωνικών εταίρων στην πολιτική. Και βέβαια, κανείς δεν μπορεί να

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ – ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

διαφωνεί με τους τρεις στόχους που είναι η πλήρης απασχόληση, η ποιότητα και παραγωγικότητα της εργασίας και η συνοχή χωρίς αποκλεισμούς. Ούτε με την υπογράμμιση ότι οι κατευθυντήριες γραμμές πρέπει να είναι περισσότερο προσανατολισμένες στο αποτέλεσμα, δίδοντας μικρότερη σημασία στις μεθόδους που θα χρησιμοποιηθούν.

Έχοντας έτσι υπογραμμίσει τη συμφωνία μας για το τί περιέχει η αναθεωρημένη στρατηγική, να μου επιτρέψετε να αναφέρω ποιά θέματα, κατά τη γνώμη μας, λείπουν ή δεν αναφέρονται αρκετά και ανάλογα με τη σημασία που έχουν :

- Θεωρούμε ότι το θέμα της επιχειρηματικότητας έπρεπε να παρουσιάζεται με μεγαλύτερη έμφαση, αφού μέσα από αυτό θα μπορούσε να δημιουργηθεί μεγαλύτερος αριθμός αυτόνομων θέσεων εργασίας.

- Πιστεύουμε ότι η Επιτροπή θα έπρεπε να είναι πιο συγκεκριμένη και να απαιτεί στοχοποίηση από μέρους των κρατών-μελών, προκειμένου να μειωθεί η γραφειοκρατία, να ελαφρυνθεί η φορολογία, ώστε να δημιουργηθούν νέες επιχειρήσεις.

- Ακόμη, θα ήταν ιδιαίτερα χρήσιμο να αναλάβει πρωτοβουλία που θα οδηγεί στη δημιουργία επιχειρηματικής κουλτούρας μέσα από προγράμματα συνεργασίας επιχειρήσεων και εκπαιδευτικών και ακαδημαϊκών ιδρυμάτων.

- Ένας άλλος χώρος που δεν καλύπτεται και όπου θα επιθυμούσαμε να δούμε την Επιτροπή να προχωρεί με περισσότερη αυτοπεποίθηση, είναι η περιγραφή και ανάλυση του γεγονότος ότι ορισμένες χώρες σε θέματα απασχόλησης και ανεργίας έχουν πολύ καλύτερα αποτελέσματα από άλλες.

- Θα βοηθούσε όλους μια σχετική μελέτη και μία σύγκριση των καλύτερων πρακτικών, ώστε όλες οι χώρες με υπόδειξη της Επιτροπής να υιοθετήσουν πολιτικές και πρακτικές που ακολουθούν οι χώρες με τα καλύτερα αποτελέσματα.

- Τέλος, θα ευχόμαστε η Επιτροπή να κάνει πιο εκτεταμένη και θεμελιωμένη αναφορά και να πάρει πιο σαφείς θέσεις σε θέματα παραγωγικότητας εργασίας και ανταγωνιστικότητας της Ευρωπαϊκής οικονομίας.

Δεν θα πρέπει να υπάρχει κείμενο της Επιτροπής, τόνισε ο κ. Αναλυτής, ανεξάρτητα από ποία Γενική Διεύθυνση προέρχεται που να μην προβάλλεται και φωτίζεται το θέμα της ανταγωνιστικότητας. Είναι η υποδομή πάνω στην οποία μπορεί να κτισθούν όλες οι άλλες πολιτικές. Χωρίς αυτήν τη βελτίωση δεν θα μπορούσαμε να δούμε επέκταση των επενδύσεων, δημιουργία πλούτου και αύξηση της ποσότητας και της ποιότητας της απασχόλησης.

Εξ ου και καταλαμβάνει την πρώτη θέση στους στόχους της πολιτικής της Λισαβόνας.

Επειδή όμως, τα μέχρι τώρα αποτελέσματα δημιουργούν πολλές αμφιβολίες για την επίτευξη του τελικού στόχου, απαιτείται ιδιαίτερα μεγάλη προσπάθεια αντιμετώπιζοντας τα ουσιαστικά θέματα με ρεαλισμό, θάρρος και απελευθερωμένη σκέψη.

Η Στρατηγική για την απασχόληση είναι ένα θαύμασιο, χρήσιμο και καλά δομημένο εργαλείο και γι' αυτό είναι απαραίτητο. Όμως, η δημιουργία πλούτου, η αύξηση των επενδύσεων, η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της παραγωγικότητας, που αποτελούν τα θεμέλια της αύξησης της απασχόλησης και της μείωσης της ανεργίας, προϋποθέτουν πολλές πρακτικές και ρεαλιστικές λύσεις σε πολλούς τομείς : όπως η μείωση της γραφειοκρατίας, η μείωση και εκλογίκευση της φορολογίας, η δημιουργία υποδομών, η βελτίωση της γνώσεως του συνολικού πληθυσμού και ειδικά των εργαζομένων του σήμερα και αύριο.

Κι έτσι, για τη Στρατηγική θα μπορούσε κανείς να αναφέρει ότι είναι αναγκαία αλλά όχι ικανή συνθήκη για την ποσοτική και ποιοτική αύξηση της απασχόλησης.

Κλείνοντας την εισήγησή του, ο κ. Αναλυτής έκανε την παρακάτω έκκληση προς τις αρμόδιες υπηρεσίες της Επιτροπής :

Ας ακολουθήσουν στις ανακοινώσεις τους, στα προγράμματά τους, στις κατευθυντήριες γραμμές τους, αλλά και στην πρακτική τους, τη λογική και τις παραινέσεις της επιστολής των τριών Ηγετών (του Προέδρου της Γαλλικής Δημοκρατίας, του Καγκελλάριου της Γερμανίας και του Πρωθυπουργού του Ηνωμένου Βασιλείου) προς τον Προεδρεύοντα Έλληνα Πρωθυπουργό κ. Κ. Σημίτη. Αναφέρθηκε δε στις παρακάτω δύο παραγράφους από την επιστολή αυτή.

«Η ευρωπαϊκή επιχείρηση παίζει κύριο ρόλο στην επιτυχία της Στρατηγικής της Λισαβόνας. Όταν παίρνουμε πολιτικές αποφάσεις θα πρέπει να έχουμε κατά νουν ότι η ευρωπαϊκή βιομηχανία θα πρέπει να διατηρήσει τη θέση της στον παγκόσμιο ανταγωνισμό. Δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως εργαστήριο ρυθμιστικών πειραματισμών, οι οποίοι αυξάνουν το κόστος ή το βάρος στην εργοδοσία».

«Η Επιτροπή, προτού υιοθετήσει προγράμματα, θα πρέπει να συμβουλευέται σοβαρά τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις».

Η εφαρμογή της λογικής και φιλοσοφίας, που πηγάζουν από αυτή την επιστολή, τόνισε, θα συμβάλει αποφασιστικά στην αντιμετώπιση των διλημάτων και στην επίλυση των προβλημάτων, που η Ευρώπη αντιμετωπίζει στα θέματα ανταγωνιστικότητας και απασχόλησης, και ίσως αυτή η εφαρμογή παίξει ένα ουσιαστικό ρόλο στην κατασκευή μιας ατμομηχανής, που τόσο χρειάζεται σήμερα η Ευρώπη. ♦

Η ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ

Θέσεις της Βιομηχανίας για τη διασφάλιση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας των συνταξιοδοτικών συστημάτων ανέπτυξε ο Αντιπρόεδρος του ΣΕΒ κ. Νίκος Αναλυτής στο Συνέδριο που οργάνωσε το υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων

Το ασφαλιστικό είναι ένα δύσκολο, σύνθετο και πολυεπίπεδο θέμα. Συνδέεται με οικονομικά δεδομένα, με κοινωνικές παραμέτρους, με το Εθνικό Εισόδημα, με το συνολικό φορολογικό σύστημα, με τις κοινωνικές δαπάνες που μπορεί να αντέξει μια οικονομία, με την ανταγωνιστικότητα αυτής της οικονομίας. Βέβαια δεν πρέπει να παραλειφθεί ο κύριος παράγοντας που είναι οι δημογραφικές εξελίξεις, οι οποίες είναι κατ'εξοχήν πηγή ανησυχιών για όλα τα ευρωπαϊκά συνταξιοδοτικά συστήματα. Γι' αυτό τον λόγο άλλωστε και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, παρά τη θεσμική αυτοτέλεια των ασφαλιστικών συστημάτων σε κάθε κράτος-μέλος, έχει ξεκινήσει ευρεία δημόσια συζήτηση από το 1997. Έτσι στο πλαίσιο της εξασφάλισης της κοινής οικονομικής πολιτικής και της ανταγωνιστικότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Επιτροπή έχει θέσει ενιαίους στόχους και αρχές για την αναδιοργάνωση των ασφαλιστικών συστημάτων των κρατών-μελών.

Τις απόψεις αυτές διατύπωσε, κατά τη διάρκεια ομιλίας του στο Συνέδριο με θέμα : «Από το ΙΚΑ στο ΙΚΑ-Ε.Τ.Ε.Α.Μ., Ασφαλιστική Μεταρρύθμιση : Τα επόμενα βήματα», ο αντιπρόεδρος του ΣΕΒ κ. Νίκος Αναλυτής ο οποίος αναφερόμενος στη συνέχεια στην ευρωπαϊκή στρατηγική για την αναδιοργάνωση του ασφαλιστικού συστήματος επισήμανε την ανάπτυξη του προβληματισμού στο αν η χώρα μας ανταποκρίνεται στα προβλήματα και τις εξελίξεις ή αποτελεί για μια ακόμη φορά μια εξαίρεση.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στο Γκέτεμποργκ, τόνισε ο κ. Αναλυτής, τον Ιούνιο του 2001, επισήμανε ότι «προκειμένου να αντιμετωπισθούν οι προκλήσεις της γήρανσης του πληθυσμού, απαιτείται μια ολοκληρωμένη προσέγγιση» και ενέκρινε «τρεις γενικές αρχές για τη διασφάλιση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας των συνταξιοδοτικών συστημάτων» :

1) Να διασφαλισθεί η ικανότητα των συστημάτων να εκπληρώνουν τους κοινωνικούς τους στόχους, δηλαδή παροχή ασφαλούς και επαρκούς εισοδήματος στους συνταξιούχους και στα εξαρτώμενα από αυτούς άτομα και εξασφάλιση, σε συνδυασμό με τα συστήματα υγείας και μακροχρόνιας φροντίδας, καταλλήλων συνθηκών διαβίωσης σε όλους τους ηλικιωμένους.

2) Να εξασφαλισθεί η οικονομική τους βιωσιμότητα, έτσι ώστε η επερχόμενη γήρανση του πληθυσμού να μην επιδρά αρνητικά στη βιωσιμότητα των δημοσίων οικονομικών ή στην ικανότητα επίτευξης βασικών στόχων της δημοσιονομικής πολιτικής (όσον αφορά το σύνολο των φορολογικών επιβαρύνσεων ή τις προτεραιότητες δαπανών) και να μην οδηγεί σε αθέμιτο καταμερισμό των πόρων μεταξύ των γενεών.

3) Να αυξηθεί η ικανότητα των συνταξιοδοτικών συστημάτων να ανταποκρίνονται στις μεταβαλλόμενες

ανάγκες της κοινωνίας και των ατόμων συμβάλλοντας στην αύξηση της ευελιξίας στην αγορά εργασίας, στην παροχή ίσων ευκαιριών σε άνδρες και γυναίκες όσον αφορά την απασχόληση και την κοινωνική προστασία και στην καλύτερη προσαρμογή των συνταξιοδοτικών συστημάτων στις ανάγκες του ατόμου.

Από τα παραπάνω, τόνισε, προκύπτει η ανάγκη ανάπτυξης σαφών ολοκληρωμένων στρατηγικών για την αντιμετώπιση των προκλήσεων που θέτει η γήρανση του πληθυσμού για τα συνταξιοδοτικά συστήματα. Ακόμη, προκύπτει ο σύνθετος χαρακτήρας του Ασφαλιστικού θέματος.

Έτσι, είναι φανερό ότι οι απαντήσεις που εδόθησαν και πρέπει ακόμη να δοθούν με τη μεταρρύθμιση του Συστήματος της Κοινωνικής Ασφάλισης, που εισήγαγε η Κυβέρνηση τον προηγούμενο χρόνο, δεν μπορεί παρά να είναι σύνθετες και πολυεπίπεδες.

Οι απλοποιήσεις και τοποθετήσεις του τύπου μαύρο-άσπρο δεν προάγουν το θέμα και δεν χτίζουν το μέλλον.

Η μεταρρύθμιση λοιπόν αντιμετωπίζοντας ένα σύνθετο θέμα, περιέχει από τη δική της πλευρά σύνθετες απαντήσεις θετικές-αρνητικές αλλά και ασαφείς διατάξεις. Βέβαια, και μόνο το γεγονός ότι διαμορφώνει μια υπεύθυνη θέση, αποτελεί μια θετική κίνηση.

Αυτή είναι η βασική τοποθέτηση του ΣΕΒ έναντι της μεταρρύθμισης.

Θετικό είναι ακόμη ότι η Κυβέρνηση δεσμεύτηκε για συγκεκριμένα οικονομικά μεγέθη ως προς το ΙΚΑ τουλάχιστον.

Έτσι, το σύστημα έχει απαλλαγεί από αβεβαιότητα, χωρίς άμεση επιβάρυνση εργοδοσίας ή ασφαλισμένου.

Στη διοικητική πλευρά της μεταρρύθμισης προβλέπει ενοποίηση κύριων ασφαλιστικών φορέων, με πυρή-

να το ΙΚΑ, καθώς επίσης την ενοποίηση των Επικουρικών Ταμείων γύρω από τον νέο Φορέα του Ε.Τ.Ε.Α.Μ. Και οι δύο αυτές κινήσεις πιστεύουμε ότι είναι προς τη σωστή κατεύθυνση. Προς την ίδια θετική κατεύθυνση, από τη διοικητική άποψη, θα πρέπει να προσθέσουμε την εισαγωγή του θεσμού των Επαγγελματικών Ταμείων, καθώς και τη δημιουργία της Αναλογιστικής Αρχής.

Ως προς το μέλλον, συνέχισε ο κ. Αναλυτής, είναι αναμφισβήτητο ότι η ουσιαστική αντιμετώπιση του ασφαλιστικού προβλήματος απαιτεί μια συνεχή ισορροπία μεταξύ εισροών και εκροών του συστήματος. Η ισορροπία αυτή πρέπει να λαμβάνει υπόψη τα δημογραφικά δεδομένα, τις δημοσιονομικές δυνατότητες, την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας και την κοινωνική δικαιοσύνη. Αυτά πρέπει να αποτελέσουν τα κύρια στοιχεία ενός ευρέως και ουσιαστικού διαλόγου, στον οποίο θεωρούμε απαραίτητο να συμμετάσχουν Κοινωνικοί Φορείς, Πολιτικά Κόμματα και Κυβέρνηση.

Προς αυτήν την κατεύθυνση, πρέπει να εξετασθούν επίσης τα μεγάλα περιθώρια για αύξηση των πόρων, που εκτιμάται ότι υπάρχουν στον περιορισμό της παραοικονομίας, στη διεύρυνση της φορολογικής βάσης, στη μείωση της φοροδιαφυγής και της εισφοροδιαφυγής καθώς και στη διοικητική αναμόρφωση του ίδιου του ασφαλιστικού συστήματος, με μέτρα που θα βελτιώσουν το κόστος λειτουργίας του.

Ακολούθως ο κ. Αναλυτής, αναφερόμενος στα θέματα όπου η Βιομηχανία έχει σοβαρές επιφυλάξεις, καθώς και τους χώρους όπου, όπως πιστεύει, η μεταρρύθμιση μπορεί να επιφέρει κι άλλες βελτιώσεις, επισήμανε τα εξής:

- Ως προς τα οικονομικά του ΙΚΑ, έχουμε σοβαρές επιφυλάξεις εάν ο τρόπος υπολογισμού και οι αναλογιστικές υποθέσεις οικονομικής εξέλιξης – πληθωρισμού – ανεργίας – αριθμού εργαζομένων – αριθμού συνταξιούχων, αποδειχθούν ακριβείς, ή εάν μεταξύ διαφόρων πιθανών υποθέσεων ελήφθησαν υπόψη οι πιο ευνοϊκές. Διότι, αν έτσι συνέβη, σύντομα θα βρεθούμε προ επώδυνων εκπλήξεων.

- Πιστεύουμε ότι η μετεξέλιξη των Επικουρικών σε Επαγγελματικά Ταμεία πρέπει να ενθαρρυνθεί θεσμικά περισσότερο, ώστε να κινηθεί ταχύτερα η διαδικασία αυτή.

Όμως, πρωταρχικά θα πρέπει να αντιμετωπισθεί το ζήτημα των βαρών που ήδη υπάρχουν σε ορισμένα από τα Ταμεία αυτά και για τα οποία δεν ευθύνονται οι κοινωνικοί εταίροι. Είναι αναγκαίο, προ της ανάληψης αυτού του ρόλου και της κοινής ευθύνης από μέρους των κοινωνικών εταίρων, να συζητηθεί και να επιλυθεί εγκαίρως κάθε πρόβλημα που μπορεί να παρουσιάζουν τα επιμέρους ταμεία και η εκκαθάριση του παρελθόντος, από το οποίο κουβαλούν βάρη και ελλείμματα.

Ενας άλλος σοβαρός παράγοντας που θα έπρεπε, επίσης, να ενθαρρυνθεί περισσότερο, είναι η εισαγωγή του Κεφαλαιοποιητικού Συστήματος στον χειρισμό των πόρων των Ταμείων αυτών.

Η εισαγωγή του Συστήματος αυτού σε κάθε επί μέρους Ταμείο, πρέπει φυσικά να στηρίζεται στη συμφωνία των δύο μερών. Όμως θα πρέπει να προηγηθεί η εισαγωγή νέων θεσμών που θα αφορούν τους φορείς διαχείρισης αυτών των κεφαλαίων με τρόπο αξιόπιστο και διαφανή, ώστε να κερδίσουν την εμπιστοσύνη των επενδυτών.

Ετσι, πιστεύουμε ότι ο πρώτος λεγόμενος Πυλώνας πρέπει να διατηρήσει τον διανεμητικό του χαρακτήρα χρηματοδοτήσεως, ενώ ο δεύτερος Πυλώνας, που θα αφορά στα Επικουρικά και Επαγγελματικά Ταμεία, θα πρέπει να λάβει κεφαλαιοποιητική μορφή.

Αυτό θα δημιουργήσει την προϋπόθεση το συνολικό σύστημα να έχει μια ισορροπία τόσο οικονομική, όσο και κοινωνική, αναγκαία για την προστασία των ασφαλισμένων αλλά ταυτόχρονα και για την καλύτερη προστασία της οικονομίας, που με τη σειρά της, όποτε έχει θετική πορεία, επηρεάζει θετικά ολόκληρο το σύστημα.

Τέλος, πιστεύουμε ότι εξελικτικά πρέπει να διαχωρισθεί τελείως ο κλάδος υγείας από τον κλάδο σύνταξης. Η ολοκλήρωση του Εθνικού Συστήματος Υγείας συνηγορεί υπέρ αυτού του διαχωρισμού γιατί αυτήν τη στιγμή έχουμε το φαινόμενο της επικάλυψης σε πολλά θέματα με δημιουργία κόστους χωρίς βελτίωση των υπηρεσιών.

Τελειώνοντας ο κ. Αναλυτής, τόνισε ότι δεν υπάρχει αμφιβολία πως το γεγονός και μόνο ότι το Ασφαλιστικό ετέθη, και δόθηκε μία σειρά από λύσεις και, ακόμη, δημιουργούνται οι προϋποθέσεις για τα επόμενα αναγκαία βήματα, είναι ιδιαίτερα θετικό. Όμως, πρέπει να γίνει αντιληπτό ότι χρειάζονται πολλά βήματα και δεν πρέπει να δημιουργήσουμε μία νοοτροπία αδράνειας και να αναπτύξουμε την αντίληψη ότι ανά εικοσαετία θα κάνουμε μία μεταρρύθμιση. Πρέπει να διαμορφώσουμε μια νοοτροπία και ένα σύστημα προσαρμογής του Συνταξιοδοτικού Συστήματος στις μεταβαλλόμενες συνθήκες.

Βέβαια, αυτό πρέπει να γίνει μ' έναν τέτοιο τρόπο, που να μη δημιουργούνται συνθήκες ανασφάλειας στους εργαζόμενους.

Η καλύτερη και πιο αποτελεσματική μέθοδος είναι να αναπτύξουμε ένα συνεχή διάλογο μεταξύ Κοινωνικών Φορέων, Κυβέρνησης και Κομμάτων, επί τη βάση των στοιχείων της αναλογιστικής αρχής, ώστε ο αναγκαίος μετασχηματισμός να γίνεται σταδιακά, βασιζόμενος σε μία εξελισσόμενη λογική, σε αρμονία με τις μεταβαλλόμενες οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες. ♦

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Τα συμπεράσματα Ημερίδας που οργάνωσαν στην Αθήνα ο Σύνδεσμος Ελληνικών Βιομηχανιών, ο Ολλανδικός Σύνδεσμος Βιομηχανιών και η Εθνική Τράπεζα Ελλάδος

Η Ευρώπη διαθέτει πάνω από είκοσι εκατομμύρια μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις που αποτελούν πηγή παραγωγικότητας, απασχόλησης και οικονομικής ανάπτυξης. Ο ρόλος τους είναι κρίσιμος για τις εθνικές οικονομίες, τόσο για το υψηλό ποσοστό που αντιπροσωπεύουν στην επιχειρηματική κοινότητα, όσο και για την προσαρμοστικότητα σε μεταβαλλόμενες συνθήκες, την ικανότητά τους να επανορθώνουν και να δημιουργούν νέες μορφές παραγωγής και τη συμβολή τους στην απασχόληση. Οι διαπιστώσεις αυτές οροθετούν τα συμπεράσματα Ημερίδας με θέμα «Επιχειρηματικότητα και Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις» που οργάνωσαν στις 25 Φεβρουαρίου 2003 στην Αθήνα ο Σύνδεσμος Ελληνικών Βιομηχανιών (ΣΕΒ), ο Σύνδεσμος Βιομηχανιών Ολλανδίας (VNO-NCW) και η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος στο Αμφιθέατρο του νέου κτηρίου Διοίκησης της ΕΤΕ στην Αιόλου.

Κεντρικοί Ομιλητές στην Ημερίδα ήσαν ο υπουργός Ανάπτυξης κ. **Άκης Τσοχατζόπουλος**, ο διοικητής της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος κ. **Θεόδωρος Καρατζάς**, ο πρόεδρος της Ολλανδίας κ. **Paul Brouwer**, ο πρόεδρος του ΣΕΒ κ. **Οδυσσεάς Κυριακόπουλος** και ο πρόεδρος του Ολλανδικού Συνδέσμου Βιομηχανιών κ. **Jacques Schraven**. Η Ημερίδα περιελάμβανε τρεις ενότητες:

Η **πρώτη** με αντικείμενο την καινοτομία είχε συντονιστή τον κ. **Απόστολο Ταμβακάκη**, υποδιοικητή της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος, και ομιλητές τους κυρίους **Αλέξη Στασινόπουλο**, πρόεδρο της ΑΡΓΩ Α.Ε., **Δημήτρη Δενιόζο**, Γενικό Γραμματέα Έρευνας και Τεχνολογίας του υπουργείου Ανάπτυξης, **Alfred van der Meer**, Διευθύνοντα Σύμβουλο του Διεθνούς Αερολιμένα Αθηνών, και **Γιάννη Καλογήρου**, Ειδικό Γραμματέα για την Κοινωνία της Πληροφορίας του υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών.

Η **δεύτερη** ενότητα με αντικείμενο τη διοικητική αποκέντρωση είχε συντονίστρια την κυρία **Φωτεινή Λεγάκι**, πρόεδρο της ΧΕΛΛΑΦΑΡΜ Α.Ε., και ομιλητές τους κυρίους **Ηλία Βαλαβάνη**, Οικονομικό Διευθυντή της Υαλουργίας Αφών Βαλαβάνη, **Παναγιώτη Γεωργιάδη**, Γενικό Γραμματέα του υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, και **Nico Horves**, Γενικό Διευθυντή της FUTURE KIDS.

Η **τρίτη** ενότητα με αντικείμενο τη χρηματοδότηση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων είχε συντονίστρια την κυρία **Δήμητρα Μητρογιαννοπούλου**, Μέλος του Δ.Σ. του ΣΕΒ, και ομιλητές τους **Φωτεινή Λεγάκι**, πρόεδρο της ΧΕΛΛΑΦΑΡΜ Α.Ε., **Γιώργο Αρώνη**, Γενικό Διευθυντή Καταναλωτικής Πίστης της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος, **Γεώργιο Κιντή**, Διευθύνοντα Σύμβουλο του Ταμείου Ανάπτυξης Νέας Οικονομίας, και **Roel Nieuwenkamp**, Διευθυντή του υπουργείου Οικονομικών της Ολλανδίας.

Η ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ Κ. ΑΚΗ ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΥ

Οι εργασίες της Ημερίδας άρχισαν με ομιλία του υπουργού Ανάπτυξης κ. Άκη Τσοχατζόπουλου, ο οποίος αφού χαιρέτισε την πρωτοβουλία των οργανωτών της εκδήλωσης να θέσουν υπό διερεύνηση τα προβλήματα και τις προοπτικές των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και να προτείνουν λύσεις γι' αυτό τον τόσο σημαντικό επιχειρηματικό τομέα που είναι συνδεδεμένος με το οικονομικό μέλλον της Ευρώπης, τόνισε ότι στόχος της Κυβέρνησης είναι η συνεχής συνεργασία με όλους τους κοινωνικούς εταίρους – είτε αυτοί είναι επιχειρήσεις είτε Σύνδεσμοί τους είτε εργαζόμενοι – προκειμένου να συνδιαμορφώνεται, ανάλογα με τη συγκυρία, μια στρατηγική υλοποίησης στόχων για μόνιμη και διαρκή θύωσιμη ανάπτυξη οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική.

Παρά τις δυσκολίες που παρουσιάζει αυτός ο στόχος, τόνισε ο κ. Τσοχατζόπουλος, οι ευρωπαϊκές χώρες όχι μόνο το έχουν αποφασίσει, αλλά βρίσκονται ήδη σε πορεία υλοποίησης. Είναι γνωστό, τόνισε, ότι η Χάρτα των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων, αποτελεί τη βάση πάνω στην οποία στηρίχτηκε η ευρωπαϊκή πολιτική τα τελευταία χρόνια για να στηρίξει τις μΜΕ. Στη Θεσσαλονίκη,

τόσο στο Συνέδριο για τις μΜΕ, όσο όμως και στην αμέσως πραγματοποιηθείσα Σύνοδο-Διάσκεψη των Υπουργών Ανάπτυξης, Βιομηχανίας και Εμπορίου, παρουσιάστηκε για πρώτη φορά δημόσια η Πράσινη Βίβλος των μΜΕ, ένα εργαλείο που προωθεί η Κομισιόν, που εγκρίνει το Συμβούλιο σε συνεννόηση με τους φορείς, έτσι ώστε να μπορέσουμε να έχουμε μια ολοκληρωμένη

πολιτική για τις μΜΕ. Για να υπάρξει όμως το σωστό περιεχόμενο των αναγκάων πολιτικών, συνέχισε ο κ. Τσοχατζόπουλος, πρέπει να υπάρξει διάλογος ουσίας, να συμφωνήσουν οι κοινωνικοί εταίροι πάνω στις προτεραιότητες, στις κατευθύνσεις και στα πλεονεκτήματα που διαθέτουμε.

Διότι για να πετύχουν οι επιχειρήσεις, είναι βεβαίως αναγκαίο να υπάρξουν οι κλασικές απαιτήσεις για μείωση των αντικινήτρων και της γραφειοκρατίας. Να γίνεται ευκολότερα η έκδοση άδειας για μία επιχείρηση, και να είναι πολύ πιο μειωμένο το κόστος για μια επιχείρηση.

Πέρα όμως από τις επιμέρους πολιτικές, τόνισε, για τη δημιουργία μικρομεσαίων επιχειρήσεων πρώτα από όλα χρειάζεται επιχειρηματικότητα, τομέας στον οποίο η Ελλάδα κατέχει πρωτεύοντα ρόλο. Είμαστε μια χώρα – πρόσθεσε – όπου το «επιχειρείν» ιστορικά είναι καταγεγραμμένο. Βέβαια, το περιβάλλον σήμερα είναι περισσότερο ανταγωνιστικό, για τον λόγο αυτό όποιος αποφασίσει πλέον να ασχοληθεί με το επιχειρείν πρέπει να επιτύχει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα σε ευρωπαϊκό επίπεδο εισάγοντας τεχνολογία, γνώσεις και εξειδίκευση τόσο για τον εξοπλισμό και τον τρόπο λειτουργίας της επιχείρησης, όσο όμως και για το ανθρώπινο δυναμικό που χρειάζεται προσαρμογή στις νέες απαιτητικές συνθήκες.

Από την πλευρά της η πολιτεία, κατέληξε ο κ. Τσοχατζόπουλος, προσπαθεί συνεχώς με διάφορες ρυθμίσεις να βελτιώνει το περιβάλλον και τις συνθήκες λειτουργίας των επιχειρήσεων. Προς την κατεύθυνση αυτή αποφασίσθηκε και τέθηκε σε λειτουργία ο νέος φορέας μεσεγγύησης των μΜΕ που αναμένεται να αποτελέσει ένα σταθερό εργαλείο επιπλέον στήριξης των μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων. Μέσο ασφάλειας έναντι του τραπεζικού συστήματος. Τους δίνει τη δυνατότητα να διευρύνουν το ύψος των κεφαλαίων κίνησης, την πιστοληπτική τους ικανότητα. Είναι κάποια από αυτά τα μέτρα που υπάρχουν και μέσα στην Πράσινη βίβλο. Όμως το βασικό στοιχείο, νομίζω, είναι η στρατηγική επιλογή, ότι δεν χάνουμε χρόνο, δεν περιμένουμε, επενδύουμε με δυναμισμό στη μέγιστη, γρηγορότερη, αποτελεσματικότερη υλοποίηση όλων αυτών των προγραμμάτων που έχουμε σε εξέλιξη.

Όσον αφορά τέλος στην εξυγίανση του ευρύτερου Δημόσιου τομέα, προωθούμε μία διαδικασία όπου ο Ιδιωτικός και Δημόσιος τομέας προσπαθούμε να «παντρευτούν» σε μία πορεία εκσυγχρονισμού και εξέλιξης των παραδοσιακών κρατικών δομών. Αυτό είναι ένα πράγμα που το πετυχαίνουμε με ικανοποιητικό τρόπο, φιλοδοξούμε όμως ότι ακόμη πιο αποτελεσματικά οι μικρομεσαίες αμιγείς επιχειρήσεις του Ιδιωτικού τομέα θα έρθουν να δώσουν τη δική τους συμβολή σε αυτή την προσπά-

Η ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΗ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ κ. Θ. ΚΑΡΑΤΖΑ

Η Ημερίδα αυτή, τόνισε στην ομιλία του ο Διοικητής της Εθνικής Τράπεζας κ. Θεόδωρος Καρατζάς, άρχισε με το εγκώμιο του υπουργού Ανάπτυξης προς τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, εγκώμιο το οποίο δεν είναι ευκαιριακό ούτε τυχαίο.

Δίπλα στις μεγάλες επιχειρήσεις ζει και αναπτύσσεται ένα ολόκληρο σύστημα μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων. Είναι ένα αληθινό οικοσύστημα επιχειρήσεων. Όπως στη φύση, έτσι και στο σύστημα των επιχειρήσεων όλα έχουν τη θέση τους, την αξία τους, τον προορισμό τους. Οι μεγάλες επιχειρήσεις δεν μπορούν να ζήσουν χωρίς τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, το ίδιο και οι επιχειρήσεις αυτές: αντλούν ζωή και δύναμη από την ύπαρξη των μεγαλύτερων σε μια σχέση φυσική και δυναμική. Σ' ένα λοιπόν σύστημα δυναμικό και εξελισσόμενο, οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις έχουν τον ιδιαίτερο ρόλο τους, όχι όμως πάντα βοηθητικό αλλά συχνά αυτοδύναμο.

Το επιχειρηματικό οικοσύστημα, λοιπόν, ως ανθρώπινο δημιούργημα έχει ανάγκη ανθρώπινης προστασίας που θα αναδείξει νέες δημιουργικές δυνάμεις και θα ενισχύσει αυτές που ήδη βρίσκονται στη ζωή. Και εδώ έρχεται ο ρόλος της πολιτικής, υπό την ευρεία της έννοια.

Η ανταλλαγή απόψεων και τα συμπεράσματα, πρόσθεσε ο κ. Καρατζάς, όπως αυτά θα συνοψισθούν στο τέλος της συνάντησης θα είναι ασφαλώς πολύτιμα για το μέλλον. Η πρόκληση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων της Ελλάδος και των Κάτω Χωρών είναι ασφαλώς να δημιουργήσουν τις προϋποθέσεις περαιτέρω ανάπτυξης τους που για μας, στην Εθνική Τράπεζα, αποτελούν πολύτιμη και εξόχως ενδιαφέρουσα πελατεία, αφού όπως όλοι γνωρίζουν έχει στρέψει ήδη το ενδιαφέρον της στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις και στους επαγγελματίες. Έχει ιδρύσει για τον σκοπό αυτόν νέα πιστοδοτική Διεύθυνση, με κεντροποιημένες πιστοδοτικές διαδικασίες που χαρακτηρίζονται από ταχύτητα στη λήψη αποφάσεων.

Η πρόκληση λοιπόν των επιχειρήσεων, κατέληξε ο κ. Καρατζάς, που συσκέπτονται δίπλα στην Αχαρνική Πύλη των αρχαίων Αθηνών, στα απομεινάρια της οποίας αρμονικά έχει οικοδομηθεί το νέο κτήριο Διοίκησης της ΕΤΕ, είναι το πώς να συμβάλουν μαζί με τις αντίστοιχες επιχειρήσεις ολόκληρης της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη δημιουργία συνθηκών που θα οδηγήσουν σ' ένα νέο χρυσό αιώνα, αυτή τη φορά όχι για μια πόλη αλλά για ολόκληρη την Ευρώπη.

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ – ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

Η ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΣΕΒ κ. ΟΔΥΣΣΕΑ ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

Επόμενος ομιλητής ήταν ο πρόεδρος του ΣΕΒ κ. Οδυσσέας Κυριακόπουλος, ο οποίος αφού επισήμανε την κρίσιμότητα της περιόδου που διανύει σήμερα η παγκόσμια οικονομία με την αβεβαιότητα για τις εξελίξεις να κυριαρχεί και να επιτείνεται από το ενδεχόμενο μιάς πολεμικής σύρραξης στο Ιράκ, αναφέρθηκε στην πολυπλοκότητα που χαρακτηρίζει στις μέρες μας τη λειτουργία των επιχειρήσεων, τονίζοντας τον ρόλο των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και τη σημασία τους για τις εθνικές οικονομίες, το υψηλό ποσοστό απασχόλησης που αντιπροσωπεύουν στην επιχειρηματική κοινότητα αλλά και την προσαρμοστικότητά τους σε μεταβαλλόμενες συνθήκες.

Όπως τόνισε ο κ. Κυριακόπουλος, η ικανότητά τους να επινοούν νέες υπηρεσίες και προϊόντα, συμβάλλει αποφασιστικά στο εθνικό εισόδημα της χώρας. Την προηγούμενη δεκαετία, οι περισσότερες μικρομεσαίες βιομηχανικές επιχειρήσεις μπόρεσαν να επιτύχουν ρυθμούς ανάπτυξης και προόδου αναλογικά μεγαλύτερους από τον μέσο όρο της βιομηχανίας. Σήμερα οι επιχειρήσεις αυτές, τόνισε, καλούνται να μεταβάλουν παραδοσιακούς τρόπους λειτουργίας, μεγιστοποιώντας τη δικτύωσή τους, αναζητώντας ρόλο σε πιθανές συνεργασίες και συγχωνεύσεις. Όχημα προς αυτή την κατεύθυνση είναι ο διαρκής εκσυγχρονισμός τους, τόσο σε εξοπλισμό όσο και σε συστήματα λειτουργίας και διοίκησης, ώστε να προσαρμοσθούν έγκαιρα στα νέα δεδομένα.

Προϋπόθεση για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις να επιτύχουν τον στόχο αυτό, συνέχισε, είναι η έγκαιρη προσαρμογή, υιοθετώντας μερικά βασικά συστατικά στοιχεία νέας οργάνωσης, όπως:

- η αναζήτηση αφενός και η αξιοποίηση αφετέρου της κατάλληλης πληροφορίας που αφορά στις αγορές, τον ανταγωνισμό, τις νέες μεθόδους παραγωγής, την εκμετάλλευση νέων τεχνολογιών, στην ανταλλαγή εμπειριών και στη διεθνή συνεργασία,
- ο σχεδιασμός νέων προϊόντων και υπηρεσιών,
- η τυποποίηση και η πιστοποίηση διαδικασιών παραγωγής και προδιαγραφών,
- η χρησιμοποίηση σύγχρονων μεθόδων διοίκησης και προώθησης των προϊόντων,
- η χρησιμοποίηση εξωτερικών συμβούλων σε θέματα σύγχρονης οργάνωσης και λειτουργίας των επιχειρήσεων και προώθησης των προϊόντων,
- η αναζήτηση μορφών συνεργασίας σε εθνικό ή ευρωπαϊκό επίπεδο σε θέματα σχεδιασμού, παραγωγής και διάθεσης των προϊόντων και τελικά η αναζήτηση εταίρων, χάρη στους οποίους θα δημιουργηθούν μικτές επιχειρήσεις, ισχυρές για επιτυχή δραστηριοποίηση στο πεδίο του ελεύθερου ανταγωνισμού και της ενιαίας αγοράς.

Παραδοσιακά, συνέχισε ο κ. Κυριακόπουλος, οι μΜΕ είναι παρούσες σε όλους τους τομείς της βιομηχανίας και των υπηρεσιών και απέδειξαν ότι είναι οι πρώτες

στη δημιουργία θέσεων εργασίας, κατά τη διάρκεια των τελευταίων δεκαετιών. Για τον λόγο αυτό, στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής πολιτικής για τόνωση της επιχειρηματικότητας, οι μΜΕ πρέπει να αποτελούν τον κεντρικό άξονα οποιασδήποτε πολιτικής, και οι κυβερνήσεις έχουν πρωταρχικό ρόλο στη δημιουργία ενός επιχειρηματικού περιβάλλοντος που να τις στηρίζει.

Το πρώτο σημαντικό ζήτημα που εξετάζει η Ημερίδα, τόνισε ο κ. Κυριακόπουλος, είναι η σημασία της καινοτομίας για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, η οποία αποτελεί παράγοντα-κλειδί και επηρεάζει το μέλλον τους. Ο ΣΕΒ, για να προωθήσει την έρευνα και την ανάπτυξη στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, έχει δημιουργήσει το **ΔΙΚΤΥΟ ΠΡΑΞΗ**, ένα ειδικό τμήμα παροχής υψηλού επιπέδου υπηρεσιών τεχνολογικής πληροφόρησης, υπηρεσιών διαμεσολάβησης για μεταφορά τεχνολογίας καθώς και πληροφόρηση επί χρηματοδοτικών προγραμμάτων. Βασικός αποδέκτης αυτών είναι οι μικρομεσαίες, αλλά και ερευνητικά εργαστήρια τα οποία θέλουν να δημιουργήσουν νέες επιχειρήσεις τεχνολογικής βάσης – μία κατεύθυνση στην οποία πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση, τα επόμενα χρόνια.

Το δεύτερο ζήτημα που απασχολεί την Ημερίδα, εξίσου σημαντικό για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, είναι η πολυνομία, η δαιδαλώδης γραφειοκρατία και η διοικητική πολυπλοκότητα.

Δεν πρόκειται, τόνισε, για θεωρητικές έννοιες αλλά για πραγματικές καταστάσεις που όλες οι επιχειρήσεις, και ειδικά οι μικρομεσαίες, αντιμετωπίζουν καθημερινά στη λειτουργία τους. Η χρησιμότητα και η αξία των διοικητικών ρυθμίσεων πολλές φορές αναιρούνται από την υπέρμετρη ή υπερβολική εφαρμογή τους, με αρνητικές επιπτώσεις στην ομαλή επιχειρηματική δράση. Η ανάγκη βελτίωσης, επομένως, αποτελεί γενική παραδοχή και πάγιο αίτημα του επιχειρηματικού κόσμου.

Το τρίτο σημαντικό ζήτημα, τόνισε, είναι η επαρκής και σωστή χρηματοδότηση, η οποία είναι συνδεδεμένη άρρηκτα με τη δημιουργία, την επιβίωση και την ανάπτυξη οποιασδήποτε μικρομεσαίας επιχείρησης. Δίχως να υποτιμάμε τα άλλα σημαντικά ζητήματα, η αναζήτηση και εξεύρεση πόρων αποτελεί το ζωογόνο στοιχείο, από το οποίο συχνά εξαρτάται η επιβίωση και η πορεία κάθε μικρομεσαίας επιχείρησης.

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ – ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

Η πρόσβαση στη χρηματοπιστωτική αγορά αποτελεί σήμερα το μεγαλύτερο άγχος των επιχειρηματιών, οι οποίοι επιθυμούν την πρόοδο και την ανάπτυξη, αντιμετωπίζουν όμως εμπόδια ανυπερβλήτα στην εξεύρεση των αναγκαίων πόρων.

Στην ανάπτυξη των μΜΕ κύριο ρόλο διαδραματίζουν και οι μεγάλες εταιρείες:

- **όταν στηρίζουν και προωθούν τον θεσμό της υπεργολαβίας, αναπτύσσοντας συνεργασίες, σε υγιή βάση, με τις χιλιάδες μικρομεσαίες επιχειρήσεις, βοηθώντας τις να σταθούν και να εξελιχθούν, και**

- **όταν υπάρχουν φυσικά συμφωνίες με λογικούς όρους πληρωμής και οι καθυστερήσεις περιορίζονται στο ελάχιστο δυνατό.**

Στο πεδίο του έντονου ανταγωνισμού, υπάρχει και ο παράγων της ποιότητας των προϊόντων και υπηρεσιών. Η ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων «φιλτράρεται» και μέσα από την ποιότητα, η έλλειψη της οποίας, όταν και όπου υπάρχει, απειλεί να θέσει «εκτός μάχης» τις εταιρείες εκείνες που δεν εμφανίζουν σημάδια προσαρμοστικότητας. Η ανάπτυξη συστημάτων διασφάλισης

ποιότητας σε όλες τις παραγωγικές διαδικασίες είναι στρατηγικής σημασίας και προς την κατεύθυνση αυτή έχει ήδη κινηθεί η πλειονότητα των μικρομεσαίων.

Καταλήγοντας ο κ. Κυριακόπουλος, τόνισε ότι τα προβλήματα των μικρομεσαίων, που για πολλά χρόνια καταγράφονται μέσα από την καθημερινότητα και την πρακτική που βιώνουν οι ίδιοι οι πρωταγωνιστές, θα συνεχίσουμε να τα αντιμετωπίζουμε και στο μέλλον. Χρειάζεται συνεχής προσπάθεια όλων:

- **του Κράτους, το οποίο θέτει τους όρους και το πλαίσιο του περιβάλλοντος,**

- **των Φορέων, οι οποίοι επεξεργάζονται τους προβληματισμούς, πιέζουν και προτείνουν λύσεις,**

- **καθώς και των ιδίων των μικρομεσαίων εταιρειών, που καλούνται να δράσουν.**

Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις, τόνισε, έχουν επιδείξει ικανότητες προσαρμογής σε δύσκολες και μεταβαλλόμενες συνθήκες. Η διεθνής ύφεση και η επιβράδυνση που έχει σημειωθεί μπορεί να μεταστραφεί σε νέες ευκαιρίες για δημιουργικότητα και ανάπτυξη.

Η ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ κ. JACQUES SCHRAVEN, ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΟΛΛΑΝΔΙΚΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ

Στην ομιλία του, τέλος, ο πρόεδρος του Ολλανδικού Συνδέσμου Βιομηχανιών (VNO-NCW) κ. Jacques Schraven τόνισε ότι η επιχειρηματικότητα είναι ένας από τους βασικότερους κινητήρες που οδηγούν μια δυναμική καινοτομική οικονομία και ότι η επιχειρηματική δυναμική των είκοσι και πλέον εκατομμυρίων ευρωπαϊκών μικρών, μεσαίων και οικογενειακών επιχειρήσεων είναι πηγή παραγωγικότητας, απασχόλησης και οικονομικής ανάπτυξης.

Ο κ. Schraven, στη συνέχεια, μίλησε επαινετικά για τις πρωτοβουλίες της ελληνικής Κυβέρνησης και της Ελληνικής Προεδρίας να θέσουν την προώθηση της επιχειρηματικότητας και την ενίσχυση των μΜΕ ως μία από τις προτεραιότητες στην Ευρωπαϊκή Ένωση, θέματα τα οποία επισημάνθηκαν άλλωστε και στο ευρωπαϊκό συνέδριο που οργανώθηκε στη Θεσσαλονίκη.

Αναφερόμενος εξάλλου στα βασικά θέματα της Ημερίδας, ο κ. Schraven τόνισε στη συνέχεια ότι σε ό,τι αφορά την καινοτομία απαιτείται μία πιο ζωντανή αίσθηση του επείγοντος σχετικά με την έννοια του κεφαλαίου γνώση και καινοτομία. Το πεδίο ερευνών και ανάπτυξης στην Ευρώπη, τόνισε, πρέπει να μεταρρυθμισθεί ώστε να ενισχυθεί ο ρόλος του μέσα στις εταιρείες και να βελτιωθεί η συνεργασία μεταξύ ινστιτούτων ερευνών και του ιδιωτικού τομέα. Επίσης, τόνισε, ο μεγάλος όγκος

των κανονισμών και οι διοικητικές δαπάνες περιορίζουν όλο και περισσότερο τη δυνατότητα ανάπτυξης της επιχειρηματικότητας στην Ευρώπη. Διογκώνουν το κόστος και αποδυναμώνουν το επιχειρηματικό πνεύμα.

Στο σημείο αυτό επισήμανε ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή χρειάζεται ένα ανεξάρτητο συμβουλευτικό σώμα, του οποίου κύριο μέλημα θα είναι να αξιολογεί θέματα επικουρικότητας και τις συνέπειες που επιφέρουν στις επιχειρήσεις υφιστάμενοι και προτεινόμενοι κανονισμοί και νόμοι.

Ανέφερε, τέλος, ότι η πρόσβαση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στη χρηματοδότηση αποτελεί περιοριστικό παράγοντα, γεγονός που επιβάλλει την ανάπτυξη αγορών κεφαλαίων για την ανάληψη κινδύνων.

Στο ερώτημα τί πρέπει να γίνει, ο κ. Schraven έδωσε τις παρακάτω απαντήσεις:

- **Πρώτον** πρέπει να βελτιώσουμε την ποιότητα του εργατικού δυναμικού, μέσω εκπαίδευσης και επιμόρφωσης των εργαζομένων. Η ενίσχυση των επενδύσεων στο πεδίο της εκπαίδευσης αποτελεί προϋπόθεση-κλειδί για την ανάπτυξη μίας οικονομίας που θα βασίζεται περισσότερο στη γνώση.

- **Δεύτερον**, πρέπει να ασκήσουμε εντονότερες πιέσεις σχετικά με την πρόοδο της μεταρρύθμισης των αγορών εργασίας.

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ – ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

• **Τρίτον**, πρέπει να δώσουμε προτεραιότητα στην εξάλειψη των υφισταμένων παραγόντων που εμποδίζουν την ευελιξία των αγορών εργασίας και την αποτροπή νέων. Πρέπει να εξαλείψουμε εμπόδια, τα οποία καθυστερούν χωρίς λόγο την απόλυση υπαλλήλων, και να προσδώσουμε μεγαλύτερη εμβέλεια και σημασία σε εναλλακτικές μορφές απασχόλησης, όπως π.χ. βραχυπρόθεσμες συμβάσεις και προσωρινή απασχόληση. Πρέπει επίσης να αποφύγουμε την προώθηση νέων, δύσκαμπτων Ευρωπαϊκών οδηγιών, όπως το σχέδιο οδηγίας για την προσωρινή απασχόληση της Επιτροπής κ. Διαμαντοπούλου.

Ειδικά για τις μΜΕ, τόνισε, η ευελιξία του εργατικού δυναμικού είναι ιδιαίτερα σημαντική, αφού τους επιτρέπει να προσαρμόζονται καλύτερα, να αντιμετωπίζουν πιο αποτελεσματικά τον ανταγωνισμό και να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις της αγοράς. Οι μΜΕ, που απολαμβάνουν μεγαλύτερη ελευθερία κινήσεων ως προς τις απαιτήσεις εργατικού δυναμικού, έχουν αντα-

γωνιστικό πλεονέκτημα έναντι αυτών που κινούνται σε λιγότερο ευέλικτα πλαίσια. Οι ευέλικτες εργασιακές σχέσεις ευνοούν την παραγωγικότητα και την ανταγωνιστικότητα.

Όπως χαρακτηριστικά ανέφερε, στην Ολλανδία, το 50% σχεδόν των υπαλλήλων προσωρινής απασχόλησης εργάζεται σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Αφού ολοκληρώσουν την προσωρινή εργασία, το 59% των Ολλανδών εργαζομένων που προσλαμβάνονται μέσω πρακτορείου λαμβάνουν συμβάσεις ορισμένου χρόνου από τις μικρομεσαίες εταιρείες στις οποίες εργάστηκαν.

Καταλήγοντας, τόνισε, ότι η Ημερίδα αποτελεί εξαιρετική συνέχεια προηγούμενων ελληνικών πρωτοβουλιών στα θέματα της επιχειρηματικότητας και των μΜΕ και ότι υπό το σημερινό οικονομικό κλίμα δεν αρκούν μικρές επαυξητικές ρυθμίσεις αλλά διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις στο πεδίο της επιχειρηματικότητας, ώστε να ενισχυθούν οι δυνατότητες της ευρωπαϊκής οικονομίας για ανάπτυξη. ♦

ΤΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΤΗΣ ΗΜΕΡΙΔΑΣ

Οι εργασίες της Ημερίδας έκλεισαν με την παρουσίαση των συμπερασμάτων που αναδείχθηκαν από τις εισηγήσεις των ομιλητών στις τρεις ενότητες των θεμάτων που εξετάστηκαν. Τα συμπεράσματα παρουσίασε ο πρόεδρος του ΣΕΒ κ. Οδυσσέας Κυριακόπουλος, τα οποία έχουν ως εξής :

«Η Ευρώπη διαθέτει πάνω από 20 εκατομμύρια μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις που αποτελούν πηγή παραγωγικότητας, απασχόλησης και οικονομικής ανάπτυξης.

Ο ρόλος τους είναι κρίσιμος για τις εθνικές οικονομίες, τόσο για το υψηλό ποσοστό που αντιπροσωπεύουν στην επιχειρηματική κοινότητα, όσο και για την προσαρμοστικότητα σε μεταβαλλόμενες συνθήκες, την ικανότητα να επινοούν και να δημιουργούν νέες μορφές παραγωγής, τη συμβολή τους στην απασχόληση.

Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις καλούνται να αναδιοργανωθούν μεγιστοποιώντας τη δικτύωσή τους και αναζητώντας ρόλο και μερίδιο σε επιχειρηματικά σχήματα και συνεργασίες. Εργαλείο προς αυτή την κατεύθυνση είναι ο διαρκής εκσυγχρονισμός τους, τόσο σε εξοπλισμό όσο και σε συστήματα λειτουργίας και διοίκησης, ώστε να προσαρμοσθούν έγκαιρα στα νέα δεδομένα του μεταβαλλόμενου ανταγωνιστικού περιβάλλοντος. Ο έγκαιρος προσανατολισμός στις νέες τάσεις και η αξιοποίηση των τεχνολογιών είναι βασική προϋπόθεση που καμία επιχείρηση σήμερα δεν μπορεί να αγνοήσει.

Στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής πολιτικής για το επιχειρηματικό πνεύμα, οι μΜΕ πρέπει να αποτελούν τον κεντρικό άξονα οποιασδήποτε πολιτικής που αφορά τις επιχειρήσεις, και τα Κράτη έχουν σημαντικό ρόλο στη δημιουργία ενός επιχειρηματικού περιβάλλοντος που να τις στηρίζει. Πρέπει να δοθεί η μέγιστη δυνατή σημασία στη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, εξαλείφοντας παράγοντες που εμποδίζουν την επιχειρηματικότητα και εξασφαλίζοντας πρόσβαση σε γνώσεις, κεφάλαια, και τεχνολογία.

Η Πράσινη Βίβλος για την επιχειρηματικότητα, που εξέδωσε πρόσφατα η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εντοπίζει με σαφήνεια τομείς που πρέπει να βελτιωθούν και τρόπους με τους οποίους οι μΜΕ θα οδηγηθούν σε πορεία ανάπτυξης. Αναγνωρίζει το έλλειμμα επιχειρηματικότητας που διαπιστώνεται σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Υπογραμμίζει με κατηγορηματικό τρόπο τον ρόλο των μΜΕ τονίζοντας ότι πρέπει να υπάρξει ευνοϊκό κλίμα για να δημιουργηθούν και να αναπτυχθούν

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ – ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

μικρομεσαίες επιχειρήσεις, οι οποίες και θα αποτελέσουν την κινητήρια δύναμη για νέες θέσεις εργασίας στην Ευρώπη. Η φιλοσοφία «σκέψου πρώτα σε μικρή κλίμακα» («think small first») πρέπει να στηριχθεί και να προωθηθεί σε όλα τα επίπεδα και σε όλες τις πολιτικές. Η Ευρωπαϊκή Χάρτα για τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις έχει δώσει επίσης σαφή οριοθέτηση των τομέων όπου πρέπει να επικεντρωθούν οι πολιτικές, και των στόχων που πρέπει να επιτευχθούν. Η αποτίμηση για το που βρίσκεται η εφαρμογή της Χάρτας στα κράτη-μέλη αποτελεί χρήσιμη αναφορά με αξιοποιήσιμα συμπεράσματα για τις αναγκαίες περαιτέρω βελτιώσεις.

Το πρώτο ζήτημα που εξετάσαμε σήμερα ήταν η καινοτομία και είχαμε την ευκαιρία να ακούσουμε τόσο την επιχειρηματική εμπειρία όσο και τη σημασία που αποδίδεται και τις πρωτοβουλίες που λαμβάνονται σε κρατικό επίπεδο.

Η έννοια της καινοτομίας είναι μοχλός ανάπτυξης της επιχειρηματικότητας και μπορεί να δώσει λύσεις στα σύγχρονα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι μΜΕ. Περιλαμβάνει επαναστατικές αλλαγές αλλά και μεταβολές που έχουν ως αποτέλεσμα τη συνεχή βελτίωση προϊόντων και υπηρεσιών. Είναι αποτέλεσμα συνέργειας της διαρκούς έρευνας της αγοράς με την αξιοποίηση της επιστημονικής και τεχνολογικής γνώσης.

Υπάρχει χώρος για καινοτομίες σε όλους τους κλάδους της οικονομίας και σε αναπτυσσόμενες ή ώριμες αγορές. Στην ανάπτυξη καινοτομικών προϊόντων μπορεί να οδηγήσει ο εντοπισμός των αναγκών της αγοράς και η ανάπτυξη προϊόντων για την κάλυψή τους.

Η ανάπτυξη επαναστατικών καινοτομικών νέων προϊόντων δημιουργεί νέες τάσεις και ανάγκες στην αγορά, συμβάλλοντας στην ανάπτυξη επιχειρηματικών σχεδίων, στην πρόοδο των επιχειρήσεων και στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας.

Ένα θέμα που απασχολεί τις επιχειρήσεις που βασίζονται στην ανάπτυξη καινοτομιών είναι η προστασία της γνώσης τους. Οι μικρομεσαίες δεν έχουν την οικονομική και νομική δύναμη να παρακολουθούν και να μάχονται για την προστασία των πνευματικών δικαιωμάτων τους, και στη συζήτηση για την ευρωπαϊκή πατέντα πρέπει να ληφθεί υπόψη αυτή η αδυναμία.

Είναι απαραίτητο να αναπτυχθεί η κουλτούρα της καινοτομικής σκέψης στις μΜΕ, όπου κύριο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα μπορεί και πρέπει να είναι η γνώση, η έρευνα και η ανάπτυξη. Και όσο πιο έγκαιρα ευαισθητοποιηθούν οι μΜΕ και αποκτήσουν την αίσθηση του επείγοντος σχετικά με τις έννοιες αυτές, τόσο πιο γρήγορα θα προσαρμοσθούν στο ανταγωνιστικό περιβάλλον. Χρειάζεται επίσης να καθιερωθεί η επιβράβευση και η στήριξη των καινοτομικών ιδεών και των επιχειρήσεων που τις εφαρμόζουν.

Ο δεύτερος τομέας που συζητήσαμε ήταν το πλαίσιο των κανονιστικών ρυθμίσεων, όπου λειτουργούν σήμερα οι επιχειρήσεις. Ο μεγάλος όγκος των κανονισμών και οι διοικητικές επιβαρύνσεις περιορίζουν όλο και περισσότερο τη δυνατότητα ανάπτυξης της επιχειρηματικότητας στην Ευρώπη. Η πολυνομία, η δαιδαλώδης γραφειοκρατία, η διοικητική πολυπλοκότητα διογκώνουν συνεχώς το κόστος και αποδυναμώνουν το επιχειρηματικό πνεύμα.

Η χρησιμότητα και η αξία των διοικητικών ρυθμίσεων πολλές φορές αναιρείται από την υπέρμετρη ή υπερβολική εφαρμογή, που συχνά έχουν αποτελέσματα ιδιαίτερα αρνητικά για την ομαλή επιχειρηματική δράση.

Στόχος μας, και κυρίως του Κράτους που έχει ρυθμιστικό ρόλο, είναι να προχωρήσουμε ουσιαστικά προς μία ολοκληρωμένη, συστηματική και συνεπή προσέγγιση με σκοπό τη μείωση αυτού του κανονιστικού βάρους.

Η έννοια του impact assessment παραμένει πάντα επίκαιρη και ουσιώδους σημασίας, καθώς είναι πάγιο αίτημα των επιχειρήσεων να εξετάζονται και να αποτιμώνται οι συνέπειες που επιφέρουν οι υφιστάμενοι και οι προτεινόμενοι κανονισμοί και νόμοι.

Όπως ακούσαμε και από την επιχειρηματική εμπειρία, κρίσιμη σημασία πολλές φορές δεν έχουν μόνο οι διαδικασίες, αλλά και ο χρόνος που εγκρίνεται ένα επενδυτικό σχέδιο, καθώς η υπερβολική καθυστέρηση μπορεί να καταστήσει την επενδυτική πρόθεση άκαιρη και τελικά να εγκαταλειφθεί. Σημειώθηκε δε ότι στη σημερινή εποχή των τεχνολογικών εξελίξεων τέτοιου είδους καθυστερήσεις αφενός είναι επιζήμιες, αφετέρου δε δημιουργούν ζήτημα ανταγωνισμού, καθώς υπάρχει διαφοροποίηση των διαδικασιών στις διάφορες χώρες.

Στη συνέχεια αναφερθήκαμε στο φλέγον ζήτημα της χρηματοδότησης, η οποία είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τη δημιουργία, την επιβίωση και την ανάπτυξη οποιασδήποτε μικρομεσαίας επιχείρησης.

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ – ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

Η πρόσβαση στη χρηματοπιστωτική αγορά έχει αναδειχθεί στο μεγάλο άγος των επιχειρηματιών, οι οποίοι επιθυμούν την πρόοδο και την ανάπτυξη αλλά αντιμετωπίζουν ανυπέρβλητα εμπόδια για την εξεύρεση των αναγκαίων πόρων. Κεντρικό σημείο αναφοράς στην ίδρυση, λειτουργία και ανάπτυξη μιας επιχείρησης – και πολύ περισσότερο της μικρομεσαίας – είναι η διαθεσιμότητα κεφαλαίων και η προσβασιμότητα στις χρηματοδοτικές πηγές.

Χρειάζεται να καθιερωθεί μία φιλοσοφία που θα στηρίζει πρακτικά τις μΜΕ με καινοτομικές ιδέες, οι οποίες αφού μελετηθούν και τύχουν της απαραίτητης επεξεργασίας, μπορούν να αποτελέσουν τονωτική ένεση για τις μΜΕ. Και διατυπώθηκαν τέτοιες προτάσεις.

Πρέπει να δημιουργηθεί το κατάλληλο νομικό πλαίσιο, όπου και οι μικρομεσαίες που δεν είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο, να μπορούν να δέχονται επενδυτικά κεφάλαια από Φορείς, Ασφαλιστικά Ταμεία και από ιδιώτες, σε συνδυασμό με την ύπαρξη των κατάλληλων κινήτρων.

Είναι ανάγκη να εφαρμοσθεί ένα δικαιότερο σύστημα φορολόγησης των μΜΕ εκείνων, οι οποίες επανεπενδύουν τα κέρδη τους, καθώς χρειάζεται να ενθαρρύνεται η αυτοχρηματοδότηση των αναπτυξιακών τους σχεδίων.

Απαραίτητη επίσης είναι η δραστική βελτίωση των διαδικασιών πληρωμής προς τις μΜΕ από Κρατικούς Φορείς και Οργανισμούς. Σε κάθε περίπτωση η ελαχιστοποίηση στις προθεσμίες πληρωμής θα ωφελήσει τη ρευστότητα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, που πολλές φορές αποτελεί ζωτικής σημασίας ανάγκη γι' αυτές.

Σε ό,τι αφορά τις Τράπεζες, οι μικρομεσαίες εκτιμούν ότι μπορούν και πρέπει να επαναπροσδιορίσουν τις σχέσεις τους με πνεύμα συνεργασίας και στήριξης. Πρέπει οι Τράπεζες να εξειδικευθούν σε χρηματοδοτικά εργαλεία ειδικά για τις μΜΕ και τις ανάγκες τους, να παρέχουν πανευρωπαϊκές υπηρεσίες και να υποβοηθούν τις καινοτομικές ιδέες, τα επενδυτικά σχέδια, τις διεθνείς συνεργασίες.

Οι τραπεζικές πιστώσεις προς τις μικρομεσαίες αποτελούν ζωτική ανάγκη, την οποία σε κάθε περίπτωση πρέπει οι Τράπεζες να αντιμετωπίζουν με τραπεζικά κριτήρια, λαμβάνοντας όμως υπόψη το είδος της επιχείρησης, τη βιωσιμότητα, την αξιολόγηση των επιχειρηματικών σχεδίων. Η χρηματοδότηση μΜΕ μέσω ιδιωτικών κεφαλαίων παραμένει μία ελάχιστη αναπτυγμένη αγορά, η οποία χρειάζεται να εξελιχθεί. Ο τραπεζικός δανεισμός μπορεί να παραμένει σημαντική πηγή άντλησης πόρων, που όμως εκτιμάται ότι θα δυσχεραίνεται στο μέλλον και προς τούτο πρέπει να αναζητηθούν νέες πηγές χρηματοδότησης.

Πρέπει να αναπτύξουμε και την έννοια της αποδοχής της αποτυχίας, η οποία μπορεί να οφείλεται και στην έλλειψη χρηματοδότησης. Ας δίνεται η ευκαιρία για μια νέα αρχή που μπορεί να αποβεί επιτυχέστερη, δημιουργώντας το ζητούμενο που είναι η ανάπτυξη και η απασχόληση.

Σημειώθηκε επίσης ότι η έλλειψη επαρκούς ευελιξίας στις αγορές εργασίας αποτελεί ένα από τα μεγαλύτερα μειονεκτήματα της Ευρώπης. Πρέπει να βελτιώσουμε αισθητά την ποιότητα του εργατικού δυναμικού, μέσω εκπαίδευσης, επιμόρφωσης και επανακατάρτισης των εργαζομένων. Και προς αυτή την κατεύθυνση σημαντικές είναι οι πρωτοβουλίες που αναλαμβάνονται για τη σύνδεση παραγωγής και εκπαίδευσης και για τη διδασκαλία της επιχειρηματικότητας σε όλα τα στάδια του εκπαιδευτικού συστήματος, έτσι ώστε να στρέψουμε όλο και περισσότερους νέους ανθρώπους να γίνουν επιχειρηματίες ή να στελεχώσουν τις επιχειρήσεις.

Ρόλο στην ανάπτυξη των μΜΕ διαδραματίζουν και οι μεγάλες εταιρείες, όταν στηρίζουν και προωθούν τον θεσμό της υπεργολαβίας, αναπτύσσοντας συνεργασίες σε υγιή βάση με τις χιλιάδες μικρομεσαίες επιχειρήσεις βοηθώντας τις να σταθούν και να εξελιχθούν, και φυσικά όταν υπάρχουν συμφωνίες με λογικούς όρους και περιορίζονται στο ελάχιστο δυνατό οι καθυστερήσεις πληρωμών. Στο πεδίο του έντονου ανταγωνισμού, υπάρχει και ο παράγων της ποιότητας των προϊόντων και υπηρεσιών, καθώς η ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων «φιλτράρεται» και μέσα από την ποιότητα.

Οι εθνικές οικονομίες χρειάζονται την ευρωστία των μικρών και μεσαίων εταιριών για να είναι στην τροχιά της βελτίωσης και της ανάπτυξης.

Υπάρχει μία τάση σε ευρωπαϊκό επίπεδο για ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, οι ρυθμίσεις όμως και οι πρωτοβουλίες που αναλαμβάνονται πρέπει πρωτίστως να λαμβάνουν υπόψη τους την ιδιαιτερότητα των μικρομεσαίων εταιριών. Εάν θέλουμε στην Ευρώπη να επιβραβεύουμε το ταλέντο, την εφευρετικότητα και τη δημιουργικότητα, τότε οι μικρομεσαίες είναι μία κατάλληλη πλατφόρμα και προς αυτήν την κατεύθυνση μπορούν να συμβάλουν όλες οι δυνάμεις της κοινωνίας».

ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΠΡΟΚΛΗΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ Η ΔΙΕΥΡΥΝΣΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Ο πρόεδρος του ΣΕΒ κ. Οδυσσέας Κυριακόπουλος ανέπτυξε τα υπέρ και τα κατά της επικείμενης ένταξης των δέκα νέων χωρών στην Ευρωπαϊκή Ένωση κατά τη διάρκεια των εργασιών της ετήσιας Συνέλευσης του Συνδέσμου Θεσσαλικών Βιομηχανιών

Η περίοδος που διανύουμε τους τελευταίους μήνες είναι δύσκολη για την παγκόσμια οικονομία και οι προβλέψεις για ανάκαμψη μετατίθενται διαρκώς ανά εξάμηνο. Η αβεβαιότητα για τις εξελίξεις κυριαρχεί και επιτείνεται από το ενδεχόμενο πολεμικής σύρραξης στο Ιράκ με απρόβλεπτες συνέπειες. Μέσα σ' αυτό το περιβάλλον θα πρέπει να αναγνωρίσουμε ότι η ελληνική οικονομία δείχνει αξιόλογες αντοχές. Το ΑΕΠ αυξάνει πολύ ταχύτερα απ' ό,τι στην ευρωζώνη και όλες οι προβλέψεις αναφέρονται σε συνέχιση της ανόδου και το 2003. Όμως και εδώ η αβεβαιότητα έχει αρχίσει να επιδρά στις επιχειρηματικές αποφάσεις. Και αν συνεχισθεί είναι βέβαιο ότι σύντομα θα επηρεάσει δυσμενώς και τα πραγματικά μεγέθη της οικονομίας.

Με τις επισημάνσεις αυτές χαιρέτισε τις εργασίες της Ετήσιας Συνέλευσης του Συνδέσμου Θεσσαλικών Βιομηχανιών που πραγματοποιήθηκε στις 16 Φεβρουαρίου 2003 στη Λάρισα, ο πρόεδρος του ΣΕΒ κ. Οδυσσέας Κυριακόπουλος, ο οποίος στη συνέχεια πρόσθεσε ότι τα προβλήματα της τρέχουσας συγκυρίας μάς απασχολούν έντονα όλους και πιθανώς μας εμποδίζουν να στρέψουμε την προσοχή μας σε άλλα εξίσου σημαντικά ζητήματα, καθοριστικά για το μέλλον της οικονομίας, όπως η επικείμενη διεύρυνση της Ε.Ε.

Σε λίγους μήνες υπογράφονται οι Συνθήκες Προσχώρησης των 10 νέων κρατών-μελών και την 1η Ιανουαρίου του 2004 η Ευρώπη των 25 θα είναι πλέον μια πραγματικότητα.

Αυτή η νέα πραγματικότητα της διευρυμένης Ευρώπης τόνισε ο κ. Κυριακόπουλος θα καθορίσει σε μεγάλο βαθμό και τις δικές μας προοπτικές ανάπτυξης τα επόμενα χρόνια.

Γι' αυτό είναι, πιστεύω, σκόπιμο να σταθούμε σ' αυτό το ιστορικό γεγονός και να επιχειρήσουμε μια πρώτη προσέγγιση των επιπτώσεων που θα έχει στην ελληνική οικονομία.

Ο ΣΕΒ έχει ήδη διατυπώσει με σαφήνεια τις θέσεις του για τη διεύρυνση, όπως διαμορφώθηκαν μέσα από ευρύτατη ανταλλαγή απόψεων εκπροσώπων του επιχειρηματικού κόσμου σε Ημερίδα που πραγματοποιήθηκε στις 13 Νοεμβρίου 2002. Οι θέσεις αυτές, που περιλαμβάνονται στην έκδοση του ΣΕΒ «Ελληνική Προεδρία 2003», συνοψίζονται στα ακόλουθα:

Υποστηρίζουμε, τόνισε, θερμά τη διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αναγνωρίζουμε τις ευκαιρίες ανάπτυξης που υπάρχουν σε όλες τις υπό ένταξη χώρες. Προσδοκούμε δηλαδή ότι η διεύρυνση θα δημιουργήσει μια νέα αναπτυξιακή δυναμική για ολόκληρη την Ε.Ε. Από την άλλη πλευρά, ωστόσο, αναγνωρίζουμε ότι η διεύρυνση θα προκαλέσει σοβαρές ανακατατάξεις στην Ε.Ε., και όλες οι χώρες, με διαφορετική ένταση η κάθε μια, θα αντιμετωπίσουν πιθανώς προβλήματα από τον αυξημένο ανταγωνισμό.

Ξεκινώντας απ' αυτή τη γενική τοποθέτηση είναι ίσως χρήσιμο να εντοπίσουμε τις περιοχές όπου πρέπει να αναζητηθούν οι επιπτώσεις, ειδικότερα για την ελληνική οικονομία.

Το πρώτο ζήτημα αφορά ασφαλώς τα κέρδη και τις απώλειες που ενδέχεται να υποστεί η ελληνική οικονομία από τον αυξημένο **ανταγωνισμό**. Το ερώτημα δεν είναι βέβαια δυνατόν να απαντηθεί τώρα, καθώς οι εξελίξεις θα καθορισθούν και από τη δική μας στάση έναντι του ανταγωνισμού.

Ένα όμως είναι βέβαιο : για να ωφεληθούμε από τη διεύρυνση πρέπει να βελτιώσουμε την ανταγωνιστικότητά μας με πολύ ταχύτερους ρυθμούς απ' ό,τι μέχρι σήμερα. Και είναι ανησυχητικό το γεγονός ότι ήδη αρκετές από τις νέες χώρες-μέλη της Ε.Ε. προηγούνται έναντι της Ελλάδος στην ανταγωνιστικότητα.

Το δεύτερο ζήτημα που πρέπει να προσεγγίσουμε είναι η **αναθεώρηση των ευρωπαϊκών πολιτικών**

που γίνεται αναγκαία μετά τη διεύρυνση. Και το ερώτημα είναι :

Πώς θα επηρεάσει η αναθεώρηση αυτή την Ελλάδα ; Αναφέρομαι συγκεκριμένα στην Κοινή Αγροτική Πολιτική και στην Περιφερειακή Πολιτική της Ε.Ε. οι οποίες, όπως είναι σε όλους γνωστό, έχουν παίξει μέχρι σήμερα αποφασιστικό ρόλο στην οικονομική ανάπτυξη της χώρας μας.

Αρχίζοντας με την **Κοινή Αγροτική Πολιτική** με τα σημερινά δεδομένα είναι βάσιμο να προβλέψουμε ότι δεν θα αλλάξει δραστικά την επόμενη τετραετία. Ωστόσο η ανάγκη να σταθεροποιηθεί το κόστος της θα επιτείνει τις πιέσεις για αναθεώρησή της στο μέλλον. Η αναθεώρηση θα έχει στόχο αφενός την περαιτέρω συμπίεση του κόστους και αφετέρου τη μετατροπή της ΚΑΠ σε εργαλείο ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας και όχι απλής μεταφοράς εισοδημάτων. Στα πλαίσια μιας τέτοιας αναθεώρησης οι ροές προς την Ελλάδα είναι αναμενόμενο να μειωθούν.

Οι επιπτώσεις της διεύρυνσης στις ροές προς τον αγροτικό τομέα φαίνεται ότι θα είναι έμμεσες και θα προκληθούν από την ενδεχόμενη αναθεώρηση της ΚΑΠ. Οι επιπτώσεις όμως στην **Περιφερειακή Πολιτική** θα είναι άμεσες καθώς με τη διεύρυνση :

Πρώτον, αυξάνονται οι απαιτούμενες δαπάνες της περιφερειακής πολιτικής, διότι οι νέες χώρες είναι επιλέξιμες σχεδόν στο σύνολό τους για ενίσχυση από τα διαρθρωτικά ταμεία.

Δεύτερον, μειώνεται σημαντικά ο μέσος όρος του κοινοτικού ΑΕΠ, με αποτέλεσμα πολλές περιφέρειες της υπάρχουσας δομής της Ευρωπαϊκής Ένωσης να μην είναι πλέον επιλέξιμες για ενίσχυση από τα διαρθρωτικά ταμεία. Με τα σημερινά δεδομένα οι περισσότερες περιφέρειες των χωρών συνοχής (Ελλάδα, Ισπανία, Πορτογαλία) θα βγουν από το στόχο 1 που απολαμβάνει σήμερα σημαντικές χρηματοδοτήσεις.

Απ' όσα σας ανέφερα συνοπτικά, συνέχισε ο κ. Κυριακόπουλος, είναι βέβαιο ότι η πρώτη άμεση επίπτωση για την ελληνική οικονομία θα είναι η μείωση των ροών των κοινοτικών κονδυλίων προς την Ελλάδα στα πλαίσια της περιφερειακής πολιτικής. Αυτό με άλλα λόγια σημαίνει ότι το επόμενο Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης – αν τελικώς υπάρξει – θα είναι σημαντικά περιορισμένο σε σχέση με τη σημερινή

κατάσταση. Η μείωση αυτή τροφοδοτεί τις ανησυχίες για τη διατηρησιμότητα υψηλών ρυθμών οικονομικής ανάπτυξης μετά το 2006. Κι αυτό διότι οι κοινοτικοί πόροι αποτελούν έναν από τους σημαντικότερους παράγοντες που τροφοδότησαν και τροφοδοτούν ταχείς ρυθμούς ανάπτυξης του ΑΕΠ στη χώρα μας. Ο δραστικός περιορισμός των πόρων αυτών, ο οποίος θα πρέπει να θεωρείται βέβαιος, επιβάλλει την αναζήτηση νέων πηγών ανάπτυξης και νέων τρόπων χρηματοδότησης. Αυτή είναι η κύρια πρόκληση που θα αντιμετωπίσει η ελληνική οικονομία στο μέλλον.

Συμπερασματικά, τη στιγμή αυτή δεν μπορούμε να εκτιμήσουμε τις συγκεκριμένες ποσοτικές επιπτώσεις της διεύρυνσης στην ελληνική οικονομία. Μπορούμε όμως βάσιμα να υποστηρίξουμε ότι τα ενδεχόμενα υπογραμμίζουν με αδρό τρόπο τις δικές μας προτεραιότητες, αυτές που ούτως ή άλλως χρειαζόμαστε, αλλά τώρα γίνονται επιτακτικές ανάγκες :

• **Πρώτον, να θελιώσουμε με ταχείς ρυθμούς την ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας.**

• **Δεύτερον, να δημιουργήσουμε τους όρους και τις προϋποθέσεις για ταχεία ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας και μετά το 2006.**

Ο ΣΕΒ έχει επικεντρώσει από καιρό την προσοχή του στα δύο αυτά κρίσιμα ζητήματα και έχει επανειλημμένα διατυπώσει συγκεκριμένες προτάσεις για πολιτικές που θα μπορούσαν να συμβάλουν στην ανταγωνιστικότητα και την ανάπτυξη. Το καθήκον όλων μας τώρα είναι να προωθήσουμε με ακόμη μεγαλύτερη επιμονή και αποφασιστικότητα τις πολιτικές αυτές.

Καταλήγοντας, ο κ. Κυριακόπουλος τόνισε ότι εμείς οι ίδιοι οι επιχειρηματίες, συνειδητοποιώντας ότι ανοίγεται μπροστά μας μια νέα περίοδος ακόμη πιο έντονου ανταγωνισμού, με μεγάλες ευκαιρίες αλλά και κινδύνους, πρέπει να προσαρμοσθούμε ανάλογα, να διευρύνουμε τον ορίζοντά μας, να αναζητήσουμε νέες αγορές μέσα στη μεγάλη Ευρώπη των 25 κρατών-μελών. Πολλές επιχειρήσεις το κάνουν ήδη με επιτυχία. Δικός μας στόχος είναι να δημιουργήσουμε τις προϋποθέσεις που θα επιτρέψουν σε όλες τις ελληνικές επιχειρήσεις να εκμεταλλευθούν τα οφέλη της διεύρυνσης και να αποκρούσουν τους κινδύνους. ♦

Η ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Απόψεις και θέσεις του ΣΕΒ για την αντιμετώπιση του φαινομένου της μεταναστευτικής πλημμυρίδας και της νομιμοποίησης της εργασίας των αλλοδαπών, όπως διατυπώθηκαν στη Διεθνή Συνδιάσκεψη της ΟΚΕ από τον αντιπρόεδρο του Δ.Σ. του ΣΕΒ κ. Νίκο Αναλυτή

Στην Ευρωπαϊκή Ένωση από τα μέσα του 1980 και στο μεγαλύτερο μέρος της 10ετίας του 1990, η μετανάστευση και κυρίως η οικονομική μετανάστευση αυξάνει διαρκώς. Το ίδιο παρατηρείται και στη χώρα μας ιδιαίτερα στη 10ετία του 1990, με αποτέλεσμα να μετατραπεί η Ελλάδα σε χώρα υποδοχής μεταναστών, κυρίως, από την Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη. Οι αριθμοί είναι μεγάλοι και στην Ελλάδα μόνο υπολογίζεται αυτήν τη στιγμή ότι υπάρχουν περίπου ένα εκατομμύριο αλλοδαποί νόμιμοι και παράνομοι, χωρίς να διατίθενται επίσημα στατιστικά στοιχεία σχετικά με την απασχόλησή τους στους επί μέρους κλάδους της ελληνικής οικονομίας. Από αυτούς 350-400 χιλιάδες έχουν πράσινη κάρτα και βρίσκονται σε κάποιο στάδιο της διαδικασίας πλήρους νομιμοποίησης.

Τα στοιχεία αυτά παρέθεσε στη Διεθνή Συνάντηση με θέμα «Μετανάστευση – Οικονομική και Κοινωνική Ενσωμάτωση των Μεταναστών», που οργάνωσε στις 27 και 28 Φεβρουαρίου 2003 στην Παλαιά Βουλή η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή της Ελλάδος (ΟΚΕ), ο αντιπρόεδρος του Δ.Σ. του ΣΕΒ κ. Νίκος Αναλυτής κατά τη διάρκεια ομιλίας του στο πάνελ που είχε ως αντικείμενο την εξέταση του ρόλου των Κοινωνικών Φορέων στη διαμόρφωση Μεταναστευτικής πολιτικής και πρόσθεσε ότι, η ανάλυση του φαινομένου των ξένων σε μια χώρα σαν τη δική μας και των επιδράσεων που ασκούν, είναι πολυεπίπεδη και υπάρχει ένας μεγάλος αριθμός παραμέτρων, οι οποίες πρέπει να εξετασθούν, π.χ. τί ρόλο παίζει στην οικονομία της χώρας προέλευσης ή της χώρας υποδοχής, στον πληθωρισμό, στην ανάπτυξη, στην ανεργία, στον ανταγωνισμό, που δημιουργείται στους ημεδαπούς εργαζόμενους. Τί πιέσεις δημιουργούν στις κοινωνικές παροχές, στο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης, στο σύστημα υγείας, στην παιδεία. Επίσης, απαραίτητο είναι, για να έχουμε μια πιο εμπεριστατωμένη προσέγγιση, να γνωρίζουμε ποιοί τμήμα της οικονομίας επηρεάζεται από το φαινόμενο.

Δυστυχώς οι μελέτες είναι λίγες, τα στοιχεία είναι ασαφή και όχι αξιόπιστα, και η επεξεργασία τους ελλιπής ή ανύπαρκτη.

Έτσι, οι περισσότερες απαντήσεις που δίδονται στα παραπάνω ερωτήματα είναι εμπειρικές και μερικές.

Για τη χώρα μας η απασχόληση αλλοδαπών, τουλάχιστον όσον αφορά την τελευταία δεκαετία, έχει συμβάλει στην αύξηση της παραγωγικότητας και στην ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας και, έτσι, στην αύξηση του ΑΕΠ.

Ακόμη, πρέπει να αναφερθεί ότι η συγκράτηση του μισθολογικού κόστους στην ανειδίκευτη εργασία και κυρίως στην αγροτική οικονομία, έχουν βοηθήσει στην επιβράδυνση και στη μείωση του πληθωρισμού.

Έτσι, έστω και αυτό έπαιξε ένα σημαντικό ρόλο στη συγκράτηση του πληθωρισμού και βοήθησε την είσοδο της χώρας μας στην ΟΝΕ.

Βέβαια, εδώ μπαίνει το μεγάλο ερώτημα εάν αυτά δημιουργούν μία πίεση ανταγωνιστική στην αγορά εργασίας, συμβάλλοντας στην ανεργία και μάλιστα σε ποιοί τμήμα της αγοράς.

Και εδώ δεν υπάρχουν μεγάλες σε έκταση και αξιόπιστες έρευνες. Οι λίγες όμως που έχουμε, η επεξεργασμένη εμπειρική άποψη, αλλά και υπάρχουσες έρευνες από τις ΗΠΑ και τον Καναδά, καθώς και μια περιορισμένη έρευνα του 1996 στη Β. Ελλάδα, συμπίπτουν στην άποψη ότι η υποκατάσταση εργασίας ημεδαπών άρα και Ελλήνων από αλλοδαπούς, ήταν εξαιρετικά περιορισμένη, όπου υπήρχε.

Συγκεκριμένα στην εν λόγω έρευνα εκτιμήθηκε ότι οι μετανάστες νόμιμα και παράνομα υποκατέστησαν σε ποσοστό περίπου 6,0% τους Έλληνες. Η υποκατάσταση αυτή που υφίσταται αφορά κυρίως τις ανειδίκευτες θέσεις απασχόλησης.

Σχετικά με την εργοδοτική πλευρά, η ύπαρξη φθηνού εργατικού δυναμικού συγκρατεί άμεσα, κυρίως όμως έμμεσα όσον αφορά τις μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις, το κόστος παραγωγής αγαθών και προσφοράς υπηρεσιών ορισμένων κλάδων.

Από την άλλη όμως πλευρά, η ύπαρξη και διάθεση φθηνού εργατικού δυναμικού από τους αλλοδαπούς, νόμιμους ή παράνομους, εμποδίζει και καθυστερεί την αναδιάρθρωση των επιχειρήσεων που είναι αναγκαία μεσοπρόθεσμα, σε σημαντικούς κλάδους της οικονομίας.

Έτσι, επιβραδύνεται με πολύ σοβαρές μελλοντικές επιπτώσεις η εισαγωγή νέων τεχνολογιών, νέων οργανωτικών σχημάτων, νέων μεθόδων παραγωγής και μετριάζεται η ανάγκη κατάλληλης κατάρτισης και εκπαίδευσης του ανθρώπινου δυναμικού.

Ακόμη, πρόσθεσε ο κ. Αναλυτής, με τον τρόπο αυτό ενισχύεται, το ούτως ή άλλως υφιστάμενο στην Ελλάδα μεγάλο τμήμα παραοικονομίας και παρανομίας, αφαιρώντας έτσι πόρους από την Πολιτεία και το Ασφαλιστικό Σύστημα.

Ακόμη, η παράνομη διαβίωση και απασχόληση, περιθωριοποιεί και απομονώνει τους μετανάστες και εμποδίζει την ομαλή κοινωνική τους ένταξη. Υποθάλπονται κοινωνικές εντάσεις και καλλιεργούνται εθνικές αντιθέσεις με πολύ σοβαρές επιπτώσεις στα ανθρώπινα δικαιώματα και στις δημοκρατικές παραδόσεις.

Βέβαια, όπως τόνισε ο κ. Αναλυτής, όλο και περισσότερο γίνεται αποδεκτή η σωστή άποψη ότι οι ανισοροπίες της αγοράς εργασίας δεν ρυθμίζονται μακροπρόθεσμα από την παράνομη μετανάστευση και επειδή περιμένουμε ότι οι πιέσεις θα συνεχισθούν, θα πρέπει να εξετασθούν οι μεσομακροχρόνιες ανάγκες της οικονομίας και της κοινωνίας και να καθορισθεί μία μεσοπρόθεσμη πολιτική για την εισδοχή και ένα σύστημα αποδοχής υπηκόων τρίτων χωρών. Πρόσθεσε δε ότι ο ΣΕΒ είναι ταγμένος και επιχειρηματολογεί υπέρ της νομιμοποίησης των εργαζομένων μεταναστών, γιατί δεν πιστεύει ότι το μέλλον της ελληνικής Οικονομίας και της Οικονομικής Ανάπτυξης βρίσκεται στην παράνομη εργασία.

Χωρίς αμφιβολία, συνέχισε, το πρόγραμμα νομιμοποίησης του 1997 και ο νόμος για τη μεταναστευτική πολιτική του 2001, παρά τις ατέλειες και τις δυσχέρειες που εμφανίζουν στην εφαρμογή τους, ήταν προς τη σωστή κατεύθυνση.

Όμως οι μεγάλες ευκαιρίες που ανοίγει η νομιμοποίηση μπορεί να χαθούν ή να είναι εξαιρετικά περιορισμένες, εάν δεν συνοδεύονται από ένα μεγάλο αριθμό μέτρων και πολιτικών που θα συμβάλουν στην καλύτερη αξιοποίηση του εργατικού δυναμικού των αλλοδαπών αλλά και στην ομαλότερη και ταχύτερη κοινωνική τους ένταξη, στη συνοχή και εναρμόνισή τους με την Ελληνική γενική και τοπική κοινωνία.

Επίσης, πρόσθεσε, ως προς το θέμα των επιπτώσεων της μετανάστευσης στις κοινωνικές ή άλλες υπηρεσίες, το επίπεδο γνώσεων είναι ιδιαίτερα χαμηλό. Και γι' αυτό το θέμα δεν έχει γίνει καμιά συστηματική έρευνα. Δεν υπάρχουν στοιχεία για τα προβλήματα ή τις ανάγκες των μεταναστών, ούτε για τους τρόπους με τους οποίους έχουν αντιμετωπίσει τα προβλήματά τους ή από ποιά πρόσωπα ή ποίους φορείς έχουν αντλήσει βοήθεια.

Σημείωσε δε ότι, σχετικώς έχουν διατυπωθεί διάφορες εκτιμήσεις, ότι μέχρι σήμερα το «προνοιακό αντίκτυπο» (welfare impact) της εισροής μεταναστών ήταν εξαιρετικά περιορισμένο, λόγω του ότι οι περισσότεροι μετανάστες είναι παραγωγικής ηλικίας και σε πολλές

περιπτώσεις έχουν αφήσει τα παιδιά τους πίσω στην πατρίδα τους.

Τελειώνοντας την παρέμβασή του ο κ. Αναλυτής έκανε αναφορά στις εξελίξεις σχετικά με το μεταναστευτικό ζήτημα σε επίπεδο Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τονίζοντας τα εξής:

Με την έναρξη της ισχύος της Συνθήκης του Άμστερνταμ εδραιώθηκε για πρώτη φορά Κοινοτική αρμοδιότητα για θέματα Μετανάστευσης και διαχείρισης Εξωτερικών Συνόρων. Κατά την άσκηση της νέας της αρμοδιότητας η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασε το έτος 2000 και 2001 μια σειρά από Ανακοινώσεις και σχέδια οδηγιών που διαμορφώνουν το γενικότερο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Μετανάστευσης.

Υπό το φως της δημογραφικής μείωσης που θα γίνεται όλο και περισσότερο σημαντική στην Ε.Ε. τα επόμενα 25 έτη και των σημερινών οικονομικών προοπτικών καθώς και της αυξανόμενης έλλειψης δεξιοτήτων χαμηλών και υψηλών προσόντων στην αγορά εργασίας, γίνεται φανερό η αναγκαιότητα των μεταναστών και η θέσπιση συστηματικής Μεταναστευτικής πολιτικής στην Ευρώπη. Επί πλέον η φτώχεια, η ανεργία και οι κοινωνικές και πολιτικές αναταραχές σε χώρες εκτός της Ένωσης, θα αυξάνουν τη μεταναστευτική πίεση.

Η πρόσφατη αποτίμηση της προόδου σχετικά με ζητήματα μετανάστευσης είναι μάλλον αρνητική. Επισημαίνονται καθυστερήσεις ανάπτυξης πολιτικών ενσωμάτωσης αλλά και ορισμένες χώρες βρίσκονται σε διαδικασία αναθεώρησης των μεταναστευτικών τους πολιτικών προς το αυστηρότερο. Το γεγονός αυτό αποδεικνύει τις ιδιαιτερότητες που αντιμετωπίζουν τα κράτη-μέλη και αντανakλά τα διαφορετικά χαρακτηριστικά της μετανάστευσης και τους λόγους που καθυστερεί η διαμόρφωση Ενιαίας Ευρωπαϊκής Μεταναστευτικής Πολιτικής.

Είναι φανερό ότι η Ευρωπαϊκή ρύθμιση της Μετανάστευσης χρειάζεται μεγάλη προσοχή, διότι άπτεται εκτός των οικονομικών, κοινωνικών, πολιτισμικών θεμάτων και άλλων ζητημάτων, όπως εθνικών ιδιαιτεροτήτων, εθνικής ασφάλειας, ασφάλειας συνόρων κ.α. Στην προκειμένη περίπτωση χρειάζονται κείμενα γενικών αρχών και η ρύθμιση των λεπτομερειών εισδοχής μεταναστών να εμπίπτει στην αρμοδιότητα του κάθε κράτους-μέλους. Επί πλέον απαιτείται μελέτη και ανάλυση σε βάθος για την έλλειψη δεξιοτήτων και την σε μακροπρόθεσμη βάση ανάγκη της διευρυμένης Ευρώπης σε ανθρώπινο δυναμικό.

Τέλος, πρέπει να υπογραμμισθεί ότι η ενσωμάτωση των μεταναστών δεν εξασφαλίζεται μόνο με νόμους και κοινοτικές οδηγίες. Είναι μια διαρκής προσπάθεια συνεχούς διερεύνησης, μελέτης, εκπαίδευσης και αποδοχής της διαφορετικότητας. Είναι μια αντίληψη και αποδοχή της Κοινωνίας.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΝΕΩΝ

Παρέμβαση του αντιπροέδρου του Δ.Σ. του ΣΕΒ κ. Σπύρου Θεοδωρόπουλου στην Ημερίδα που συνδιοργάνωσαν το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο και ο ΣΕΒ

Ο ΣΕΒ και τα μέλη του πρωτοστατούν στην προώθηση της έννοιας της επιχειρηματικότητας στην ελληνική κοινωνία. Είναι κοινή προσπάθεια, η δημιουργία κατάλληλου κλίματος για την ανάπτυξη των επιχειρήσεων με την ανάληψη δράσεων σχετικών με την επιχειρηματικότητα, βελτιώνοντας με τον τρόπο αυτό την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο.

Την επισήμανση αυτή έκανε ο αντιπρόεδρος του Δ.Σ. του ΣΕΒ κ. Σπύρος Θεοδωρόπουλος μιλώντας στην Ημερίδα που συνδιοργάνωσαν το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο και ο Σύνδεσμος με θέμα την επιχειρηματικότητα των νέων. Χαιρέτισε επίσης την εφαρμογή για δεύτερη χρονιά του διευρυμένου πλέον πιλοτικού προγράμματος διδασκαλίας επιχειρηματικών εννοιών σε 100 Γυμνάσια, Λύκεια και ΤΕΕ, Δημόσια και Ιδιωτικά, σε όλη τη χώρα, πρωτοβουλία την οποία είχε ο ΣΕΒ σε συνεργασία με το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο και το υπουργείο Παιδείας.

Τα οφέλη που θα αποκομίσουν πρωτίστως οι μαθητές, τόνισε στην ομιλία του ο κ. Θεοδωρόπουλος, θα είναι η πρωτόγνωρη αυτή εκπαιδευτική εμπειρία, η καλύτερη κατανόηση της οικονομίας και του ρόλου των επιχειρήσεων και, τέλος και πολύ σημαντικό, η τόνωση της αυτοπεποίθησής τους.

Τα σχολεία που θα συμμετάσχουν θα έχουν την ευκαιρία να συνεργαστούν με εταιρείες της περιοχής τους, θα κατανοήσουν σημαντικές επιχειρηματικές έννοιες και θα εμπλουτίσουν την ύλη του σχολικού τους προγράμματος.

Ο ΣΕΒ, πρόσθεσε, εργάζεται συστηματικά και μεθοδικά για να αρθούν εμπόδια που αναχαιτίζουν την ανάπτυξη επιχειρηματικών πρωτοβουλιών, για να αλλάξουν νοοτροπίες που αποθαρρύνουν τις επενδύσεις και την πραγματοποίηση καινοτομιών που ενέχουν ως γνωστό και τον κίνδυνο της αποτυχίας.

Παράλληλα επιδιώκεται η λήψη δέσμης μέτρων για την ενίσχυση και προώθηση της επιχειρηματικότητας. Προς τον σκοπό αυτό ο ΣΕΒ πιστεύει ότι ένας από τους παράγοντες επιτυχίας αποτελεί και η εισαγωγή μαθημάτων επιχειρηματικότητας σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης και η εν γένει προσαρμογή του εκπαιδευτικού συστήματος στις ανάγκες της ζήτησης και της αγοράς με ταυτόχρονο συντονισμό πολιτικών εκπαίδευσης και αντίστοιχων πολιτικών για την απασχόληση.

Καταλήγοντας, ο κ. Θεοδωρόπουλος τόνισε ότι απώτερος στόχος του ΣΕΒ είναι η ένταξη του προγράμματος επιχειρηματικότητας στο σχολικό πρόγραμμα όλων των μαθητών, και η δημιουργία μιας νέας ποιότητας πολιτών, με κατανόηση και γνώση για την επιχειρηματικότητα και τον ρόλο των επιχειρήσεων στη σύγχρονη οικονομία και κοινωνία. ♦

Άρση των εμποδίων για την απασχόληση των γυναικών

Ο Δήμος Αθηναίων σε συνεργασία με τη γαλλική Πρεσβεία οργάνωσαν στις 14 και 15 Φεβρουαρίου 2003 στην Τεχνόπολη Γκάζι το 1ο Ανοικτό Forum για την απασχόληση και την επιχειρηματικότητα.

Εκπροσωπώντας τον ΣΕΒ στην εκδήλωση αυτή η κ. Ρένα Μπαρδάνη μίλησε με θέμα την άρση των εμποδίων για την απασχόληση των γυναικών και αναφέρθηκε σε συγκεκριμένες δράσεις που προωθεί ο Σύνδεσμος στο θέμα της ισότητας των ευκαιριών, τονίζοντας ότι:

1) Ο ΣΕΒ υποστηρίζει ότι η επιχειρηματικότητα των γυναικών δεν ενισχύει μόνο την ισότητα αλλά και τη δημιουργία απασχόλησης. Έτσι η ανάγκη επιχειρηματικού περιβάλλοντος με την άρση των πολλαπλών διοικητικών δυσχερειών, που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις, είναι ακόμη πιο ουσιαστική για τη γυναικεία επιχειρηματικότητα.

2) Ο ΣΕΒ στηρίζει τις ισόρροπες πολιτικές εναρμόνισης της επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής στα πλαίσια της προώθησης της ισότητας και στο μέτρο που συνδυάζεται ο κοινωνικός ρόλος της επιχείρησης με την εξασφάλιση της ανταγωνιστικής της θέσης.

3) Ο ΣΕΒ ανέπτυξε πρωτοβουλία για την εκπόνηση προγράμματος στο πλαίσιο της Κοινωνικής Πρωτοβουλίας EQUAL, το οποίο αφορά την άρση εμποδίων και διακρίσεων στην αγορά εργασίας για γυναίκες τεχνικούς.

Οι δράσεις για την προώθηση της ισότητας των ευκαιριών, κατέληξε η κ. Μπαρδάνη, απαιτούν την ενεργό συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων και την εμπάθунση του διαλόγου με την Κοινωνία των Πολιτών. Ο επιχειρηματικός κόσμος μπορεί να συμβάλει στις εξελίξεις και να στηρίξει τις ίσες ευκαιρίες και την κοινωνική συνοχή. ♦

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Ημερίδα με θέμα τις «Επιχειρηματικές Προοπτικές για το Μέλλον της Κύπρου μετά την ένταξή της στην Ευρωπαϊκή Ένωση» οργανώθηκε από τον Σύνδεσμο Επιχειρηματιών Βορείου Κύπρου (SIAD) και τον Τουρκικό Σύνδεσμο Βιομηχανιών (TUSIAD) στις 30.1.2003. Στην Ημερίδα προσκλήθηκαν και συμμετείχαν ο Σύνδεσμος Ελληνικών Βιομηχανιών (ΣΕΒ) καθώς και η Ομοσπονδία Εργοδοτών και Βιομηχανών Κύπρου (ΟΕΒΚ).

Η εκδήλωση έγινε στο κατεχόμενο τμήμα της Λευκωσίας και μετείχε πολυπληθής επιχειρηματική αντιπροσωπεία από την Τουρκία και το Βόρειο Τμήμα της Κύπρου, μαζί με εκπροσώπους του τουρκικού τύπου και των ηλεκτρονικών μέσων ενημέρωσης. Στην Ημερίδα παρουσίασαν τις απόψεις τους εκπρόσωποι Φορέων, Οργανώσεων και Ακαδημαϊκοί, για τη νέα εποχή που διαμορφώνεται με την είσοδο της Κύπρου στην ενιαία Ευρώπη, καθώς και για τις προοπτικές επίλυσης του πολιτικού προβλήματος και το προς συζήτηση σχέδιο του Γενικού Γραμματέα του ΟΗΕ.

Η εκδήλωση αυτή, η οποία ήταν η πρώτη που πραγματοποιείται με τη συμμετοχή εκπροσώπων ελληνοκυπριακών και ελληνικών επιχειρηματιών, απετέλεσε μία πρώτη ουσιαστική ευκαιρία για την προσέγγιση του επιχειρηματικού κόσμου των δύο κοινοτήτων στην Κύπρο και τη διερεύνηση των δυνατοτήτων συνεργασίας. Τόσο οι συζητήσεις όσο και το κλίμα που επικράτησε ανέδειξαν το ενδιαφέρον των δύο πλευρών να αναζητήσουν πεδίο κοινού επιχειρηματικού προσανατολισμού, εκφράζοντας την πρόθεση να ενισχύσουν στο μέλλον τις επαφές τους.

Στην εκδήλωση ο Συντονιστής Διεθνούς Συνεργασίας του ΣΕΒ κ. Ιωάννης Πατσιαβός, ως εκπρόσωπος του Συνδέσμου, παρουσίασε σε ομιλία του την επιχειρηματική οπτική γωνία για τη σημασία της διεύρυνσης της Ε.Ε., τα οφέλη αλλά και τις δυσκολίες, καθώς και τον ρόλο της Κύπρου ως νέου μέλους της ευρωπαϊκής οικονομίας. Αναφερόμενος στο μεγάλο θέμα της διεύρυνσης, επισήμανε τις σημαντικές αλλαγές που θα επιφέρει στον ευρωπαϊκό χώρο, τα προβλήματα που αναμένεται να παρουσιασθούν αλλά και την ενίσχυση του δυναμισμού της ευρωπαϊκής οικονομίας. Σημείωσε δε την εκτίμηση ότι αναμένεται βελτίωση των ρυθμών ανάπτυξης που θα συμβάλει στην ανταγωνιστικότητα της ευρωπαϊκής οικονομίας.

Ειδικότερα για την Κύπρο είπε ότι είναι προφανή τα οφέλη που θα προκύψουν στην οικονομία της (συνεργασίες, προσέλκυση ευρωπαϊκών επιχειρηματικών σχεδίων κ.ά.) δεδομένου ότι η Κύπρος αποτελεί το σταυροδρόμι επιχειρηματικής δράσης μεταξύ Ευρώπης, Βορείου Αφρικής και Μέσης Ανατολής, ενώ με την ενεργό συμμετοχή της στις αποφάσεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο θα αποκτήσει νέο ρόλο.

Τέλος, αναφέρθηκε στην πορεία των οικονομικών σχέσεων Ελλάδας και Τουρκίας, οι οποίες το τελευταίο διάστημα ενισχύονται και προωθούνται χάρις στις πρωτοβουλίες των επιχειρηματικών παραγόντων, και επίσης στη στήριξη που παρέχει η ευρωπαϊκή βιομηχανία αλλά και ο ίδιος ο ΣΕΒ στην ευρωπαϊκή προοπτική της Τουρκίας, και υπογράμμισε τη στενή συνεργασία του Συνδέσμου με τον ομόλογό του Σύνδεσμο στην Τουρκία TUSIAD, εκφράζοντας την πεποίθηση ότι οι δύο Οργανισμοί θα συνεχίσουν να εργάζονται από κοινού προς αυτήν την κατεύθυνση. ♦

Ο ΣΕΒ αναγνωρίζει το έργο της Επιτρόπου Άννας Διαμαντοπούλου

Γεύμα Εργασίας προς τιμήν της Ελληνίδας Επιτρόπου κ. Άννας Διαμαντοπούλου παρέθεσε η Διοίκηση του ΣΕΒ στα Γραφεία του στις 14 Φεβρουαρίου 2003.

Έναυσμα για τη συνάντηση αυτή ήταν η απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του ΣΕΒ, κατά τη συνεδρίαση της 19/12/2002, να αναγνωρίσει το έργο και την προσφορά της Ελληνίδας Επιτρόπου στον Ευρωπαϊκό Χώρο.

Στην προσφώνησή του ο πρόεδρος κ. Οδυσσέας Κυριακόπουλος απευθυνόμενος στην κ. Άννα Διαμαντοπούλου είπε ότι ο ΣΕΒ την υποδέχεται στη Στέγη της Βιομηχανίας όχι μόνο ως Ελληνίδα Επίτροπο αλλά και ως Επίτροπο Υπεύθυνη για την Απασχόληση και τα Κοινωνικά θέματα. Θέματα που ενδιαφέρουν, αφορούν και αγγίζουν άμεσα τον Σύνδεσμο και τα μέλη του.

Ως επιχειρηματίες και ως κοινωνικοί εταίροι – είπε ο κ. Κυριακόπουλος – έχουμε την ευχαρίστηση να εκφράσουμε την αναγνώριση και την εκτίμησή μας για την πολύπλευρη προσφορά σας στον σημαντικό και ευαίσθητο αυτό χώρο. Καταφέρατε να προωθήσετε και να φέρετε την κοινωνική πλευρά της Ευρώπης στην πρώτη γραμμή ενδιαφέροντος των ευρωπαϊκών θεσμών, των κυβερνήσεων, των κοινωνικών φορέων – ανταποκρινόμενη έτσι στις προσδοκίες των ευρωπαίων πολιτών.

Κατά τη διάρκεια του γεύματος η κ. Άννα Διαμαντοπούλου ενημέρωσε τα μέλη του ΣΕΒ για τα θέματα αρμοδιότητάς της και ακολούθησε ενδιαφέρουσα συζήτηση και ανταλλαγή απόψεων. ♦

ΔΥΣΚΟΛΗ Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΓΚΥΡΙΑ

Τις κυβερνητικές θέσεις για το μέλλον της οικονομικής ανάπτυξης της χώρας παρουσίασε ο υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών κ. Ν. Χριστοδουλάκης στο Γενικό Συμβούλιο του ΣΕΒ

Με την παρουσία του υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών κ. Νίκου Χριστοδουλάκη πραγματοποιήθηκε η συνεδρίαση του Γενικού Συμβουλίου του ΣΕΒ, στις 19.2.2003, στα Γραφεία του Συνδέσμου. Τον υπουργό συνόδευαν ο υφυπουργός Οικονομίας και Οικονομικών κ. Απόστολος Φωτιάδης, ο Γενικός Γραμματέας του υπουργείου κ. Γιώργος Ζανιάς, ο Γενικός Γραμματέας Επενδύσεων και Ανάπτυξης κ. Κώστας Θέος, και Σύμβουλοί του.

Στον χαιρετισμό του ο πρόεδρος του ΣΕΒ κ. Οδυσσεάς Κυριακόπουλος καλωσόρισε τον υπουργό στη Στέγη της Βιομηχανίας και τον ευχαρίστησε που δέχθηκε και πάλι να ενημερώσει τα μέλη του Συνδέσμου, αναφέρθηκε δε στις ανακοινώσεις που είχε κάνει ο υπουργός ακριβώς πριν ένα χρόνο στο Γενικό Συμβούλιο του ΣΕΒ και αφορούσαν θέματα, όπως η απελευθέρωση αγορών, ρυθμιστικές αρχές, αποκρατικοποιήσεις, η Ελλάδα χρηματοπιστωτικό κέντρο, προσέλκυση ξένων επενδύσεων, επιτάχυνση Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης, αναπτυξιακός νόμος, προώθηση επιχειρηματικότητας και η φορολογική μεταρρύθμιση.

Στην ομιλία του με θέμα «Η Οικονομική Ανάπτυξη σε μια Δύσκολη Διεθνή Συγκυρία» ο υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών, αφού αναφέρθηκε στην πρόσφατη πορεία της ελληνικής οικονομίας, είπε ότι η Ελληνική είναι μία δυναμικά αναπτυσσόμενη οικονομία, με νέες ευκαιρίες και προοπτικές. Σήμερα δεν κρινόμαστε με το αν έχουμε πετύχει μία – έστω και σημαντική – βελτίωση. Κρινόμαστε σε σχέση με τους Ευρωπαίους εταίρους μας. Παρά τη δυσμενή εικόνα της παγκόσμιας οικονομίας, η ελληνική οικονομία συνεχίζει την υψηλή αναπτυξιακή της τροχιά και τα επόμενα χρόνια.

Κατόπιν, αναφέρθηκε στην αρνητική χρονική συγκυρία για την παγκόσμια οικονομία και στο οικονομικό περιβάλλον της Ε.Ε. σε σχέση με τη διεθνή συγκυρία, καθώς και στο μέλλον της ευρωπαϊκής ανάπτυξης. Ειδικά για την ελληνική οικονομία, τόνισε ότι πίσω από την παρατηρούμενη δυναμικότητά της βρίσκονται η συνέχιση της συνετής δημοσιονομικής πολιτικής, οι ισχυρές επενδυτικές δαπάνες του Ιδιωτικού και του Δημόσιου τομέα, και οι ουσιαστικές διαρθρωτικές αλλαγές στις αγορές προϊόντων, κεφαλαίου και εργασίας.

Προς αυτή την κατεύθυνση – είπε ο υπουργός – θα συνεχίσουμε, κρατώντας μία σταθερή και συνετή οικονομική πορεία σε μία τρικυμώδη διεθνή συγκυρία. Πρώτες προτεραιότητες η περαιτέρω αποκλιμάκωση του πληθωρισμού, η συνέχιση της δημοσιονομικής εξυγίανσης και η στήριξη των υψηλών ρυθμών ανάπτυξης.

Βασικοί άξονες αναφοράς θα είναι η Ανταγωνιστικότητα και η Απασχόληση.

Αναφέρθηκε επίσης στην προσπάθεια επιτάχυνσης του ρυθμού αύξησης του όγκου των συνολικών επενδύσεων και γενικότερα στην επενδυτική δραστηριότητα στην Ελλάδα.

Προχωράμε, είπε, σε πολιτικές για την εξωστρέφεια των ελληνικών επιχειρήσεων με ένα νέο πλέγμα μέτρων. Ειδικότερα, τόνισε ότι επιδιώκεται η ταχύτερη αποπληρωμή του Β' Κ.Π.Σ., δίδεται διαρκής προσοχή στην ετοιμότητα για την υλοποίηση του Γ' Κ.Π.Σ. (το οποίο είναι πολύ μεγαλύτερο από το προηγούμενο). Επιδιώκεται η ανάπτυξη της Ελλάδας ως χρηματοπιστωτικού κέντρου, και για την ενθάρρυνση των ξένων επενδύσεων προωθείται νέα πολιτική για το ΕΛΚΕ με τη μετατροπή του σε One Stop Shop. Επιδιώκεται η απλοποίηση διαδικασιών. Ειδικά για το θέμα αυτό έχει συσταθεί Επιτροπή Γενικών Γραμματέων, με επικεφαλής τον Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών.

Ταυτόχρονα με τους στόχους αυτούς η Κυβέρνηση επιδιώκει τόσο την ανάδειξη της κοινωνικής δικαιοσύνης και του κοινωνικού κράτους, όσο και τον θεσμικό εκσυγχρονισμό της οικονομίας. Αναφέρθηκε στην αναμόρφωση του ασφαλιστικού συστήματος του ΙΚΑ με προοπτική βιωσιμότητας για τα επόμενα 30 χρόνια και δημιουργεί ήρεμο εργασιακό κλίμα.

Ένα δείγμα επίσης τέτοιου εκσυγχρονισμού είναι η φορολογική μεταρρύθμιση, που έχει ξεκινήσει μέσα στο 2002 και θα ολοκληρωθεί μέσα στο 2003, και που θα είναι προς όφελος των εργαζομένων αλλά και των επιχειρήσεων. Αφού αναφέρθηκε αναλυτικά στη φορολογική μεταρρύθμιση, μίλησε για την ισορροπημένη δημοσιονομική διαχείριση και την αύξηση των επενδύσεων που θα εξαρτηθούν από την πρόοδο στις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις.

Ειδικά για τις αποκρατικοποιήσεις, είπε ότι έχει υλοποιηθεί το μεγαλύτερο μέρος όσων είχαν προγραμματισθεί και η Ελλάδα βρίσκεται στην πρώτη θέση στην Ε.Ε. στο ποσοστό εσόδων από αποκρατικοποιήσεις ως προς το ΑΕΠ.

Εξάλλου, είπε ο κ. Χριστοδουλάκης, προγραμματίζονται οι παρακάτω ενέργειες:

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Συνέχιση της επιτροπής διαβούλευσης για φορολογικά θέματα, θεσμός φορολογικής διαιτησίας πριν από την προσφυγή στα φορολογικά δικαστήρια, προσπάθεια για απλοποίηση και ταχύτερη καταβολή του ΦΠΑ των εξαγωγών, η ολοκλήρωση σχετικού ν/σ για την ιδιωτική χρηματοδότηση έργων.

Κατόπιν μίλησε για τη Νέα Επιχειρηματικότητα, την ανάδειξη και την ενίσχυση της ιδιωτικής επιχειρηματικής δραστηριότητας μέσω της διαμόρφωσης ενός ισχυρού παραγωγικού ιστού, για την αύξηση της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας στο πλαίσιο της παγκοσμιοποίησης των αγορών. Αναμφισβήτητο – είπε – βασική προϋπόθεση για την ισχυρή αναπτυξιακή δυναμική της χώρας μας αποτελεί η ιδιωτική επιχειρηματική δραστηριότητα.

Τέλος, είπε ότι έχουν υλοποιηθεί μέσα στο 2002 ο εκσυγχρονισμός του τρόπου λειτουργίας των αγορών και της δημιουργίας του κατάλληλου επενδυτικού κλίματος με την εισαγωγή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων, το νέο πλαίσιο της Εταιρικής Διακυβέρνησης, τις κανονιστικές αρμοδιότητες Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και Χρηματιστηρίου με την ταυτόχρονη ιδιωτικοποίηση του Χρηματιστηρίου, και την έκδοση εταιρικών ομολόγων για τις επιχειρήσεις.

Μίλησε επίσης για την απελευθέρωση των αγορών που συνεχίζεται. Πηγή ανάπτυξης, τόνισε, πρόκειται να αποτελέσει και η ενίσχυση της επιχειρηματικότητας σε συγκεκριμένους κλάδους.

Και κατέληξε: Για τη σύγκλιση της ελληνικής οικονομίας με την ευρωπαϊκή Ένωση είναι συγκεκριμένος ο δρόμος που πρέπει να ακολουθήσουμε και από όλους μας εξαρτάται με πόσο ταχύ βηματισμό θα προχωρήσουμε.

Η Κυβέρνηση αναζητάει τη δική σας συνεργασία, για μία κοινή πορεία προς τη μελλοντική ευημερία της χώρας μας, ώστε ο ευρύτερος στόχος της ανάδειξης της Ελλάδας ως μίας δυναμικής, ανταγωνιστικής και κοινωνικά δίκαιης οικονομίας, να γίνει πραγματικότητα. Θα ήθελα να ευχαριστήσω τον ΣΕΒ και τον Πρόεδρό του – είπε ο κ. Χριστοδουλάκης – για τη συμμετοχή του και την ουσιαστική συμβολή του στον κοινωνικό διάλογο, ιδιαίτερα για τη φορολογική αναμόρφωση.

Ακολούθησε συζήτηση, κατά την οποία τα μέλη του Γενικού Συμβουλίου έθεσαν στον υπουργό σειρά ερωτημάτων που αφορούσαν θέματα απελευθέρωσης αγοράς ενέργειας, επιστροφής εξαγωγών, ειδικού φόρου κατανάλωσης καυσίμων, αναπτυξιακού νόμου, επιτοκίων, ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας. ♦

Με επιτυχία πραγματοποιήθηκε στις 11 Φεβρουαρίου 2003 το 2ο Πανελλήνιο Συνέδριο του Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΣΕΤΕ) με θέμα «Τουρισμός και Ανάπτυξη», με επίσημους ομιλητές τον υπουργό Ανάπτυξης κ. Άκη Τσοχατζόπουλο και τον πρόεδρο της Ν.Δ. κ. Κώστα Καραμανλή.

Τον ΣΕΒ εκπροσώπησε στο Συνέδριο ο γενικός γραμματέας του Συνδέσμου κ. Θεόδωρος Φέσσας, ο οποίος πήρε μέρος στην ενότητα περί του Ρόλου του Τουρισμού στις πολιτικές αύξησης της απασχόλησης και στην αντιμετώπιση της ανεργίας.

Στην παρέμβασή του ο κ. Φέσσας, αναφερόμενος στον ρόλο του ΣΕΒ, τόνισε ότι «ο ΣΕΒ είναι η κύρια εργοδοτική οργάνωση στην Ελλάδα, που αγκαλιάζει όλη την επιχειρηματική δραστηριότητα, δηλαδή τη Βιομηχανία με την ευρεία έννοια του όρου και όχι μόνο τη Μεταποίηση και επιδιώκει στενή και αμοιβαία εποικοδομητική συνεργασία με όλους τους κλάδους που συμβάλλουν στην ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας. Ειδικότερα, ο ΣΕΒ επιζητά τη σύσφιξη των σχέσεών του με την τουριστική βιομηχα-

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Ο γενικός γραμματέας του ΣΕΒ κ. Θεόδωρος Φέσσας, πρώτος αριστερά στο πάνελ του Συνεδρίου. Ακολουθούν ο πρόεδρος της ΓΣΕΕ κ. Χρ. Πολυζωγόπουλος, ο αντιπρόεδρος του ΣΕΤΕ κ. Θ. Αγγελόπουλος, ο βουλευτής Επικρατείας κ. Ι. Παπαθανασίου και ο πρόεδρος του ΠΟΕΕΥΤΕ κ. Σ. Κωλέτσας.

νία, η οποία μπορεί να αποτελέσει στρατηγικό του εταίρο, δεδομένου ότι συμβάλλει στα μεγέθη και την ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας, εξυπηρετεί τους εργαζόμενους της βιομηχανίας στο επίπεδο του εσωτερικού τουρισμού, αλλά

και προμηθεύεται ελληνικά προϊόντα προσφέροντας εισόδημα και θέσεις εργασίας στη βιομηχανία. Τέλος, ο τουρισμός αποτελεί πηγή αύξησης του εθνικού προϊόντος, ενισχύοντας την εισαγωγή συναλλάγματος». ♦

ΠΡΟΒΟΛΗ ΤΩΝ ΘΕΣΕΩΝ ΤΟΥ ΣΕΒ ΣΤΙΣ ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ

Ανταγωνιστικότητα, επιχειρηματικότητα και απασχόληση συζητήθηκαν εκτενώς κατά τη διάρκεια επαφών του Δ.Σ. του Συνδέσμου με θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου

Με αφορμή την ανάληψη της Προεδρίας της Ε.Ε. από την Ελλάδα, το Διοικητικό Συμβούλιο του Συνδέσμου Ελληνικών Βιομηχανιών (ΣΕΒ) πραγματοποίησε επίσκεψη στις Βρυξέλλες, τη Δευτέρα 20 και Τρίτη 21 Ιανουαρίου 2003, με σκοπό την προβολή των προτεραιοτήτων του Ελληνικού Επιχειρηματικού κόσμου στα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα. Η επίσκεψη αυτή εντάσσεται στο Πρόγραμμα Εκδηλώσεων που έχει καταρτίσει ο ΣΕΒ κατά τη διάρκεια της Ελληνικής Προεδρίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, το οποίο δημοσιεύεται στο Δελτίο.

Κατά τη διάρκεια της επίσκεψης, το Δ.Σ. του ΣΕΒ είχε την ευκαιρία να συναντήσει τα μέλη της Επιτροπής της Ε.Ε.:

- κα Άννα Διαμαντοπούλου (Κοινωνική Πολιτική),
- κ. Michel Barnier (Περιφεριακή Πολιτική, Ευρωπαϊκή Συνέλευση),
- κ. Erkki Liikanen (Επιχειρήσεις),
- κα Margot Wallstrom (Περιβάλλον).

Το Δ.Σ. του ΣΕΒ συναντήθηκε επίσης και με τον Πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, κ. Pat Cox.

Οι συναντήσεις έγιναν σε πολύ θετικό κλίμα και έγινε ανταλλαγή απόψεων σε ένα ευρύ φάσμα θεμάτων που αφορούν άμεσα τις επιχειρήσεις, όπως η ανταγωνιστικότητα, η επιχειρηματικότητα και η απασχόληση.

Η επίσκεψη ολοκληρώθηκε με συναντήσεις στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο που τελούσαν υπό την αιγίδα των Ελλήνων Ευρωβουλευτών κυρίας Ρόδης Κράτσα και κ. Ιωάννη Κουκιάδη.

Στο γεύμα που παρέθεσαν οι δύο Ευρωβουλευτές, παρουσία του υπουργού Τύπου και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, κ. Πρωτόπαππα, του υφυπουργού Οικονομίας και Οικονομικών κ. Πάχτα, και Ελλήνων Ευρωβουλευτών, έγινε συζήτηση των θεμάτων της Ελληνικής Προεδρίας. Τέλος τα μέλη του Δ.Σ. του ΣΕΒ συνάντησαν τον Πρόεδρο της Επιτροπής Εξωτερικών Υποθέσεων, κ. Elmar Brok και την κυρία Eryl Mc-

Nally, μέλος της Επιτροπής Βιομηχανίας.

Αναφερόμενος στον σκοπό της επίσκεψης, ο επικεφαλής της αποστολής, Αντιπρόεδρος του ΣΕΒ, κ. Δημήτρης Δασκαλόπουλος υπογράμμισε:

«Ο ΣΕΒ υποστηρίζει με συνέπεια τη διαδικασία της Ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης εδώ και πολλά χρόνια και μετέχει ενεργά στη διαμόρφωση των ευρωπαϊκών πολιτικών.

Η επίσκεψη του Δ.Σ. του ΣΕΒ σηματοδοτεί μία νέα προσπάθεια για να προωθήσει ακόμα πιο δυναμικά τις απόψεις του σε μία κρίσιμη περίοδο για την Ευρώπη.

Είμαστε πεπεισμένοι ότι οι προτάσεις μας θα συμβάλουν θετικά στο έργο της Ελληνικής Προεδρίας και θα επιτρέψουν να κάνουμε **Ένα Βήμα Μπροστά για μια Ευρώπη Ενωμένη, Ανταγωνιστική, Κοινωνικά Υπεύθυνη**».

Πιο συγκεκριμένα: Όσον αφορά τη Στρατηγική της Λισαβόνας και την ανταγωνιστικότητα, ο ΣΕΒ τόνισε πως πρέπει να γίνουν ταχύτερα βήματα για την επίτευξη των στόχων της, γιατί η Ευρώπη έχει μείνει πίσω σε σχέση με τους ανταγωνιστές της σε παγκόσμιο επίπεδο.

Η Ευρώπη και ειδικότερα η Ελλάδα πρέπει να ασχοληθεί σοβαρά και να πάρει τα απαραίτητα μέτρα για:

- την άρση των δυσκαμψιών στην αγορά εργασίας με τη συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων,
- την ανάγκη προσαρμογής του εκαιδευτικού συστήματος και των

συστημάτων κατάρτισης στις ανάγκες της ζήτησης και της αγοράς,

- την ενδυνάμωση του κοινωνικού διαλόγου και της αυτονομίας του, καθώς είναι το πιο αποφασιστικό εργαλείο διαχείρισης των πολλών αλλαγών που επιφέρει η συνεχής προσαρμογή του ευρωπαϊκού κοινωνικού μοντέλου στα νέα δεδομένα. Στόχος του θα πρέπει να είναι η συνεχής βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και η διατήρηση της ασφάλειας των εργαζομένων,

- την προώθηση της επιχειρηματικότητας. Ο ΣΕΒ υποστήριξε την καθιέρωση «Ευρωπαϊκών ημερών Επιχειρηματικότητας» και την επιτακτική ανάγκη απλοποίησης του κανονιστικού περιβάλλοντος απελευθερώνοντας δημιουργικές δυνάμεις,

- την προώθηση των εθελοντικών συμφωνιών για το περιβάλλον, κυρίως στη χώρα μας, καθώς πρόκειται για ένα θεσμό που δεν έχουμε αναπτύξει.

Τέλος, ο ΣΕΒ σε όλες τους τις συζητήσεις, υποστήριξε θερμά τη διεύρυνση και ανέφερε τον ενεργό ρόλο του στα προγράμματα προετοιμασίας των Βιομηχανικών Συνδέσμων και των κοινωνικών εταίρων των μελλοντικών κρατών-μελών. Τόνισε την ανάγκη ισόρροπης ανάπτυξης της Ε.Ε. προωθώντας τα ευρωπαϊκά δίκτυα που ενώνουν την Ευρώπη όχι μόνο από την Ανατολή προς τη Δύση αλλά και προς το Νότο, ιδίως εν όψει της επικείμενης διεύρυνσης προς τη Ρουμανία και Βουλγαρία. ♦

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ ΤΟΥ ΣΕΒ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΤΗΣ Ε.Ε.

1) Εναρκτήρια Ημερίδα, 13.11.02.

«Ένα βήμα μπροστά : Ευρώπη Ενωμένη, Ανταγωνιστική, Κοινωνικά Υπεύθυνη». Παρουσίαση των θέσεων της επιχειρηματικής κοινότητας για τα ακόλουθα θέματα υψηλής προτεραιότητας :

- Ανταγωνιστικότητα και Διεύρυνση – το Μέλλον της Ευρώπης
- Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα
- Ανταγωνιστικότητα και Αειφορία
- Ανταγωνιστικότητα και Κοινωνική Ευρώπη

2) Εκδήλωση ΣΕΒ στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο : Βρυξέλλες, 20-21.1.03.

Πρόγραμμα συναντήσεων μεταξύ μελών του Διοικητικού Συμβουλίου του ΣΕΒ με μέλη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Στόχος της εκδήλωσης είναι η παρουσίαση των προτεραιοτήτων του επιχειρηματικού κόσμου και των θεμάτων που αφορούν την ελληνική βιομηχανία κατά την Ελληνική Προεδρία, καθώς και η παρουσίαση από τα μέλη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου των δράσεων σε θέματα που αφορούν τις επιχειρήσεις.

3) Συνάντηση UNICE με τον πρωθυπουργό της Ελλάδος : 28.1.03.

Παρουσίαση στον πρωθυπουργό κ. Κ. Σημίτη των προτεραιοτήτων της ευρωπαϊκής βιομηχανίας από το Προεδρείο της UNICE και τον Πρόεδρο του ΣΕΒ.

4) Σεμινάριο σε Συνδέσμους Νοτίων Μεσογειακών Χωρών : 3-5.2.03.

Στο πλαίσιο του προγράμματος UNIMED για την Ευρωμεσογειακή Συνεργασία, που υλοποιείται υπό την αιγίδα της UNICE, οργανώνεται επιμορφωτικό τριήμερο σεμινάριο με

θέμα «Επικοινωνία και Δικτύωση» για διευθυντικά στελέχη Βιομηχανικών και Εργοδοτικών Οργανώσεων των 12 Νοτίων Μεσογειακών Χωρών, με τη συνεργασία και την υποστήριξη του Athens Laboratory for Business Administration (ALBA).

5) Ελληνο-Ολλανδική Ημερίδα για Επιχειρηματικότητα και Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις : 25.2.03.

Οργανώνεται από τον ΣΕΒ και τον Ολλανδικό Βιομηχανικό Σύνδεσμο VNO-NCW για να συζητηθούν οι ανάγκες και οι εμπειρίες των μικρομεσαίων επιχειρήσεων σε θέματα καινοτομίας, εκπαίδευσης, διοικητικού περιβάλλοντος και χρηματοδότησης, με βάση τον προβληματισμό που διατύπωσαν με κοινή παρέμβασή τους οι πρωθυπουργοί της Ελλάδας και της Ολλανδίας προς την Εαρινή Σύνοδο της Βαρκελώνης (Απρίλιος 2002).

6) Ημερίδα για τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις : 14.3.03.

Συνεδρίαση της Επιτροπής Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων της UNICE και συνάντηση με ελληνικές μικρομεσαίες επιχειρήσεις για να συζητηθούν οι θέσεις και η πολιτική υπέρ των μΜΕ που προωθεί η UNICE, καθώς και οι ανάγκες και προτεραιότητες όπως εκφράζονται από ελληνικής πλευράς.

7) Εκδήλωση UNICE για τη Στρατηγική της Λισαβόνας : Βρυξέλλες, 20.3.03.

Συνάντηση της UNICE και των προέδρων των Συνδέσμων μελών της για να συζητηθούν οι θέσεις της ευρωπαϊκής βιομηχανίας ενόψει της Εαρινής Συνόδου Κορυφής.

8) Ημέρες Επιχειρηματικότητας : Απρίλιος 2003.

Ανάδειξη της σημασίας της επιχειρη-

ματικότητας για την οικονομία και την κοινωνία, μέσω της προσέγγισης των επιχειρήσεων με κοινωνικές ομάδες και ειδικότερα με νέους ανθρώπους, φοιτητές, πτυχιούχους και νέα στελέχη που αναζητούν θέση στην αγορά εργασίας, με οργανωμένες επισκέψεις σε γραφεία εταιρειών και χώρους παραγωγής.

9) Πανευρωπαϊκό Σεμινάριο για τις Στατιστικές της Καινοτομίας : 10-11.4.03.

Ο Σύνδεσμος Ελληνικών Βιομηχανιών συνδιοργανώνει με την Eurostat (CEIES – European Advisory Committee on Statistical Information in the Economic and Social Spheres) πανευρωπαϊκό σεμινάριο για τη Στατιστική Καινοτομίας και Έρευνας – Ανάπτυξης, με τη συμμετοχή εκπροσώπων Στατιστικών Υπηρεσιών όλων των κρατών-μελών και πανεπιστημιακών.

10) Ημερίδα : «Δια Βίου Ανάπτυξη Ικανοτήτων & Προσόντων – Ρόλοι και Ευθύνες» : 23-24.5.2003.

Απευθύνεται στις υποψήφιες προς ένταξη χώρες για να τονισθεί η ευρωπαϊκή προοπτική για την δια βίου ανάπτυξη ικανοτήτων και προσόντων στην Εκπαίδευση και Κατάρτιση, σε συνεργασία με το European Training Foundation και με τη συμμετοχή εκπροσώπων κρατικών φορέων, εργοδοτών, εργαζομένων από χώρες μέλη και υποψήφιες προς ένταξη χώρες.

11) Συμβούλιο Προέδρων UNICE : 5-6.6.03.

Συνάντηση της ηγεσίας των Ευρωπαϊκών Βιομηχανικών και Εργοδοτικών Συνδέσμων για τη διατύπωση θέσεων και συμπερασμάτων με την ευκαιρία της λήξης της Ελληνικής Προεδρίας, ενόψει του Συμβουλίου Κορυφής. ♦

ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ΤΟΥ ΣΕΒ ΓΙΑ ΣΤΕΛΕΧΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

Οργανώθηκε στο πλαίσιο της Ευρω-Μεσογειακής Συνεργασίας UNIMED και υπό την αιγίδα της Ένωσης Βιομηχανικών και Εργοδοτικών Συνδέσμων της Ευρώπης UNICE

Σεμινάριο για υψηλόβαθμα στελέχη Βιομηχανικών και Εργοδοτικών Συνδέσμων από τις Νότιες Μεσογειακές Χώρες οργάνωσε ο Σύνδεσμος Ελληνικών Βιομηχανιών (ΣΕΒ), από 3 έως 5 Φεβρουαρίου 2003, στο πλαίσιο των εκδηλώσεων του κατά την Ελληνική Προεδρία.

Το Σεμινάριο εντάσσεται σε σειρά επιμορφωτικών συναντήσεων, συνεδρίων και συνεργασιών μεταξύ των Επιχειρηματικών Οργανώσεων από τις Ευρωπαϊκές και τις Νότιες Μεσογειακές Χώρες, του προγράμματος ευρω-μεσογειακής συνεργασίας UNIMED, το οποίο είναι υπό την αιγίδα της UNICE (Ένωση Βιομηχανικών και Εργοδοτικών Συνδέσμων της Ευρώπης) και υποστηρίζεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Το Σεμινάριο πραγματοποιήθηκε στις εγκαταστάσεις του ALBA (Athens Laboratory for Business Administration) στη Βουλιαγμένη, είχε ως θέμα την επικοινωνιακή πολιτική και τη δικτύωση, και ασχολήθηκε με τους τρόπους και τις δυνατότητες βελτίωσης των ικανοτήτων των αντιπροσωπευτικών Οργανώσεων, ώστε να καθιερωθούν ως ηγετικοί φορείς ανάπτυξης και επιχειρηματικότητας, να αναπτύσσουν επωφελείς δράσεις με τους κοινωνικούς εταίρους και να βελτιώνουν την εικόνα τους προς την κοινωνία.

Σε προσφώνησή του ο Γενικός Διευθυντής του ΣΕΒ κ. Ιωάννης Δραπανιώτης αναφέρθηκε στον σημαντικό ρόλο των Συνδέσμων στη σημερινή παγκοσμιοποιημένη οικονομία και στον διεθνή ανταγωνισμό και περιέγραψε

Στιγμιότυπο από τις εργασίες του Σεμιναρίου για στελέχη Βιομηχανιών.

τους βασικούς στόχους τους που είναι να συμβάλουν στην οικονομική ανάπτυξη, στη διαμόρφωση ευνοϊκού επιχειρηματικού περιβάλλοντος, στη δημιουργία περισσότερων επιχειρήσεων και θέσεων εργασίας και στην κοινωνική συνοχή και ευημερία. Αναφέρθηκε στις αυξανόμενες ανάγκες για συνεργασίες και για δράσεις που παρέχουν ουσιαστικές υπηρεσίες στα μέλη τους, στην ανταλλαγή εμπειριών και την υιοθέτηση καλών πρακτικών καθώς και στην εισαγωγή νέων και σύγχρονων φιλοσοφιών.

Σημείωσε δε την ενεργό συμμετοχή του ΣΕΒ στα ευρωμεσογειακά πράγματα και, ειδικότερα, στη στενή συνεργασία του ΣΕΒ με δύο Μεσογειακούς Φορείς, την Ομοσπονδία Εργοδοτών και Βιομηχάνων Κύπρου και το Βιομηχανικό Επιμελητήριο της Ιορδανίας, με την παροχή τεχνογνωσίας, πληροφόρησης, εμπειριών και πρακτικών.

Υπογράμμισε επίσης την ανάγκη να συνεχισθούν και να ενισχυθούν οι

πολύπλευρες επαφές από τις δύο πλευρές της Μεσογειακής Λεκάνης, υπηρετώντας τον στόχο της ευρωμεσογειακής συνεργασίας που είναι η προσέγγιση των δύο μεγάλων οικονομικών και επιχειρηματικών χώρων, της Ευρώπης και της Νοτίου Μεσογείου και η δημιουργία Ζώνης Ελεύθερου Εμπορίου μέχρι το 2010. ♦

ΔΕΛΤΙΟ

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ

Ιδιοκτήτης

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ

Ξενοφώντος 5, 105 57 – Αθήνα

FEDERATION OF GREEK INDUSTRIES

5, Xenophontos str., 105 57 – ATHENS

e-mail: main@fgi.org.gr

internet address: www.fgi.org.gr

Εκδότης - Διευθυντής

ΤΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΗΣ

Ξενοφώντος 5, 105 57 – Αθήνα

ΤΗΛΕΦΩΝΑ: ΣΕΒ 210.323.7325-9

FAX 210.322.2929

Τυπογραφείου 210.959.0238

Υπεύθυνος Τυπογραφείου

ΛΕΩΝΙΔΑΣ Κ. ΜΙΧΑΛΑΣ

ΕΚΤΥΠΩΣΗ: ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ Κ. ΜΙΧΑΛΑΣ Α.Ε.

Ευαγγελιστριάς & Γρυπάρη 45α

Καλλιθέα 176 71

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ 0,03 Ευρώ

ΕΝΤΥΠΟ ΚΛΕΙΣΤΟ – ΑΡ. ΑΔ. 225/1988/ΚΔΑ

IMPRIMÉ FERMÉ – SOUS PERMIS N° 225/1988 DU CENTRE DE TRI